

H O T Ă R Ă R E

privind aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Oradea, realizată în cadrul proiectului "Strategii de dezvoltare locală în Zona Metropolitană Oradea", depus în cadrul Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1. Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul de intervenție 1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea Strategii de dezvoltare locală, cod SMIS 13072

Analizând Raportul de specialitate înregistrat sub nr. 147 din 13.03.2012 prin care A.D.I. Zona Metropolitană Oradea propune aprobarea Strategiei de dezvoltare locală a municipiului Oradea,

În cadrul Programului Dezvoltarea Capacității Administrative, Axa prioritară 1. Îmbunătățiri de structură și proces ale managementului ciclului de politici publice, Domeniul de intervenție 1.1 Îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor la nivel politico-administrativ, Operațiunea Strategii de dezvoltare locală, A.D.I. Zona Metropolitană Oradea a depus spre finanțare proiectul intitulat "Strategii de dezvoltare locală în Zona Metropolitană Oradea", având cod SMIS 13072.

Obiectivul general al proiectului consta în *"Îmbunătățirea durabilă a capacității administrațiilor publice din Zona Metropolitană Oradea"*, iar scopul este *"Dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice și actualizarea strategiilor de dezvoltare locale"*.

Prin acest proiect s-a propus orientarea opțiunilor strategice de dezvoltare durabilă în plan economic, social și de mediu, ca direcționări concepute și reținute, pentru primăriile din Zona Metropolitană Oradea, ca viitor spațiu urbanistic comun. Direcționările strategice propuse au determinat o clasificare și o prioritizare a unor proiecte locale și zonale aflate în diferite stadii de maturitate, aliniate cu prevederile principalelor documente programatice existente la nivel național și regional (Planul Național de Dezvoltare a României, Cadrul Național Strategic de Referință 2007–2013, Programele Operaționale Sectoriale și Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord-Vest).

Văzând proiectul de hotărâre și avizul comisiei de specialitate a Consiliului Local,

Ținând cont de art. 36, alin (2), lit. b), alin (4), lit. e), art. 45, alin. 2, lit. d) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, republicată,

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI ORADEA

h o t Ă r Ă ș t e:

Art.1. Se aprobă Strategia de dezvoltare locală a municipiului Oradea" ca document programatic în vederea planificării dezvoltării locale, conform *Anexei 1* care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2. Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează Primarul municipiului Oradea în calitate de ordonator principal de credite, Direcția Economică și Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională din cadrul Primăriei Municipiului Oradea,

Art.3. Prezenta hotărâre se comunică cu:

- Primarul Municipiului Oradea
- Instituția Prefectului Județului Bihor;
- Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională
- Direcția Economică
- A.D.I. Zona Metropolitană Oradea
- Se afișează pe site-ul www.oradea.ro și se publică în M.O. al județului Bihor

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ

Ioan Cupșa

Oradea, 16 martie 2012
Nr. 147

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR
Ionel Vila

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Inovație în administrație
Programul Operațional
"Dezvoltarea Capacității
Administrative"

Strategia de dezvoltare locală a municipiului ORADEA

Zona Metropolitană
Oradea

www.zmo.ro

Strategia de dezvoltare locală a municipiului **ORADEA**

suiridn cupn

Cuprins

CAPITOLUL I - ANALIZA DIAGNOSTIC	7
1.1. CONTEXT	8
1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	9
1.2.1. Cadrul general.....	9
1.2.2. Demografie	13
1.2.3. Terenuri și locuințe.....	17
1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului.....	21
1.2.5. Servicii publice.....	25
1.2.6. Dezvoltare economică.....	37
1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare	57
1.3. ANALIZA PEST	62
 CAPITOLUL II - STRATEGIA DE DEZVOLTARE	 67
2.1.1. Viziune. Misiune. Obiective	68
2.1.2. Politici și programe sectoriale	70
2.1.3. Portofoliul de proiecte.....	84
2.1.4. Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare	100

CAPITOLUL I

CAPITOLUL I - Analiza diagnostic

1.1. CONTEXT

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sîntandrei. Astfel, cele 9 localități fondatoare care se situează la granița de vest a României au înființat, prin hotărârea adunării generale a asociaților din data de 9 mai 2005, prima asociație de dezvoltare intercomunitară cu personalitate juridică din România, în format de arie metropolitană.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la 10 (zece) unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ teritorială separată, fiind și ea parte a asociației.

Începând din 2 iunie 2010, Zona Metropolitană Oradea (ZMO) numără 12 membri, Adunarea Generală a Asociațiilor (AGA) aprobând cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline.

Scopul asocierii, așa cum a fost stabilit acesta în documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului zonei, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acesteia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții. Obiectivul general marchează conceptul de dezvoltare durabilă a teritoriului metropolitan, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun celor 9 localități fondatoare, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei bine încheiate coeziuni teritoriale. Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale la nivelul zonei. Între principalele direcții de activitate a asociației regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicarea unor politici publice care să permită o creștere

continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei, la care se adaugă o serie de considerente care fac trimitere către viabilizarea unei poziții de policentru transfrontalier major.

Strategia de dezvoltare locală a municipiului Oradea este realizată în cadrul proiectului "Strategii de dezvoltare locală în Zona Metropolitană Oradea" implementat de către Asociația Zona Metropolitană Oradea, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operational Dezvoltarea Capacitatii Administrative, cod SMIS 13072. Obiectivul general al acestui proiect este îmbunătățirea durabilă a capacității administrațiilor publice din Zona Metropolitană Oradea. Prin implementarea proiectului se urmărește dezvoltarea capacității de formulare a politicilor publice și actualizarea strategiilor de dezvoltare locale.

Bugetul proiectului este de 653.100 lei, iar perioada de implementare este 15 luni. Grupul țintă direct este format din angajații primăriilor componente ale Zonei Metropolitane Oradea. Rezultatele proiectului vizează (1) instruirea în domeniul managementului proiectului a 40 de funcționari publici din cadrul administrațiilor publice locale membre ale A.D.I. Zona Metropolitană Oradea și (2) realizarea a 11 strategii de dezvoltare locală actualizate și a unui document rezultat din corelarea acestora (strategia Zonei Metropolitane Oradea), realizarea unei Carte a Bunei Guvernări Locale inclusă în acest document, traduse în limba engleză și tipărite.

Obiectivul general al strategiilor de dezvoltare durabilă îl reprezintă creșterea standardului de viață prin valorificarea resurselor existente și promovarea potențialului unității teritorial-administrative. Pentru a duce la îndeplinirea acestui obiectiv trebuie realizată o analiză completă și realistă a situației existente în cadrul localităților componente ale Zonei Metropolitane Oradea precum și a Zonei Metropolitane unitar, corelată cu situația din județul Bihor și din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, identificând problemele existente și măsurile care trebuie adoptate și conturarea profilului strategic.

1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.2.1. Cadrul general

Scurt istoric. Apariția omului pe teritoriul Oradei datează încă de la sfârșitul paleoliticului mijlociu (50.000-35.000 î.Hr.). La începutul secolului XX (anul 1909) în perimetrul fostei cărămidării Knapp a fost descoperit un depozit de oseminte care îngloba 17 piese datând din paleoliticul superior. Această descoperire a convins cercetătorii de prezența lui Homo sapiens pe actualul teritoriu al Oradei.

Dezvoltarea localității a depins, în mare măsură, de construirea unei mănăstiri pe teritoriul Oradei și a unei cetăți în jurul acesteia. Regele Ladislau întemeiază aici și o episcopie, iar la aproximativ un secol de la moartea sa va fi înmormântat în mănăstirea ridicată din porunca sa.

Oradea a fost atestată documentar în anul 1113, într-o diplomă a abației benedictine din Zobor. Atacurile repetate ale prințului morav Svatopluk, în calitatea sa de aliat al împăratului german Henric al IV-lea, asupra unui număr însemnat din așezările de pe Valea Vahului și a Nitrei (din Slovacia de azi) au reprezentat contextul în care s-a utilizat pentru prima dată toponimul Oradea - denumită Varadinum.

De-a lungul timpului Oradea a trecut prin numeroase evenimente importante, fie că este vorba de marea invazie mongolă dintre anii 1241-1242 când o parte din armata de invadatori s-a îndreptat spre cetatea de la Oradea pe care o va supune unui asediu, iar apoi cucerii și arde, sau de rapida incursiune otomană asupra orașului din 7 februarie 1474 când oștile lui Ali Oglu Malcovici au atacat Oradea profitând de absența lui Matei Corvin din țară. Nici începutul secolului al XVI-lea nu este mai puțin tumultuos, Oradea fiind marcată de bătălia de la Mohacs din 1526 în urma căreia trupele turcești au reușit să obțină o victorie zdrobitoare asupra oștilor aparținând regatului maghiar (însuși regele Ludovic al II-lea va cădea pe câmpul de luptă).

Un moment esențial în evoluția urbei este constituirea voievodatului Transilvaniei în principat independent. Pusă în situația de a alege fie ralierea la Ungaria habsburgică a lui Ferdinand sau la noul principat,

Oradea își declară inițial atașamentul față de habsburgi, ca în cele din urmă, după mai multe tergiversări, să decidă în 1544 alipirea la Transilvania.

La jumătatea secolului al XIX-lea are loc și unificarea celor 4 orașele din jurul cetății (Oradea-Olosig, Oradea-Orașul Nou, Oradea-Subcetate și Oradea-Velența) sub o singură administrație. În secolul următor, declanșarea celui de-al doilea război mondial va aduce Oradei grave prejudicii pe care populația le va resimți deosebit de acut. Din cauza presiunilor diplomatice la adresa României în vara anului 1940, partea de nord-vest a Transilvaniei (inclusiv Oradea) este cedată Ungariei. Patru ani mai târziu, însă, evenimentele din cursul verii anului 1944 au creat României condiții favorabile întoarcerii armelor împotriva Germaniei și eliberării nord-vestului Transilvaniei. Astfel, la 11 martie 1944 în întreaga Transilvanie de nord-vest s-a instaurat administrația militară sovietică, iar la 9 martie 1945, după instaurarea guvernului Groza, a fost restabilită administrația română.

Așezare geografică. Municipiul Oradea este amplasat în zona central - vestică a județului Bihor, în Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest. Oradea - municipiul reședință de județ al Bihorului - este asociată în cadrul Zonei Metropolitane Oradea, având o poziționare centrală în cadrul acesteia.

Municipiul Oradea se învecinează la nord cu Biharia, la est cu Paleu și Oșorhei, la sud cu Sînmartin și Nojorid, iar la vest cu Sîntandrei și Borș. Față de punctul de frontieră Borș - cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria - Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.

În funcție de principalele puncte cardinale, orașul se află la intersecția paralelei de 47°03' latitudine nordică cu meridianul de 21°55' longitudine estică.

Poziționarea în nord - vestul țării face ca distanța dintre Oradea și majoritatea orașelor importante din România să fie mai mare, însă o plasează favorabil în raport cu marile metropole europene. Astfel, distanța dintre municipiul Oradea și alte importante centre urbane din țară și străinătate este următoarea:

- București - 584 km;
- Iași - 573 km;

- Mediaș - Cluj-Napoca - Oradea;
→ Calea ferată 314: Vașcău - Beiuș - Holod - Oradea;
→ Calea ferată 310: Arad - Sântana - Chișineu-Criș - Salonta - Oradea;
→ Calea ferată 402: Satu Mare - Carei - Valea lui Mihai - Săcuieni - Oradea.

Aeroportul Internațional Oradea facilitează, de asemenea, accesul în municipiul Oradea, existând curse regulate spre municipiul București.

Suprafață. Municipiul Oradea are o suprafață de 115,56 km², deținând o pondere de 1,53% din teritoriul județului Bihor. În cadrul Zonei Metropolitane Oradea, municipiul Oradea este a doua localitate ca suprafață după comuna Nojorid (125,57 km²). Suprafața intravilană a municipiului Oradea este de 77,96 km², reprezentând 67,5% din totalul fondului funciar.

Relief. Municipiul Oradea este situat între dealurile care despart Câmpia Crișurilor de terminațiile cu aspect deluros ale Munților Apuseni. Situat pe malurile râului Crișul Repede, râu care desparte orașul în aproape două jumătăți egale, orașul se află la o altitudine de 126 m deasupra nivelului mării în zona de deschidere a văii Crișului Repede spre arealul câmpiei joase.

Hidrografia. Prin municipiul Oradea trec râul Crișul Repede, pârâul termal Pețea, precum și pârâurile Paris, Sălbatic, Adona, Crișul Mic, toți afluenți ai Crișului Repede. Acesta străbate orașul chiar prin centru, creând o luncă în centrul istoric.

Flora și fauna. Flora și fauna din municipiul Oradea sunt specifice zonei temperat continentale cu influențe oceanice. Râul Crișul Repede a creat în mai multe zone o luncă, unde vegetația și fauna este tipică acestui relief (șopărlă, șarpe de apă, iepure de câmp, popândău, fazani, etc.). Totodată, în apele Crișului Repede trăiesc mai multe specii de pești cum ar fi: Avat, Biban, Caras, Crap, Lin, Roșioară, Somn, Șalău, Știucă, Clean ș.a. Animalele sălbatice lipsesc aproape în totalitate, existând totuși grupuri de rozătoare și mamifere mici, precum și câprioare, în pădurea Felix de lângă oraș.

Climă. Topoclimatul municipiului Oradea este determinat de persistența acțiunii vânturilor de Vest. Avem de-a face așadar cu o climă temperat-continentală cu influențe oceanice. Temperatura medie multianuală este de 10,4°C. Pentru luna iulie media este de aproximativ 21°C, în timp ce în ianuarie se înregistrează o medie de -1,4°C. Precipitațiile sunt relativ bogate, înregistrându-se o medie anuală de

aproximativ 585,4 mm. Ele sunt repartizate în mod variabil pe întreg parcursul anului, neputându-se delimita tranșant arii temporale de maxim sau de minim al precipitațiilor.

Resurse naturale. Municipiul Oradea nu dispune de o gamă foarte variată de resurse naturale (regenerabile și neregenerabile). Pe terasa Crișului Repede, în apropierea cartierului Episcopia Bihor, se extrage nisip și pietriș. De asemenea, municipiul Oradea se numără, alături de comunele Borș, Săcuieni, Marghita, Ciumeghiu, Cighid, Beiuș, Livada, Sîntandrei și Toboliu, în rândul localităților cu ape geotermale.

În ceea ce privește fondul funciar, aproximativ jumătate din suprafața municipiului Oradea este destinată utilizării agricole (47,1%).

În municipiul Oradea există mai multe situri comunitare Natura 2000:

- ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea (se întinde pe localitățile Alșed, Aștileu, Aușeu, Ineu, Lugașu de Jos, Măgești, Oradea, Oșorhei, Săcădat, Țețchea, Tileagd, Vadu Crișului);
- ROSCI0098 Lacul Pețea (se întinde pe localitățile Oradea și Sînmartin);
- ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede (se întinde pe localitățile Borș, Girișu de Criș, Oradea, Sîntandrei);
- ROSCI0267 Valea Roșie (se întinde pe localitățile Ineu, Oradea, Paleu).

În situl Crișul Repede amonte de Oradea se întâlnește habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*. Aria este o zonă importantă pentru conservarea speciilor de Scoică de râu (*Unio crassus*), Boartă (*Rhodeus sericeus amarus*) și Zglăvoacă (*Cottus gobio*), care aici prezintă populații stabile. Situl Crișul Repede amonte de Oradea este format în proporție de aproape 80% din râuri și lacuri.

Situl Lacul Pețea se impune la nivel național prin apele termale din Transilvania acoperite de lotus (drețe). Nufărul termal - *Nymphaea lotus L. Var. Thermalis* - reprezintă un relict terțiar unic în Europa.

Situl comunitar Natura 2000 ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede este recunoscut pentru habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*, fiind format în proporție de 36% de râuri și lacuri, 26% de culturi (teren arabil), 21% de pășuni, 15% de mlaștini și turbării și 2% de alte terenuri arabile. Între cele mai importante specii din cadrul Luncii Inferioare a Crișului Repede amintim: Buhaiul de baltă, Porcușorul de șes, Boarcă, Dunariță, Zvârlugă, Răspăr, Pietrar, Fusar mic, etc.

Situl Valea Roșie (se întinde pe comuna Ineu, comuna Paleu și municipiul Oradea) este reprezentativ pentru Pădurile de fag de tip *Asperulo-Fagetum*, parte din zonă fiind cuprinsă și în Rezervația Naturală Fâneața Valea Roșie.

Resurse antropice. Din punct de vedere economic municipiul Oradea se remarcă ca o localitate cu o economie diversificată, deși sectorul cel mai dezvoltat este comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (36,4% din unitățile locale active). Există, însă, unități economice din domenii variate, precum: Activități profesionale, științifice și tehnice, Construcții, Industria prelucrătoare, Transport și depozitare, Hoteluri și restaurante, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport, Informații și comunicații, Tranzacții imobiliare, Sănătate și asistență socială, Agricultură, silvicultură și pescuit, etc.

Conform Institutului Național de Statistică, municipiul Oradea dispune de 87 unități educaționale din care 4 unități de învățământ superior (1 instituție de învățământ superior public și 3 unități de învățământ superior privat). Universitatea Oradea integrează un număr de 18 facultăți, printre care Facultatea de Arhitectură și Construcții, Facultatea de Arte Vizuale, Facultatea de Istorie, Geografie și Relații Internaționale, Facultatea de Litere, Facultatea de Medicină și Farmacie, Facultatea de Muzică, Facultatea de Științe, Facultatea de Științe Economice, Facultatea de Științe Juridice, Facultatea de Teologie Ortodoxă "Episcop Dr. Vasile Coman".

Municipiul Oradea este destul de bine dezvoltat și în ceea ce privește infrastructura sanitară, deținând 8 spitale din care 7 unități publice și o unitate privată. Totodată, există numeroase cabinete stomatologice, farmacii, cabinete medicale de specialitate, policlinici, etc.

În ceea ce privește sectorul turistic, Oradea se remarcă atât prin infrastructura turistică de cazare și alimentație publică, cât și prin obiectivele turistice cultural-istorice. Nu mai puțin de 115 monumente din Oradea sunt incluse în Lista monumentelor 2010 elaborată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice.

1.2.2. Demografie

Evoluția populației stabile

Populația stabilă a municipiului Oradea, la 1 iulie 2010, totaliza 201.625 persoane, reprezentând 81,3% din volumul demografic al Zonei Metropolitane Oradea și 34,5% din populația de la nivel județean. Față de anul precedent, populația stabilă din municipiul Oradea a scăzut cu 0,1%. Astfel, Oradea este singura localitate din Zona Metropolitană Oradea care a înregistrat o diminuare a populației stabile.

În perioada 1990-2010 rata medie anuală de creștere a populației stabile din municipiul Oradea a fost de - 0,55%.

În ceea ce privește distribuția pe sexe a populației stabile, la 1 iulie 2010, populația de sex feminin reprezenta 53%, iar cea de sex masculin 47%. Ușorul dezechilibru este evidențiat și prin calcularea raportului de masculinitate, în anul 2010 la 100 de persoane de sex feminin revenind 88,7 persoane de sex masculin. De o preponderență a populației de sex feminin putem vorbi și în cazul altor localități din cadrul Zonei Metropolitane Oradea, precum comuna Borș sau comuna Biharia.

Municipiul Oradea prezintă cea mai ridicată densitate a populației din Zona Metropolitană Oradea, la 1 km² revenind 1770,7 persoane. Raportat la densitatea populației de la nivel zonal (334 locuitori/km²), valoarea existentă în Oradea este de circa 5 ori mai ridicată. Densitatea înregistrată este specifică, de altfel, localităților urbane, acestea fiind mai aglomerate decât localitățile rurale.

În ceea ce privește densitatea urbană, pe un km² de teren intravilan revin 2624,7 persoane.

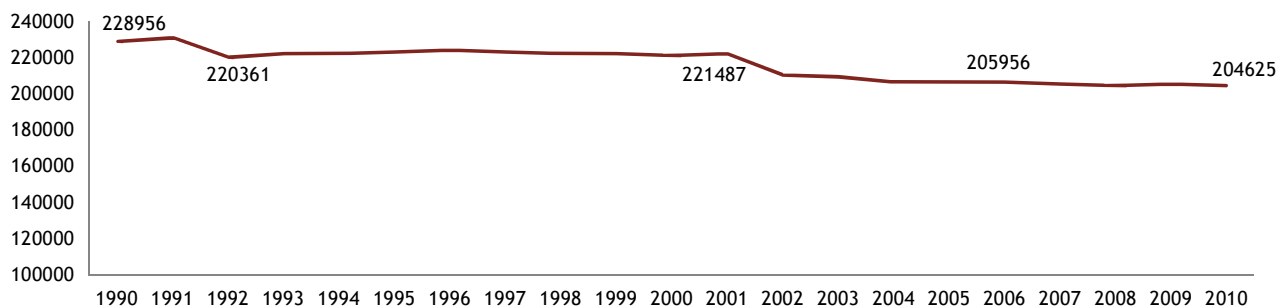
Densitatea populației în Zona Metropolitană Oradea la 1 iulie 2010 era de 334 locuitori/km², existând disparități semnificative între situația din mediul urban și situația din mediul rural. Astfel, densitatea populației în municipiul Oradea este de 1.770,7 locuitori/km², în timp ce în localitățile rurale din zonă pe 1 km² trăiesc doar 73,6 persoane.

Distribuția populației municipiului Oradea pe etnii denotă o diversitate culturală destul de ridicată. Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2002, circa 70% din locuitori sunt de etnie română, 27,6% de etnie maghiară, 1,2% de etnie rromă, 0,3% de etnie germană, 0,2% de etnie slovacă și 0,4% alte etnii. Per ansamblu, situația pe etnii este asemănătoare atât celei din Zona Metropolitană Oradea, cât și celei de la nivelul județului Bihor.

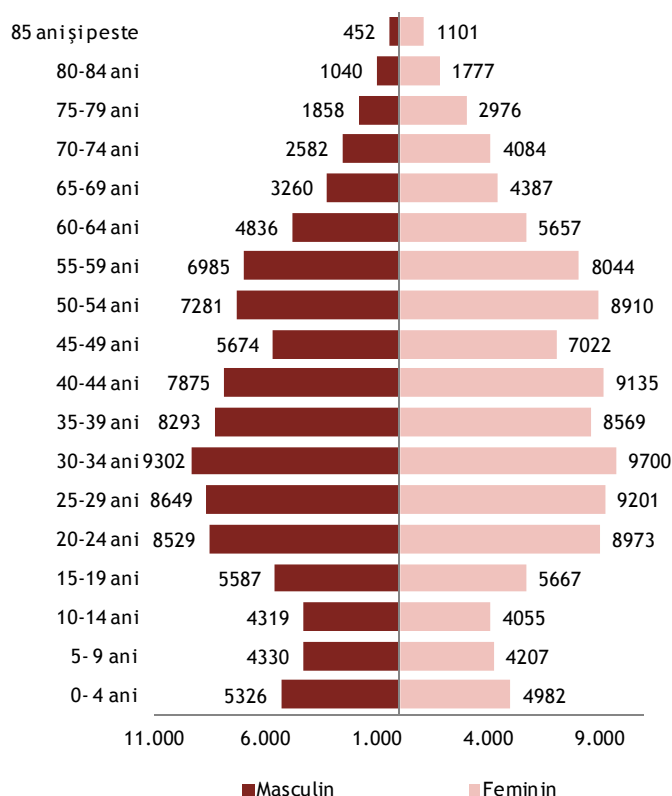
Din punct de vedere al confesiunii religioase, majoritatea populației din municipiul Oradea este de religie creștin-ortodoxă (59,1%). Există însă reprezentanți destul de numeroși ai Bisericii reformată (16,4%), romano-catolice (11,2%), penticostale (4,6%), baptiste (3,6%), greco-catolice (3,3%). Conform Recensământului Populației și Locuințelor din 2002, 0,3% din populația din Oradea se declara fără religie.

Populația din Municipiul Oradea este în curs de îmbătrânire, 13,3% din populația stabilă având vârsta cuprinsă între 0 - 14 ani, 75,2% între 15 - 64 ani și 11,5% peste 65 ani. Comparativ cu situația din Zona Metropolitană Oradea, dar și cu cea din județul Bihor

Evoluția populației stabile din municipiul Oradea, în perioada 1990 - 2010

Piramida vârstelor în municipiul Oradea, la 1 iulie 2010

sau de la nivel regional și național, ponderea tinerilor în totalul populației este mai scăzută.

Durata medie a vieții în 2010, în județul Bihor, este de peste 72,3 ani cu diferențe mai mari de 7 ani între femei (75,9 ani) și bărbați (68,7 ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 69,5 ani în anul 2004, ridicându-se până la 71,3 ani în anul 2007 și 72,3 ani în 2010.

La nivelul județului nu se semnalează diferențe majore între durata medie a vieții pe medii de rezidență: 73,3 ani în mediul urban și 71,3 ani în mediul rural.

Indicatori statistico-demografici, 1 iulie 2010

	Gradul de îmbătrânire demografică	Rata de dependență demografică	Raportul de dependență a tinerilor	Rata de înlocuire a forței de muncă
România	985,7	429,2	216,2	702,7
Regiunea Nord Vest	910,1	419,8	219,8	713,6
Județul Bihor	901,2	434,8	228,7	743,8
ZMO	849,8	347,7	188,0	605,2
Mun. Oradea	864,0	329,7	176,9	530,6

Sursa: INS

Durata medie a vieții înregistrată în anul 2010 la nivel național (73,5 ani) a fost peste pragul regional (73,0 ani) și județean analizat (72,3 ani).

Indicatori statistici demografici

Fenomenul de îmbătrânire demografică este caracteristic populației din municipiul Oradea, deși amploarea acestuia nu a atins cotele de la nivel național. Astfel, gradul de îmbătrânire demografică este de 864‰ în anul 2010, ceea ce înseamnă că la 1000 de persoane tinere (0 - 14 ani) revin 864 persoane vârstnice (65 ani și peste). Situația din Zona Metropolitană Oradea se prezintă mai bine decât cea din municipiu, gradul de îmbătrânire demografică fiind de 849,8‰.

Un alt indicator statistic important referitor la situația demografică din municipiul reședință a județului Bihor este gradul de dependență demografică, care prezintă raportul dintre numărul populației de 0-14 ani și peste 65 ani, pe de o parte, și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani. La nivel local, la 1000 de persoane adulte revin 329,7 tineri și bătrâni. „Presiunea” acestora asupra populației adulte este aproximativ egală, gradul de dependență al tinerilor fiind de 176,9‰, iar cel al bătrânilor de 152,8‰.

Rata de înlocuire a forței de muncă denotă că, peste 15 ani, municipiul Oradea se va confrunta cu un deficit substanțial de forță de muncă, 1000 de persoane care vor ieși din câmpul muncii urmând a fi înlocuite de doar 530,6 persoane. Comparativ cu rata de înlocuire a forței de muncă de la nivel zonal (rată de 605,2‰) sau județean (rată de 743,8‰), putem afirma că avem de a face cu o situație mai critică în Oradea.

Mișcarea naturală și migratorie a populației

Numărul născuților vii din municipiul Oradea a avut, în perioada 2005-2010, o marjă de creștere/scădere anuală de ± 100 persoane. În anul 2010 la nivel local s-au născut 2.143 persoane, rata natalității fiind de 10,5‰. Practic, peste trei sferturi din născuții vii din Zona Metropolitană Oradea au avut loc în reședința județului Bihor. Cu toate acestea, rata natalității (născuții vii la 1000 locuitori) din municipiul Oradea este ușor inferioară celei de la nivel zonal (10,5‰, față de 11‰).

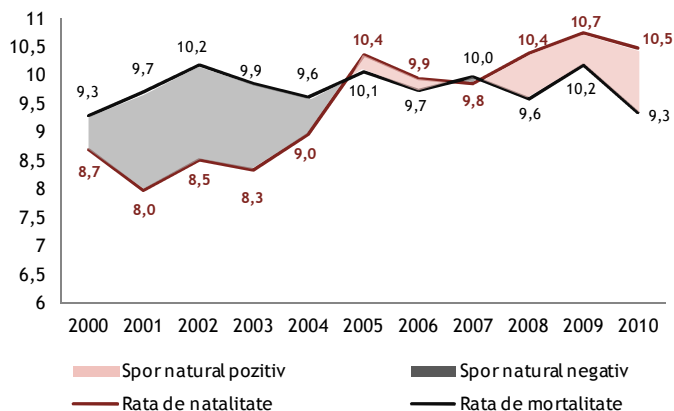
Numărul persoanelor decedate în anul 2010 este mai scăzut decât cel al născuților vii (1912 persoane), rata mortalității fiind de 9,3‰. Raportul dintre rata natalității și cea a mortalității face ca rata sporului natural din ultimii ani să fie pozitivă. În anul 2010 sportul natural în municipiul Oradea a fost de 231 persoane, rata sporului natural fiind de 1,1‰.

Rata sporului natural din anul 2010 este aceeași cu rata de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea. Spre comparație, la nivel județean, regional și național sunt înregistrate rate negative ale sporului natural (-1,8‰, -1,5‰, respectiv -2,2‰).

Rata mortalității infantile a fost de 4,7‰ în anul 2010, ceea ce înseamnă că la 1000 de născuți vii au fost înregistrate 6,2 decese sub 1 an.

La nivel local soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă) a fost negativ în perioada 2005-2009, ceea ce înseamnă că numărul stabilirilor cu domiciliul a fost devansat de cel al plecărilor (2.319 persoane care au sosit și 2.618 persoane care au plecat). Pe de altă parte, soldul schimbărilor de reședință a fost pozitiv, în anul 2011 cifrându-se la 2.550 persoane. Față de anul precedent, soldul schimbărilor de domiciliu a înregistrat o creștere de 13,3%.

Sporul natural din municipiul Oradea, din perioada 2000-2010

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Înregistrarea unui grad de îmbătrânire a populației inferior celui de la nivel județean, regional și național; - Rata de dependență demografică se situează sub nivelul înregistrat la nivel județean, regional și național, ceea ce înseamnă că „presiune” exercitată de populația inactivă economic (tineri și vârstnici) asupra celei active (adulți) este mai scăzută; - Sporul natural pozitiv din ultimii ani, deși rata înregistrată este destul de scăzută; - Rata mortalității infantile este inferioară celei de la nivel zonal sau județean; - Înregistrarea unui sold pozitiv al schimbărilor de reședință, prin prisma numărului ridicat de studenți; - Existența unei rate a nupțialității superioară celei de la nivel județean, regional și național.	- Trendul descendent al populației stabile din Oradea în perioada 2000-2010; - Distribuția ușor dezechilibrată a populației pe sexe (53% persoane de sex feminin și 47% persoane de sex masculin); - Rata de înlocuire a forței de muncă din municipiu anunță crearea unui deficit de forță de muncă de circa 50% peste 10-15 ani; - Soldul negativ al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă); - Trendul descendent al ratei nupțialității în ultimii ani; - Creșterea semnificativă a ratei divorțialității în perioada 2006-2010; valoarea ratei divorțialității este superioară celei din Zona Metropolitană Oradea, județul Bihor sau Regiunea Nord - Vest.
Oportunități	Amenințări
- Susținerea natalității la nivel național prin stimulente guvernamentale (ajutoare pentru copii, alocații, etc.); - Dezvoltarea economică sustenabilă a municipiului poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate.	- Migrarea populației în străinătate pe fondul crizei economice mondiale; - Reducerea cuantumului indemnizației de maternitate poate determina reducerea ratei natalității; - Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți; - Creșterea ratei divorțialității ca urmare a plecării unuia din parteneri la muncă în străinătate; - Reducerea numărului stabilirilor de reședință în Oradea ca urmare a scăderii numărului de studenți cauzată de promovabilitatea redusă la bacalaureat.

1.2.3. Terenuri și locuințe

Terenuri

Municipiul Oradea se întinde pe o suprafață de 11.556 ha, reprezentând 15,3% din suprafața totală a Zonei Metropolitane și 1,6% din suprafața județului Bihor.

Cea mai mare parte a suprafeței municipiului (52,8%) reprezintă teren neagrnicol, adică terenuri ocupate cu construcții și curți, căi de comunicații și căi ferate, păduri și alte terenuri forestiere, terenuri cu ape și stuf și terenuri degradate și neproductive.

Suprafața terenurilor agricole este de 5.448 ha, ceea ce reprezintă 47,2% din totalitatea suprafeței municipiului Oradea. Din totalitatea terenurilor agricole, 71,0% sunt terenuri arabile și 20,2% sunt terenuri ocupate cu livezi și pepiniere pomicele.

Locuințe

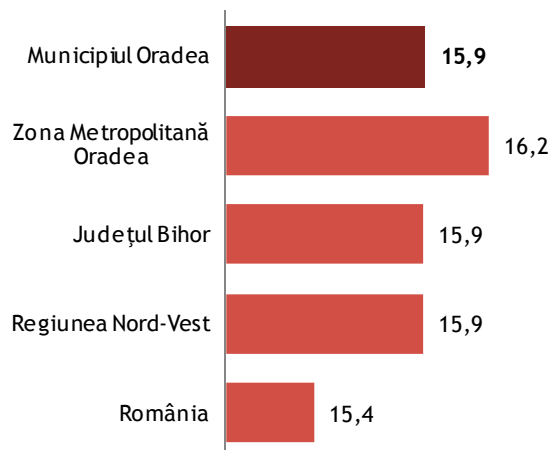
Fondul de locuințe din municipiul Oradea cuprinde 85.009 locuințe în anul 2010, concentrând 82,4% din locuințele existente în Zona Metropolitană Oradea. Comparativ cu anul 2005, fondul de locuințe s-a majorat cu 3.539 unități, ceea ce semnifică o creștere de 4,4%.

Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe a fost de aproximativ 1% în perioada 2005-2010, cel mai ridicat procent fiind înregistrat în anul 2008 (1,6%), când fondul de locuințe s-a majorat cu 1.359 unități.

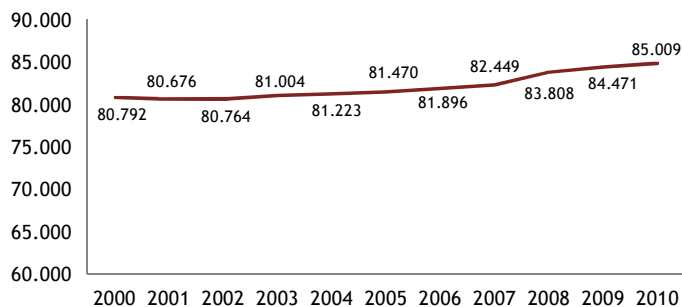
Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2010 în Oradea a fost de 3.252.711 mp arie desfășurată. Față de anul 2005, suprafața locuibilă a crescut cu 8,2%, reprezentând în cifre absolute 247.338 mp.

Așadar, la nivelul municipiului Oradea suprafața medie locuibilă per locuință a ajuns la 38,3 mp în anul 2010, de la 36,9 mp în anul 2005. Comparativ cu nivelul județean urban (38,1 mp/locuință), regional urban (39,9 mp/locuință) și național urban (39,1 mp/locuință), în municipiul Oradea suprafața medie locuibilă nu înregistrează diferențe notabile.

Suprafața medie locuibilă pe cap de locuitor, în anul 2010

Evoluția fondului de locuințe din municipiul Oradea, în perioada 2000-2010

Suprafața medie locuibilă per persoană a ajuns la 15,9 mp în anul 2010, de la 14,6 în anul 2005, la nivelul municipiului Oradea. Suprafața medie locuibilă per persoană în municipiu este la un nivel apropiat față de mediul urban din județ (15,3 mp/persoană), regiune (15,4 mp/persoană) și țară (15,1 mp/persoană).

Numărul mediu de persoane ce revin unei locuințe, în anul 2010, în municipiul Oradea, dar și în Zona Metropolitană Oradea, este de 2,4 persoane/locuință, valoare apropiată de nivelul județean, regional și național (2,5 persoane/locuință).

În perioada 2005-2010, în municipiul Oradea s-au finalizat 4.024 locuințe noi, reprezentând 67,0% din locuințele finalizate în Zona Metropolitană Oradea și 49,6% din locuințele finalizate în județul Bihor. În anii 2008 - 2009, s-au livrat cele mai multe locuințe, fiind

finalizate 2.282 locuințe, ceea ce înseamnă 56,7% din locuințele terminate în perioada 2005-2010.

Municipiul Oradea se distinge printr-un volum ridicat de locuințe terminate în perioada 2005-2010, atât în rândul celorlalte localități componente ale Zonei Metropolitane Oradea, dar și în rândul altor localități din județul Bihor. Acest lucru se datorează potențialului economic, dar și tendințelor de dezvoltare ale municipiului.

În perioada 2005-2010 s-au demarat și finalizat o serie de proiecte rezidențiale noi în municipiul Oradea:

Locuințe pentru tineri. Agenția Națională pentru Locuințe a recepționat 1.132 unități locative pentru tineri destinate închirierii, în județul Bihor, în perioada 2001-2010, din care 203 locuințe în municipiul Oradea, localizate pe str. Ștefan cel Mare (125 unități locative) și pe bd. Decebal (78 unități locative).

Ansamblul imobiliar Confort - Oradea este primul proiect imobiliar realizat de către firma romano-franceză Contact Tehnic International SRL în Oradea. Cartierul este situat într-o zonă liniștită și nepoluată, în imediata vecinătate a cartierului Rogerius, departe de larma și traficul orașului.

Proiecte rezidențiale dezvoltate de Raicris Construct. Raicris Construct a realizat zone rezidențiale de vile sau blocuri în municipiul Oradea, dar și în comuna Paleu.

Ansamblul Henry Ibsen - Oradea cuprinde 26 de apartamente de lux, din care 4 apartamente cu o cameră, 16 apartamente cu două camere, 6 apartamente de trei camere.

Complexul rezidențial Gh. Doja Oradea cuprinde 9 apartamente de lux din care: 3 apartamente cu trei camere, 6 apartamente cu patru camere.

Complexul Robert Owen din Oradea cuprinde 22 de apartamente de lux, 5 apartamente cu o cameră, 17 apartamente cu două camere.

Ansamblurile rezidențiale Lotus și Europa - Oradea - propun ca variantă de locuire vila la oraș.

Arhitectura deosebită a vilelor, nivelul redus de poluare, precum și accesibilitatea față de centrul orașului, acestea sunt avantaje esențiale ale celor două ansambluri.

Ansamblul Lotus cuprinde 40 vile cu terenuri individuale de la 200 mp până la 500 mp. Ansamblul rezidențial Lotus este situat în imediata vecinătate a râului Criș, la doar 4 km de orașul Oradea. Ansamblul este împrejmuit și are acces controlat.

Cartierul Europa este situat în apropierea Universității Oradea. Dezvoltat pe o suprafață totală de teren de 130.000 mp și suprafață construită de peste 110.000 mp, complexul rezidențial Europa cuprinde 312 vile cu suprafețe construite de 118 - 200 mp și loturi de teren ce pornesc de la 200 mp și pot ajunge până la 400 mp.

Bloc de locuințe dezvoltat de Zollconstruct în Oradea. Blocul este structurat în: apartamente cu o cameră, apartamente cu două camere, parter comercial, spații comerciale și birouri.

Cartierul Luceafărul. Ansamblul Rezidențial Luceafărul are 4.000 de apartamente, fiind plasat în două locații centrale din municipiul Oradea: zona Aradului și Universității. Ansamblul oferă clienților săi o serie de beneficii: locuri de parcare, spații de depozitare - boxe, spații verzi; grădiniță, locuri de joacă pentru copii, farmacie, salon de frumusețe, sală de aerobic și fitness, filigorie pentru vremea capricioasă, interfon, rampă de acces, iluminare de siguranță, iluminare pe coridoare cu senzori de mișcare, adăpost de apărare civilă.

Prima Casa. Cartierul rezidențial Prima este dezvoltat de compania Prima Casa Invest Oradea. Cartierul rezidențial, existent pe piața imobiliară din 2006, este situat la intersecția străzilor C. Noica și Bumbacului, aflându-se în vecinătatea a numeroase puncte de interes, dar totodată într-o zonă liniștită înconjurată de spații verzi și locuri de joacă generoase pentru copiii. Proiectul cuprinde peste 500 de apartamente cu 1, 2 sau 3 camere, cu suprafețe cuprinse între 35 și 226 metri pătrați.

Complexul Rezidențial Iosia - Oradea. Complexul dispune de apartamente cu 1,2,3 și 4 camere, în apropierea intersecției străzilor Decebal și T.

Vladimirescu. Complexul oferă locuitorilor săi o serie de facilități: spații verzi, locuri de parcare subterane, etc.

Cartierul Soarelui - Oradea. Amplasat pe malul Crișului Repede, proiectul este dezvoltat de societatea Sticom Trading pe o suprafață de două hectare, fiind format din blocuri cu regim de înălțime D+P+4E. Alături este prevăzut un centru comercial care se va întinde pe o suprafață de 4.000 metri pătrați, având regimul de înălțime D+P+4E și o grădiniță.

Cartierul cuprinde 480 apartamente, distribuite în 6 cladiri (D+P+3E; D+P+4E), oferind securitate 24 din 24 de ore, grădiniță, locuri de joacă pentru copii, încălzire cu centrală termică pe gaz, mini teren de fotbal și tenis, complex comercial care deservește rezidenții, garaje subterane și parcuri exterioare.

Nufărul Plaza - Oradea. Apartamentele din ansamblul rezidențial sunt generoase (de la o cameră până la patru camere), existând și două apartamente Penthouse de 160 mp.

Complex rezidențial Miorița - Oradea. Situat la intersecția străzilor I. Bogdan și Bihorului din Oradea, ansamblul Miorița este compus dintr-o clădire P+2+M cu 4 apartamente, câte unul pe nivel, o clădire P+1+M cu 6 apartamente, câte 2 pe nivel, toate apartamentele ansamblului având câte 3 camere și anexe. De asemenea, ansamblul dispune de garaje, locuri de parcare acoperite și o suprafață generoasă de spațiu verde.

Noile zone rezidențiale sunt racordate la utilitățile necesare (apă, canalizare, iluminat, telecomunicații, rețea gaz), dar oferă locuitorilor săi, în plus, o serie de facilități: parcuri amenajate, paza și securitatea zonei rezidențiale, spații verzi și locuri de joacă pentru copii, centre de întreținere corporală și înfrumusețare, farmacii și cabinete medicale, etc.

Condiții de locuire

Rețea comercială. Locuitorii municipiului Oradea își pot face cumpărăturile alimentare și nealimentare din piețe, galerii comerciale și supermarketuri - Real, Practiker, Mobexpert, Obi, Era Shopping Park, Penny Market, Carrefour, Jysk, Bricostore, Selgros, Billa,

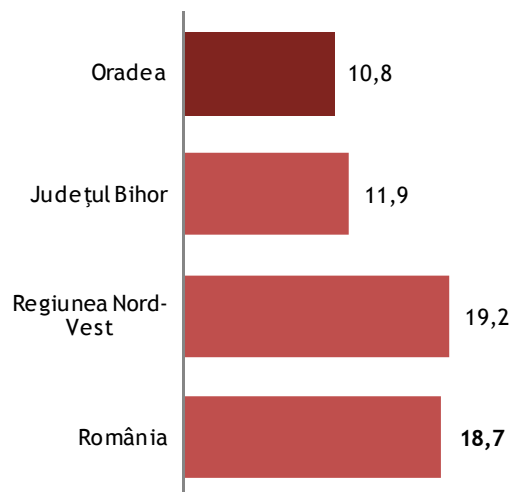
Spar, Metro, etc. De asemenea, la nivel local funcționează patru piețe agroalimentare.

Rețea bancară. În municipiu se află sucursale și agenții ale principalelor bănci de piață națională: Volksbank, UniCredit - Țiriac România, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING bank, HVB Bank Romania, CEC, Banca Comercială Carpatică, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, RBS.

Telecomunicații. Rețeaua de telecomunicații din municipiul Oradea este bine dezvoltată, fiind activi furnizori de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV.

Spații verzi. Suprafața spațiilor verzi amenajate din municipiul Oradea este de 220 ha, reprezentând aproape 2% din totalul fondului funciar al localității. Suprafața medie de spații verzi amenajate pe cap de locuitor este de 10,8 m², cu 42,3% mai scăzută decât la nivel național și cu 9,2% mai scăzută decât la nivel județean.

Suprafața medie a spațiilor verzi amenajate pe cap de locuitor, în anul 2010

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Creșterea fondului de locuințe de la nivel zonal în perioada 2000-2010 cu 5,2 procente; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor decât la nivel național; - Dezvoltarea unui număr ridicat de ansambluri imobiliare; - Construirea blocurilor de locuințe destinate categoriilor defavorizate de persoane, prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe;	- Scăderea numărului de locuințe terminate în anul 2010, față de anii precedenți; - Suprafața redusă a spațiilor verzi amenajate din municipiu, în raport cu volumul demografic; - Lipsa Planului Urbanistic General reactualizat.
Oportunități	Amenințări
- Programele de reabilitare termică a clădirilor care pot duce la o îmbunătățire a aspectului general al municipiului, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni; - Programele guvernamentale de îmbunătățire a fondului locativ, precum Programul național de sprijinire a construirii de locuințe proprietate personală; - Existența Programului Prima Casă care sprijină tinerele familii să își cumpere sau să își construiască o locuință; - Dezvoltarea de locuințe sociale; - Existența terenurilor neexploatate în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții.	- Ritmul haotic al construcțiilor care poate afecta potențialul natural al municipiului; - Scăderea suprafeței spațiilor verzi amenajate ca urmare a creșterii sectorului construcțiilor.

1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului

Alimentarea cu apă potabilă

Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din municipiul Oradea era, la sfârșitul anului 2010, de 641,5 km, reprezentând aproximativ 25,7% din total lungime rețea existentă la nivelul județului Bihor.

Față de lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din 2005 are loc o creștere cu peste 92,5 km, +16,9%.

Capacitatea instalațiilor de producție a apei potabile se ridică la 181.440 metri cubi per zi.

Cantitatea de apă potabilă distribuită pe parcursul anului 2010 a fost de 10.796 mii metri cubi, reprezentând peste jumătate (54,5%) din cantitatea de apă potabilă distribuită la nivel județean.

Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici a reprezentat 73,8% din total cantitate distribuită la nivelul municipiului, respectiv 7.970 mii metri cubi.

Consumul mediu anual de apă per locuitor a fost de 38,9 mc, superior celui înregistrat la nivelul ZMO (36,6 mc/locuitor).

Cantitatea totală de apă distribuită la nivelul municipiului Oradea a scăzut în perioada 2005-2010, fiind cu 26,1% mai mică în 2010 față de anul 2005. Această evoluție descendentă este cauzată, în special, de scăderea înregistrată în cazul consumului industrial și instituțional, cantitatea livrată consumatorilor

casnici în 2010 fiind ușor mai crescută față de cea livrată în 2005.

În cadrul S.C. Compania de Apă Oradea S.A., sectorul Apă-Producție are rolul captării apei brute, tratării acesteia și pompării apei potabile în rețeaua de alimentare a municipiului Oradea. Acestea se realizează prin intermediul celor 5 uzine de apă amplasate pe cele două maluri ale râului Crișul Repede, în partea de nord-est a municipiului, acestea având o capacitate totală de pompare instalată de 2100 l/s.

Apa brută este captată din stratul freatic prin intermediul drenurilor. Pentru îmbogățirea stratului de apă subterană se utilizează cele 23 de bazine (15 pe malul drept al Crișului și 8 pe malul stâng), alimentate din Crișul Repede, prin intermediul conductelor de aducțiune de la captări.

Tehnologia existentă permite și utilizarea apei de suprafață, captată din râul Crișul Repede și tratată apoi corespunzător. Această soluție este una de rezervă, preferându-se apa subterană, care este și de calitate mai bună și mai ieftină, necesitând ca tratare doar clorinarea.

Întregul sistem de captare, aducțiuni apă, bazine de îmbogățire, câmpuri de infiltrare, uzine de apă se situează într-o zonă de protecție cu regim sever, având o suprafață de circa 280 ha.

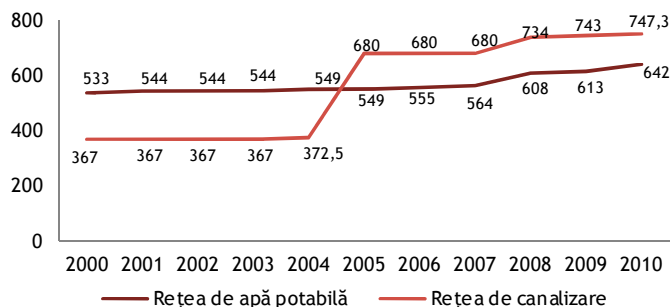
Alimentarea cu apă a municipiului Oradea se realizează prin distribuția acesteia prin conducte de serviciu sau conducte principale. Cele 5 stații de pompare furnizează apa stațiilor de hidrofor (80 de stații de repompare), prin intermediul unei rețele de distribuție concepută în sistem inelar, la care sunt racordați direct și consumatorii din imobilele cu regim de înălțime de

Indicatori privind rețeaua de alimentare cu apă din municipiul Oradea

Indicator	UM	2006	2007	2008	2009	2010
Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile	km	555,0	564,0	608,0	613,2	641,5
Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile	Mc/zi	181.440	181.440	181.440	181.440	181.440
Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	mii mc	14.342	13.622	13.115	12.637	10.796
Cantitatea de apă potabilă distribuită - uz casnic	mii mc	6.010	5.952	5.403	5.900	7.970
Cantitatea medie de apă potabilă distribuită consumatorilor	Mc/locuitor	29,2	29,0	26,4	28,8	38,9

Sursa: INS

Evoluția lungimii rețelei de apă potabilă și canalizare din municipiul Oradea, în perioada 2000-2010

până la 2 nivele. Rețelele de apă secundare au o lungime de 142 km, sunt complet reabilite și deservesc, în principal, consumatorii din imobilele înalte, alimentați cu apă din stațiile de hidrofor. Aceste rețele secundare sunt confecționate în totalitate din polietilenă.

SC Compania de Apa Oradea SA gestionează un număr de circa 19,635 contoare aflate în proprietatea companiei (instalate în sistemul de distribuție), acestea fiind prevăzute cu sisteme electronice de automatizare pentru monitorizare. Dintre acestea, 2.581 contoare instalate la scările de bloc sunt echipate cu interfețe de citire a datelor. Prin Programul MUDP II, aceste contoare au fost prevăzute cu integratoare, asigurându-se astfel:

- monitorizarea consumurilor la dispeceratul central;
- facturarea prestațiilor și prelucrarea datelor de consum.

Din cele 80 de stații hidrofor care deservesc zone de blocuri de P+4 până la P+10 nivele, 78 au fost modernizate în cadrul programului MUDP II.

Canalizare și epurare ape uzate

La nivelul municipiului Oradea, lungimea rețelei de canalizare era, la finalul anului 2010, de 747,3 km, în creștere cu 67,3 km (+9,9%) față de anul 2005.

Apele reziduale și pluviale sunt preluate de rețeaua de canalizare care în municipiul Oradea este în sistem divizor și mixt. Rețeaua de canalizare menajeră are o

lungime de 412 km, iar cea de canalizare pluvială o lungime de 331 km.

Apele uzate menajere din zonele joase ale municipiului sunt canalizate în 10 stații de pompare.

De asemenea, sunt în funcțiune 5 stații de pompare ape pluviale, din care 3 stații de pompare evacuează apele colectate în Crișul Repede și 2 stații de pompare evacuează apele meteorice în canalizarea menajeră.

La nivelul municipiului Oradea există stație de tratare a apelor uzate. Aceasta deservește o arie extinsă în care intră Sînmartin, Băile Felix, Băile 1 Mai, Haieu și Rontău.

La Stația de Epurare Oradea s-au contractat lucrări în valoare totală de 11.062.200 Euro (din care 6 milioane Euro credit acordat de BERD Companiei de Apă, diferența de 5.062.200 Euro reprezentând fonduri nerambursabile acordate de către Comunitatea Europeană) care s-au finalizat în 10.11.2009.

Capacitatea de epurare mecano-biologică a Stației de Epurare este de 2.200 l/s (69.379.200 mc/an). Cantitatea de apă epurată în anul 2010 este de 1.045 l/s (32.955.120 mc/an).

Se realizează epurare în trei trepte: mecanică, biologică și terțiară.

Alimentarea cu gaze naturale

La finalul anului 2010, lungimea rețelei de distribuție a gazelor naturale din municipiul Oradea era de 157 km, reprezentând aproximativ 30,9% din totalul rețelei de la nivel județean.

Lungimea rețelelor de distribuție a gazelor naturale a cunoscut o creștere importantă în perioada 2005-2010, de la 69 km până la 157 km (+127,5%), superioară evoluțiilor înregistrate la nivel județean (+59,6%) și a ZMO (+102%).

Cantitatea de gaze naturale distribuite consumatorilor a fost de 10.937 mii metri cubi în 2010, înregistrând o creștere cu 114,8% față de anul 2006.

Din totalul cantității de gaze naturale distribuite la nivelul municipiului Oradea, aproximativ 35,5% a fost pentru uz casnic - 3.884 mii metri cubi, 2010. Astfel, cantitatea medie anuală de gaze naturale distribuite consumatorilor casnici a fost de 19 metri cubi per locuitor.

Rețeaua de termoficare

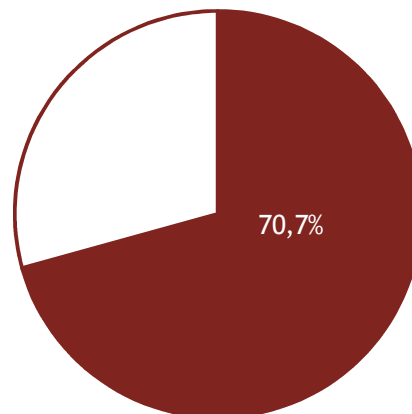
Energia termică distribuită la nivelul municipiului Oradea a înregistrat o scădere în perioada 2005-2010, ajungând la 794.761 gigacalorii în 2010 (aproximativ jumătate din cantitatea distribuită la nivelul anului 2005).

Infrastructura rutieră

Lungimea străzilor orășenești din municipiul Oradea era de 396 km la sfârșitul anului 2010, reprezentând aproximativ 50,4% din total lungime străzi orășenești din județul Bihor. Față de anul 2005, lungimea străzilor orășenești a crescut cu 16 km. Lungimea străzilor orășenești modernizate este de 280 km, rezultând un grad de modernizare de aproximativ 70,7%.

Datorită situării orașului lângă granița de vest a României, și având legături rutiere cu Ungaria prin vama Borș, Oradea dispune de mai multe proiecte de infrastructură. În 2012 este preconizat ca tronsonul Cluj-Napoca - Oradea al autostrăzii Transilvania să fie

Ponderea străzilor orășenești modernizate din municipiul Oradea, în anul 2010

terminat. Astfel, prin continuarea acesteia în Ungaria, respectiv autostrada M3, va exista o legătură rutieră până la Viena. De asemenea, există planuri ca autostrada M4 să fie prelungită de la Budapesta până la Oradea. În același timp, este în plan construirea Coridorului 4 Pan-European care va trece pe la Seghedin, Arad, Timișoara, Lugoj, Deva și Sibiu. Sunt în faza de proiect două drumuri expres care să facă legătura cu Satu Mare, Baia Mare și Arad. Centura de ocolire a municipiului este și ea reabilitată și lățită la 4 benzi.

Drumurile naționale și europene care trec prin Oradea sunt: DN1 (E60), DN76 (E79), DN79 (E671).

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Rețeaua de alimentare cu apă potabilă extinsă și reabilitată (program Ministerul Mediului și MUDP2); - Starea tehnică corespunzătoare a Stației de tratare a apei Oradea; - Reabilitarea sistemului de tratare a apelor uzate prin Program ISPA; - Stația de tratare a apelor uzate Oradea este modernizată (trei trepte - mecanică, biologică și terțiară); - Existența mai multor proiecte de modernizare și extindere a infrastructurii tehnico-edilitare; - Existența rețelei de gaze naturale, care a cunoscut o dezvoltare puternică în perioada 2005-2010 (+88 km; +127,5%); - Existența Master Planului pentru Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Oradea, în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice; - Gradul de modernizare a străzilor orășenești este ridicat (aproximativ 70,7%).	- Probleme de eficiență a sistemului centralizat de termoficare de la nivelul municipiului: vechimea instalațiilor, randamentele scăzute etc; - Circulație rutieră intensă, în ceea ce privește tranzitul de mărfuri și de persoane; lipsa unor rute ocolitoare;
Oportunități	Amenințări
- Finalizarea Autostrăzii Transilvania , care are traseul prin comuna Sârbi (la circa 18 km de comuna Ineu); - Construirea drumului expres Arad Oradea, care va porni din Biharia (circa 30 km de comuna Ineu) și va realiza conexiunea cu magistrala de transport Coridorul IV Transeuropean; - Construirea drumului expres Oradea - Valea lui Mihai - Carei - Satu Mare, care va facilita conexiunea Oradei cu Ucraina; - Apartenența la Zona Metropolitană Oradea; - Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio; - Existența programelor guvernamentale de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; - Existența finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; - Extinderea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin intermediul finanțărilor europene nerambursabile.	- Reducerea investițiilor publice în infrastructură ca urmare a crizei economico-financiare; - Reducerea veniturilor autorităților publice locale și a capacității de cofinanțare a proiectelor de dezvoltare; - Reducerea veniturilor populației și imposibilitatea plății serviciilor de utilități publice.

1.2.5. Servicii publice

Educație

Unități de învățământ

În municipiul Oradea funcționează 87 de unități de învățământ, reprezentând 87,9% din unitățile din Zona Metropolitană Oradea și 39,4% din cele existente în județul Bihor. Pe lângă acestea, în Oradea își desfășoară activitatea și o serie de structuri de învățământ fără personalitate juridică (grădinițe cu program normal și grădinițe cu program prelungit).

Din cele 87 unități de învățământ din municipiul Oradea, 36 sunt instituții de învățământ preșcolar (41,4%), 47 sunt instituții de învățământ preuniversitar (54%) și 4 sunt instituții de învățământ superior (4,6%).

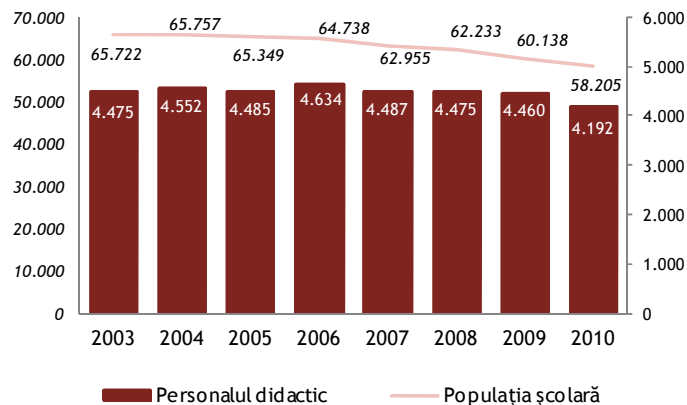
Numărul de unități de învățământ din municipiul Oradea a scăzut de la 100 unități în anul 2000 la 87 în anul 2010 (-13%), reducându-se în special unitățile de învățământ preșcolar (-23,4%) și unitățile de învățământ primar și gimnazial (-10%).

Unități de învățământ superior nu există decât în municipiul Oradea, din cele 4 unități 3 fiind de învățământ superior privat. Instituțiile de învățământ superior acreditate sunt:

- Universitatea Oradea (învățământ public);
- Universitatea „Emanuel” (învățământ privat);
- Universitatea „Agora” (învățământ privat);
- Universitatea Creștină „Partium” (învățământ privat).

Ierarhia programelor de studii organizate de universitățile acreditate din sistemul național de învățământ realizată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului poziționează Universitatea Oradea în topul celor mai performante universități din țară (categoria A) în domeniile Agronomie, Horticultura, Silvicultură, Inginerie forestieră și Inginerie și management. Totodată, sunt apreciate și alte domenii (categoria B) precum: Științele politice, Administrarea afacerilor, Contabilitate, Relații economice internaționale, Educație fizică și sport, Arte vizuale, Muzică, etc.

Evoluția populației școlare și a personalului didactic din municipiul Oradea, în perioada 2003-2010

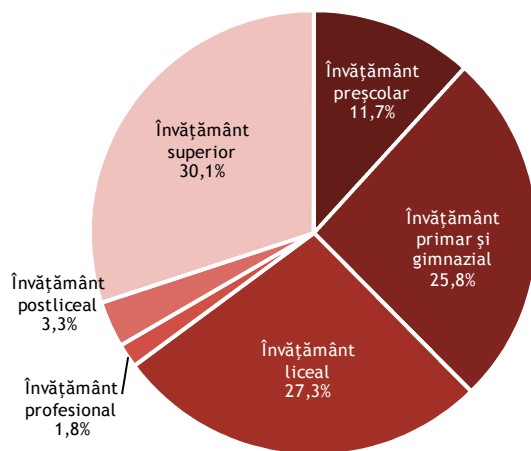

În rândul universităților performante din țară în domeniile Teologie (categoria A) și Asistență socială (Categoria B) intră și Universitatea „Emanuel”.

Populația școlară

Populația școlară din municipiul Oradea este formată din 58.205 elevi, reprezentând 92,2% din populația școlară din Zona Metropolitană Oradea și 48,1% din populația școlară din județul Bihor.

Distribuția populației școlare din municipiul Oradea, pe niveluri educaționale, în anul 2010

Din numărul total de elevi din Oradea, 11,7% sunt înscriși în învățământul preșcolar (6.832 elevi), 58,2% în învățământul preuniversitar (33.876 elevi) și 30% în învățământul superior (17.497 elevi). Municipiul Oradea este al doilea centru universitar din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest, în funcție de numărul de universități și de volumul populației școlare (după municipiul Cluj-Napoca).

Populația școlară a înregistrat, în intervalul 2000-2010, un trend descendent, ritmul mediu anual de creștere fiind de -1,05%. Scăderea populației școlare nu s-a produs în toate nivelurile educaționale, singurul nivel educațional în cadrul căruia ritmul mediu anual de creștere a fost negativ fiind învățământul preuniversitar (-2,2%).

Cadrele didactice

Serviciile educaționale din municipiul Oradea au fost furnizate de 4.192 cadre didactice, adică 92% din personalul didactic din ZMO și 47,2% din personalul didactic din județul Bihor. 12,9% din cadrele didactice din Oradea își desfășoară activitatea în învățământul preșcolar (542 persoane), 54,1% în învățământul preuniversitar (2.268 persoane) și 33% în învățământul superior (1.382 persoane).

Numărul de cadre didactice a înregistrat o scădere de 6% în anul 2010, față de anul precedent (-268 cadre didactice). Personalul didactic din învățământul preșcolar a crescut cu 3,2% în anul 2010, față de anul 2009, în timp ce personalul didactic din învățământul preuniversitar și superior a scăzut cu 8,9%, respectiv cu 4,4%.

La un cadru didactic din municipiul Oradea revin, în medie, 13,9 elevi. Ceva mai solicitate sunt cadrele didactice din învățământul preuniversitar unde media

de elevi pe cadru didactic este de 14,9 persoane. Pe de altă parte, în învățământul preșcolar la un cadru didactic revin 12,6 elevi.

Infrastructură și dotări educaționale

Infrastructura școlară este formată din mai multe elemente precum: săli de clasă, laboratoare școlare, săli de gimnastică, terenuri de sport și PC-uri. În municipiul Oradea, unitățile și structurile de învățământ dispun de 1.586 săli de clasă (88,3% din sălile de clasă din ZMO), 563 laboratoare școlare (96,4% din laboratoarele școlare din ZMO), 54 săli de gimnastică (90% din sălile de gimnastică din ZMO), 59 terenuri de sport (90,8% din terenurile de sport din ZMO) și 5.752 PC-uri (95,3% din PC-urile din ZMO). Astfel, o mare parte din infrastructura și dotările educaționale din Zona Metropolitană Oradea este concentrată în unitățile educaționale din municipiul Oradea, localitățile rurale ale zonei suferind numeroase carențe din acest punct de vedere.

Sălile de clasă din municipiul Oradea sunt mai aglomerate decât situația întâlnită în Zona Metropolitană Oradea sau la nivel național. Astfel, la o sală de clasă revin 36,7 elevi, cu 4,6% mai mulți decât în ZMO și cu 8,9% mai mulți decât în România.

La un laborator școlar revin 103,4 elevi (cu 4,3% mai puțini decât în ZMO), la o sală de gimnastică 1.077,9 elevi (cu 2,5% mai mulți decât în ZMO), la un teren de sport 986,5 elevi (cu 1,6% mai mulți decât în ZMO), iar la un PC 10,1 elevi (cu 3,8% mai puțini decât în ZMO).

Deși există o ușoară aglomerare a sălilor de clasă și o solicitare ridicată a infrastructurii școlare pentru practicarea activităților sportive, situația din unitățile și structurile școlare din municipiul Oradea este satisfăcătoare.

Indicatori privind numărul de elevi ce revin la infrastructura școlară, în anul 2010

Indicator	Mun. Oradea	ZMO	Bihor	Nord-Vest	România
Săli de clasă	36,7	35,1	29,1	28,9	33,7
Laboratoare școlare	103,4	108,1	143,8	127,3	154,8
Săli de gimnastică	1.077,9	1.051,8	976,5	766,1	848,3
Terenuri de sport	986,5	970,9	864,9	745,8	869,1
PC-uri	10,1	10,5	11,9	8,4	11,6

Sursa: INS

Cultură

Patrimoniul cultural reprezintă unul dintre elementele cele mai puternice ale identității municipiului Oradea, acesta fiind renumit la nivel național, și nu numai, pentru moștenirea culturală bogată.

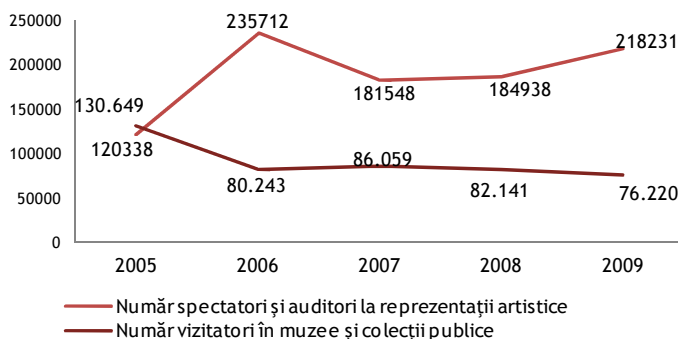
În municipiul Oradea funcționează 65 de biblioteci, din care una singură este publică - Biblioteca Județeană Gheorghe Șincai. Aceasta funcționează de 100 de ani, fiind înființată la 23 septembrie 1911 (deși ideea unor biblioteci populare s-a manifestat încă din secolul al XIX-lea). În anul 2010, biblioteca cuprindea 624.927 cărți și periodice, 213 manuscrise, 13.949 documente audio-vizuale, 358 colecții electronice și 3.106 documente non-carte. 307.596 este numărul documentelor împrumutate de Biblioteca Județeană Gheorghe Șincai în anul 2010, din care 86% reprezintă cărți.

Biblioteca Județeană are un rol mult mai important la nivel local, fiind organizator, inițiator sau partener în diverse proiecte culturale, precum: Lansare de carte, Seară literară, Conferințele Bibliotecii, Ziua Bibliotecarului, Zilele Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai”, Expoziții, Simpozioane, etc.

Municipiul Oradea este una dintre cele mai „vii” localități din regiune din punct de vedere cultural, aici funcționând un număr impresionat de instituții de spectacole (teatre, filarmonici, orchestre și ansambluri artistice). Principalele instituții de spectacole din Oradea sunt Teatrul „Regina Maria”, Teatrul „Szigligeti Színház”, Filarmonica din Oradea și Casa de Cultură a Municipiului Oradea.

În anul 2011, instituțiile de spectacole de teatru din municipiul Oradea au parcurs un proces de reorganizare care a constat în înființarea a două noi instituții teatrale - Teatrul „Regina Maria” și Teatrul „Szigligeti Színház” - prin instituționalizarea celor două secții (Trupe Maghiare și Trupe Române) ale Teatrului de Stat din Oradea și absorbirea altor instituții și ansambluri din municipiu. Infrastructura aferentă este utilizată în comun printr-un parteneriat între cele două instituții nou-înființate.

Evoluția numărului de spectatori și vizitatori în muzee și colecții publice din municipiul Oradea

Teatrul „Regina Maria” este organizat din Trupa „Iosif Vulcan” a fostului Teatru de Stat din Oradea, Trupa „Arcadia” (preluată prin absorbția Teatrului pentru copii și tineret „Arcadia”) și Ansamblul Profesionist „Crișana”, care a funcționat, până în 2011, în subordinea Filarmonicii din Oradea.

Teatrul „Szigligeti Színház” cuprinde trupele de limbă maghiară ale fostului Teatru de Stat din Oradea (Trupa Szigligeti și Trupa Liliput) și Ansamblul Profesionist „Nagyvárad Táncegyüttes”, care a funcționat, până în 2011, în subordinea Filarmonicii din Oradea.

Filarmonica din Oradea reprezintă dovada interesului pentru viața muzicală ce s-a manifestat încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, când muzicianul Johann Michael Haydn (1737-1806), fratele mai mic al lui Joseph Haydn, a fost numit organist și dirijor în curtea episcopului Patachich Ádám între anii 1760-1762. Datorită lui Haydn, dar și lui Karl Ditters von Dittersdorf, urmașul său, în Oradea au început să fie organizate numeroase concerte, spectacole scenice și de operă.

Casa de Cultură a Municipiului Oradea funcționează în subordinea administrativă a Primăriei și Consiliului Local Oradea. Are un sediu central în Oradea și patru filiale, la Băile Felix, Episcopia Bihor, Podgoria și pe strada Moscovei. Această instituție culturală are următoarele formații artistice proprii: Reuniunea de cântări „Hilaria”, Ansamblul folcloric „Bihorul”, Cvartetul de coarde „Intermezzo”, Trupa de teatru, Dans de societate „Quasar”, Grupul de muzică „Meda Music” și trupa de dans modern „Cool Style”.

Casa de Cultură a Municipiului Oradea are o serie de activități anuale cu caracter permanent, dintre acestea amintim: Manifestări dedicate Zilei Unirii Principatelor Române (24 Ianuarie), Manifestări dedicate intrării trupelor române comandate de gen. Traian Moșoiu în Oradea (20 aprilie 1919), Manifestări dedicate Zilei Europei - Zilei Independenței (9 Mai), Manifestări dedicate Zilei Copilului (1 Iunie), Ziua Drapelului (Iunie), Ziua Imnului (Iulie), Serbările Cetății (sfârșit de Iunie, început de Iulie), Fereastră spre Europa, Festivalul Toamna Orădeană (septembrie - octombrie), Târgul Pălincarilor, Festivalul Vinului, Serbările Oradiei - Ziua Orașului, manifestări dedicate nașterii poetului Ady Endre (noiembrie), manifestări dedicate Zilei Naționale a României (1 Decembrie) și manifestări cuprinse în cadrul Sărbătorilor de Iarnă (24 Decembrie - „Vine Moș Crăciun). Conform estimărilor făcute de către conducerea instituției în ultimi ani au trecut pragul instituției o medie de aproximativ 100.000 spectatori. În fiecare an, Casa de Cultură a Municipiului prezintă în medie aproximativ 90 de spectacole (30 proprii și 60 externe), vernisează 6-7 expoziții pe an, organizează 4 festivaluri, 4 lansări carte.

Consumul cultural din municipiul Oradea este foarte intens, în anul 2009 numărul de spectatori și auditori la reprezentațiile artistice organizate la nivel local fiind de 218.231 persoane (+18% față de anul 2008). Practic, spectatorii din instituțiile de profil din municipiul Oradea reprezintă 39,8% din numărul total de spectatori din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest și 3,4% din spectatorii înregistrați la nivel național.

Numărul de locuri din instituțiile de spectacole din municipiul Oradea a fost destul de constant în ultimii ani, în perioada 2005 - 2009 fiind înregistrată o singură modificare în anul 2007 (+3,6% față de anul 2006). Astfel, în anul 2009 instituțiile de spectacole au dispus de 1.393 locuri, adică aproximativ un sfert din numărul de locuri din regiune.

Pe lângă instituțiile de spectacole se remarcă și muzeele din municipiul Oradea, 9 din cele 17 muzee din județul Bihor funcționând aici.

Complexul Muzeul „Țării Crișurilor” este unul dintre marile complexe muzeale ale României, deținând un patrimoniu cultural și intercultural care cuprinde peste 900.000 unități de evidență. Complexul cuprinde

Muzeul Țării Crișurilor (momentan închis publicului, fiind în curs de relocare într-un nou sediu), **Muzeul memorial „Iosif Vulcan”** (fost un publicist și scriitor român, animator cultural, membru al Academiei Române, fondatorul revistei culturale "Familia"), **Muzeul memorial „Ady Endre”** (gazetar și poet), **Casa memorială „Aurel Lazăr”** (important om politic român, militant pentru drepturile românilor din Transilvania) și **Ecomuzeul Țării Crișurilor** (compus din Rezervația naturală Pârâul Peța și Muzeul în aer liber).

Alte muzee sau colecții muzeale din municipiul Oradea sunt: Muzeul Militar Național, Muzeul Memorial "Maria Haiduc", Casa Memorială "Emanuil Gojdu", Casa Memorială "Lucian Blaga", Casa Memorială "Nicolae Jiga".

În anul 2009 muzeele și colecțiile publice din Oradea au fost vizitate de 76.220 persoane, reprezentând 36% din vizitatorii muzeelor din județul Bihor. Față de anul precedent, numărul de vizitatori a scăzut cu 7,2 procente.

Municipiul Oradea este locul de desfășurare a unor importante evenimente culturale cu tradiție. Începând cu anul 1991 se organizează festivalul de divertisment și cultură "Toamna Orădeană", între jumătatea lunii septembrie și 12 octombrie, de ziua orașului. Prima ediție a festivalului a fost în anul 1991. După 3-4 săptămâni în care au loc diverse manifestări culturale, artistice, sportive și de divertisment, festivalul se încheie cu ziua orașului.

O altă manifestare cultural-artistică importantă sunt "Serbările Cetății", organizate începând cu anul 2000 în primul sfârșit de săptămână din luna Iulie. Obiectivul acesteia este să readucă în centrul atenției leagănul istoric al urbei, toate evenimentele având loc în incinta și în curtea Cetății Medievale a Oradiei. În zilele evenimentului au loc concerte de muzică clasică, populară, religioasă și medievală, spectacole de teatru medieval, expoziții de artă plastică, concursuri sportive medievale și concerte de muzică ușoară.

Sănătate

Unități sanitare

Cea mai mare parte din infrastructura medicală din Zona Metropolitană Oradea funcționează în reședința județului Bihor, motiv pentru care o pondere ridicată din populația din ZMO, dar și din populația din întreg județul apelează la serviciile medicale din municipiul Oradea.

În Oradea funcționează o categorie variată de unități sanitare: spitale, cabinete medicale de familie, cabinete medicale de specialitate, cabinete stomatologice, farmacii și puncte farmaceutice, policlinici, laboratoare medicale, ambulatorii de specialitate, centre de transfuzii, etc. În anul 2009, conform Institutului Național de Statistică, 8 din cele 16 spitale publice și private din județul Bihor își desfășurau activitatea în Oradea: Spitalul Clinic Județean de Urgență Oradea, Spitalul Clinic Municipal Dr. Gavril Curteanu Oradea, Spitalul Clinic de Neurologie și Psihiatrie, Spitalul clinic de Pneumoftiziologie, Spitalul clinic de Obstetrică și Ginecologie, Spitalul clinic CFR, etc.

La nivel local există și 127 cabinete medicale de familie (85,2% din unitățile de acest tip din ZMO), 121 cabinete medicale de specialitate (96% din cabinetele de specialitate din ZMO), 351 cabinete stomatologice (95,1% din cabinetele stomatologice din ZMO), 142 farmacii și puncte farmaceutice (87,7% din farmaciile din ZMO), 6 policlinici (100% din policlinicile din ZMO) și 51 laboratoare medicale (89,5% din laboratoarele din ZMO).

Fiind localitatea cu cea mai dezvoltată infrastructură medicală din județ, Oradea nu întâmpină probleme vis-à-vis de suficiența acesteia. Raportat la 10.000 de

locuitori, revin 6,2 cabinete medicale de familie (cu 17% mai multe decât la nivel național), 5,9 cabinete medicale de specialitate (cu 25,5% mai multe decât la nivel național), 17,1 cabinete stomatologice (cu 216,7% mai multe decât la nivel național), 6,9 farmacii și puncte farmaceutice (cu 97,1% mai multe decât la nivel național) și 2,5 laboratoare medicale (cu 92,3% mai multe decât la nivel național). Astfel, sistemul medical din Oradea este mai bine dezvoltat în raport cu situația de la nivel național, unitățile sanitare fiind insuficiente în raport cu volumul demografic în numeroase regiuni din țară.

În Oradea există 2.627 paturi în unitățile sanitare (în special, spitale), reprezentând 91% din paturile din unitățile sanitare din Zona Metropolitană Oradea și 60,5% din paturile din județul Bihor. Raportat la 10.000 de locuitori, revin 128,3 paturi, valoare dublă față de media de la nivel național (64,7 paturi/10.000 de locuitori).

Personal medical

Municipiul Oradea prezintă o situație bună nu doar în ceea ce privește infrastructura sanitară, ci și în ceea ce privește personalul medical. În anul 2009 în unitățile sanitare își desfășurau activitatea 1094 medici (din care 241 medici de familie), 361 stomatologi, 309 farmaciști și 2.351 persoane angajate ca personal mediu sanitar. Practic, 95,1% din medicii din Zona Metropolitană Oradea și 67,4% din cei din județul Bihor furnizează servicii medicale în unitățile din municipiul Oradea. Aceeași situație este întâlnită și în ceea ce privește medicii de familie (91,6% din medicii de familie din ZMO), stomatologii (95,3% din stomatologii din ZMO), farmaciștii (90,4% din farmaciștii din ZMO) și personalul mediu sanitar (94,6% din personalul mediu sanitar din ZMO).

Indicatori privind personalul medical ce revine la 10.000 locuitori, în anul 2009

Indicator	Mun. Oradea	ZMO	Bihor	Nord-Vest	România
Număr medici/10.000 locuitori	53,4	45,8	27,4	26,2	23,5
Număr medici de familie/10.000 locuitori	11,8	10,5	7,6	6,2	5,6
Număr stomatologi/10.000 locuitori	17,6	15,1	8,7	7,0	5,8
Număr farmaciști/10.000 locuitori	15,1	13,6	8,3	5,9	5,6
Număr personal mediu sanitar/10.000	114,8	99,0	66,5	61,8	60,4

Sursa: INS

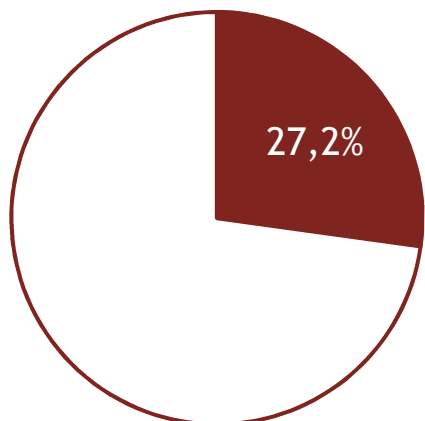
Până în anul 2009 nu a fost observată tendința certă de migrare a forței de muncă din sistemul medical (în alte domenii de activitate sau în unitățile sanitare din străinătate), cu excepția personalului mediu sanitar, personalul medical înregistrând creșteri. Spre exemplu, în anul 2009 numărul de medici de familie a crescut cu 95,9% față de anul anterior, iar numărul de medici cu 3,6 procente.

În general, la 10.000 de locuitori din municipiul Oradea revine un număr destul de mare de cadre medicale. Potrivit Institutului Național de Statistică, în anul 2009 la 10.000 de locuitori reveneau 53,4 medici (+127,2% față de media de la nivel național), 11,8 medici de familie (+110,7% mai mult față de media de la nivel național), 17,6 stomatologi (+203,4% față de media de la nivel național), 15,1 farmaciști (+169,6% față de media de la nivel național) și 114,8 persoane angajate ca personal mediu sanitar (+90,1% față de media de la nivel național).

Asistență socială

În municipiul Oradea sunt înregistrați 54.806 **pensionari**, reprezentând 88% din numărul total de pensionari din Zona Metropolitană Oradea. În ultimii ani, numărul de pensionari de la nivel local a avut un trend ascendent, crescând cu 8,1 procente în august 2011, față de anul 2004. Oradea este una dintre puținele localități componente ale ZMO în cadrul căreia

Ponderea pensionarilor din totalul populației stabile din municipiul Oradea, în anul 2010

numărul de pensionari a crescut, rata medie anuală de creștere fiind negativă în aproape toate comunele din zonă.

La nivel zonal există 10 **creșe**, toate funcționând în municipiul Oradea. Numărul de paturi din cadrul acestora reprezintă 63,1% din paturile înregistrate în creșele din județul Bihor (317 paturi).

În ceea ce privește **organizațiile non-guvernamentale** din sectorul social, în Zona Metropolitană Oradea se remarcă Coaliția pentru Consolidarea Sectorului ONG din județul Bihor - STRONG, care reunește un număr de 45 organizații neguvernamentale membre și susținătoare. Scopul pentru care a luat ființă această coaliție este de a furniza expertiză în domeniile sectorului social pentru consultare în elaborarea, adoptarea și implementarea politicilor sociale la nivel local, județean, regional și național. Majoritatea ONG-urilor membre ale Coaliției pentru Consolidarea Sectorului ONG din județul Bihor sunt din municipiul Oradea (Asociația Alfa și Omega, Asociația Anima Caritabila, Asociația Caritas Catolica Oradea, Asociația Caritas Eparhial Oradea, Asociația Deficienților Locomotori, Asociația Down Oradea Romania - ADOR, etc.).

Municipiul Oradea dispune de o **infrastructură de furnizare a serviciilor sociale** foarte dezvoltată, la nivel local funcționând unități care au ca beneficiari copiii (un centru de plasament, 4 centre de plasament pentru copiii cu dizabilități, un centru de zi de consiliere pentru copii și părinți, un centru maternal, un centru de primire în regim de urgență, 4 centre de zi, etc.), dar și unități care vizează persoanele vârstnice (5 centre de zi pentru persoane vârstnice, 6 servicii de îngrijire la domiciliu, 2 cămine de bătrâni, etc.) sau persoanele adulte cu dizabilități (7 locuințe protejate, 7 centre de consiliere, 5 servicii de îngrijire la domiciliu, etc.). Aceste servicii sociale se află fie în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, fie în subordinea Serviciului Public de Asistență Socială sau a unor Organisme Private Acreditate. În cadrul acestora din urma sunt incluse mai multe asociații și fundații, precum: Asociația Down, Fundația People to People, Fundația Casa Speranței, Asociația Caritas Catolica, Fundația ProDeo, Fundația Ruhama, etc.

Conform DGASPC Bihor, infrastructura de furnizare a serviciilor sociale pentru copii, vârstnici sau adulți cu dizabilități în municipiul Oradea cuprinde 73 de unități, reprezentând aproape 80% din structurile de acest gen existente la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Potrivit raportului de activitate din anul 2008 al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, în decursul anului au fost efectuate un număr de 81 acțiuni stradale, în parteneriat cu Administrația Socială Comunitară Oradea, Poliția Municipiului Oradea, Inspectoratul de Jandarmi Bihor. În cadrul acestor acțiuni au fost identificați la nivel județean 21 de copii ai străzii care proveneau din municipiul Oradea (48,8% din copii străzii care provin din ZMO). În același an, aproape 80% din sesizările privind cazuri de neglijență și abuz asupra copilului înregistrate în localitățile componente ale Zonei Metropolitane Oradea vizau situații din municipiul Oradea (69 de sesizări).

Rapoartele din anii 2009 - 2010 ai DGASPC Bihor prezintă și distribuția teritorială a **copiilor abandonați** în unitățile sanitare din județ. Astfel, în anul 2009, 11,9% din copiii abandonați în unități sanitare proveneau din municipiul Oradea. În anul 2010, ponderea acestora a crescut la 13,8%. De menționat este și faptul că 76,6% din copiii abandonați în județul Bihor sunt abandonați în unitățile sanitare din municipiul Oradea: Spitalul Clinic de Obstetrică și Ginecologie Oradea, Spitalul Clinic de Copii „Dr. Gavril Curteanu” Oradea și Spitalul Pneumoftiziologie Oradea.

Salubritate

Locuitorii municipiului Oradea dispun de servicii de salubritate, gradul de acoperire cu servicii de salubritate fiind de 100%. La nivel local există mai mulți operatori de salubritate autorizați:

- SC RER Ecologic Service SA (salubritate stradală, salubritate menajeră, amenajare și întreținere de spații verzi);
- Eco Bihor S.R.L. Oradea (înființare a depozitelor de deșeuri menajere și administrarea acestora);
- Bene International SRL (Operator DEEE).

În Oradea există infrastructura necesară pentru colectarea selectivă a deșeurilor: 3.290 pubele cu o

capacitate de 120 l, 3.380 pubele cu o capacitate de 240 l și 1.445 containere cu o capacitate de 1,1 mc. Transportul deșeurilor este realizat de 17 autogunoiere și 22 autocontainere.

Conform *Raportului privind starea mediului în județul Bihor pentru anul 2010*, la nivelul municipiului Oradea au fost colectate selectiv următoarele cantități de deșeuri: Hârtie/carton - 67,96 tone, Mase plastice - 91,5 tone și Metale - 44,61 tone.

Potrivit planului „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor” cantitatea totală de deșeuri colectată pe an de SC RER Ecologic Service SA din municipiul Oradea este 68.720 tone, reprezentând 87,8% din cantitatea totală de deșeuri colectată din Zona Metropolitană Oradea. Media pe cap de locuitor este de 335,8 kg deșeuri, cu aproape 8 procente mai mult decât cantitatea medie de deșeuri colectată pe cap de locuitor în ZMO.

Tariful practicat de operatorul de salubritate pentru colectarea deșeurilor este de 5,5 lei/persoană/luna + TVA și de 58,56 lei/tonă + TVA pentru deșeurile asimilabile ale agenților economici.

Eliminarea deșeurilor se realizează, în principal, prin depozitarea la centrul ecologic de deșeuri de la nivel local, primul depozit de acest gen din regiune. Depozitul a fost realizat în cadrul unui parteneriat public privat, operatorul fiind S.C. Ecobihor S.R.L. Oradea. Capacitatea proiectată estimată a depozitului este de 3.800.000 m³, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025.

În Oradea a fost inaugurată recent și una dintre cele trei stații de sortare a deșeurilor din județul Bihor, aceasta procesând anual circa 35.000 tone deșeuri. Amplasată în vecinătatea depozitului ecologic de deșeuri, stația de sortare are ca scop reducerea cantității de deșeuri depozitate în municipiul Oradea prin recuperarea materială și energetică a deșeurilor. În anul 2010 a fost inaugurată și stația de compost care este prevăzută să ajungă la suprafața totală de 9.500 m² și o capacitate de compostare de 52.000 m³/an prin tehnologia de acoperire cu membrană.

Situații de urgență

În municipiul Oradea funcționează două subunități ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor: Detașamentul 1 Pompieri Oradea și Detașamentul 2 Pompieri Oradea. Acestea asigură intervenția în situațiile de urgență și în alte localități componente ale Zonei Metropolitane Oradea sau din afara zonei.

În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgență Reanimare și Descarcerare, singura unitate SMURD din județul Bihor. De asemenea, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Siguranță și ordine publică

La nivelul județului Bihor, rata infracționalității a fost în creștere în ultimii ani, de la 736 infracțiuni/100.000 locuitori înregistrate în anul 2004, ajungându-se la 1.284 infracțiuni la 100.000 locuitori în anul 2009. Pe

de altă parte, în acest interval, rata criminalității a urmat un trend descendent, ajungând de la 743 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori în anul 2004 la doar 129 persoane condamnate definitiv în anul 2009.

La nivelul municipiului Oradea serviciile de siguranță și ordine publică sunt asigurate de Poliția Municipiului Oradea. În circumscripția judiciară a acesteia se află mai multe posturi de poliție rurală din Zona Metropolitană Oradea: Borș, Biharia, Cetariu, Girișu de Criș, Sîntandrei, Toboliu, Paleu, etc.

Transport public

Municipiul Oradea este una dintre cele două localități componente ale Zonei Metropolitane Oradea care dispune de serviciu de transport public, operatorul care se ocupă de acest serviciu fiind Oradea Transport Local S.A.

Potrivit Institutului Național de Statistică, în anul 2010, în municipiul Oradea erau puse în funcțiune 74 de

autobuze și microbuze, reprezentând 93,7% din numărul total din județul Bihor. În anul 2006 numărul de autobuze și microbuze a scăzut cu 56,9% față de anul precedent, ca urmare a scoaterii din funcțiune a unor autovehicule.

În ceea ce privește transportul public prin intermediul tramvaielor, municipiul Oradea este singura localitate din județul Bihor care deține infrastructura necesară. În anul 2010 erau puse în funcțiune 129 tramvaie, adică 79,1% din numărul existent la nivel regional. În Regiunea Nord - Vest doar municipiul Cluj-Napoca mai asigură transportul populației cu tramvaie, deținând 34 astfel de vehicule.

Prețul practicat pentru un bilet de o călătorie cu mijloacele de transport public din municipiul Oradea este 2 lei, iar prețul unui abonament lunar valabil pentru toate liniile este de 60 lei. Există reduceri pentru preșcolari, elevi și studenți.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
Educație - Numărul ridicat de unități și structuri de învățământ; - Existența unităților de învățământ superior care cuprind programe școlare aflate în topul celor mai performante din țară; - Numărul redus de elevi raportat la cadrele didactice, în comparație cu situația de la nivel național; - Existența unor unități educaționale cu predare în limba maghiară și germană; - Infrastructura școlară bine dezvoltată (terenuri de sport, săli de gimnastică, laboratoare școlare, PC-uri); - Implicarea cadrelor didactice și a elevilor în numeroase activități, proiecte și programe instructive și educative locale, județene, naționale și internaționale; - Implicarea cadrelor didactice în variate cursuri de perfecționare; - Experiența unităților de învățământ în proiecte finanțate din fonduri naționale și comunitare; Cultură - Recunoașterea la nivel național a municipiului Oradea ca fiind o localitate cu un bogat patrimoniu cultural; - Oradea este, conform PATN, una dintre unitățile administrativ-teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național; - Numărul ridicat de instituții de spectacole din municipiul Oradea, aceasta fiind localitatea cu cele mai numeroase instituții de spectacole din țară; - Existența unor instituții de spectacole cu renume la nivel național: Teatrul „Regina Maria”, Teatrul ”Szigligeti Színház”, Filarmonica din Oradea, etc.; - Creșterea numărului de spectatori din instituțiile de profil cu 18% în anul 2009, față de anul precedent; - Numărul mare de muzee și colecții din municipiu, reprezentând peste jumătate din instituțiile de acest gen din județul Bihor; - Organizarea anuală a unor evenimente cu tradiție, precum: "Toamna Orădeană", "Serbările Cetății", etc.; - Existența unor obiective culturale de importanță deosebită (situri arheologice, așezări, monumente istorice etc.); - Caracterul multicultural pronunțat al municipiului Oradea. Sănătate - Numărul mare de unități spitalicești, reprezentând peste jumătate din spitalele din județ; - Varietatea ridicată a unităților sanitare: spitale, policlinici, cabinete medicale de familie, cabinete	Educație - Scăderea numărului de cadre didactice, mai ales a celor din învățământul primar și gimnazial; - Trendul descendent al populației școlare în ultimii ani, în special în învățământul preuniversitar; - Aglomerarea sălilor de clasă (număr ridicat de elevi/sală de clasă); - Promovabilitatea scăzută la examenul de bacalaureat, în special în anumite unități educaționale (50,9% în sesiunea de vară 2011 și 19% în sesiunea de toamnă 2011); Cultură - Scăderea numărului de biblioteci (școlare) în ultimii ani; - Trendul descendent al numărului vizitatorilor de muzee și colecții, în perioada 2005-2009; Sănătate - Nivelul ridicat de solicitare a unităților sanitare din Oradea prin prisma deservirii populației din întreaga zonă, nu doar pe cea din municipiu; - Reducerea personalului sanitar mediu în anul 2009 cu 7,3 procente față de anul precedent; Asistență socială - Trendul ascendent al numărului de pensionari din zonă în perioada 2004-2011; - Existența cazurilor de copii ai străzii sau de copii abandonați în unitățile sanitare din județ, care provin din municipiul Oradea; - Înregistrarea unui număr de 69 sesizări la DGASPC Bihor privind cazuri de abuz și neglijență a copilului în Oradea; Salubritate - Receptivitatea scăzută a populației vis-à-vis de colectarea selectivă a deșeurilor; - Recuperarea materială și energetică redusă a deșeurilor, principala modalitate de eliminare a acestora fiind depozitarea; - Cantitatea superioară de deșeuri colectată pe cap de locuitor în Oradea față de media de la nivel zonal; Alte servicii publice - Reducerea numărului de autobuze și microbuze destinate transportului public al populației;

medicale de specialitate, cabinete stomatologice, farmacii și puncte farmaceutice, etc.;

- Echipamentele și dotările moderne deținute în unitățile spitalicești din Oradea;
- Numărul ridicat al personalului medical din instituțiile de specialitate, în comparație cu situația de la nivel județean și național;

Asistență socială

- Existența unui număr ridicat de organizații non-guvernamentale cu profil social;
- Infrastructura dezvoltată de furnizare a serviciilor sociale (73 de unități care vizează copiii, persoanele cu handicap sau vârstnicii);
- Funcționarea unui număr de 10 creșe din municipiul Oradea;

Salubritate

- Gradul ridicat de acoperire a populației cu servicii de salubritate;
- Existența pe teritoriul Oradiei a singurului depozit ecologic de deșeuri din județ;
- Existența infrastructurii necesare (pubele, containere), în vederea colectării selective a deșeurilor;
- Deținerea de către operatorii de salubritate din zonă de echipamente relativ noi și moderne;
- Existența unei stații de sortare și a unei stații de compostare a deșeurilor;
- Organizarea unor acțiuni periodice de colectare a DEEE-urilor;

Alte servicii publice

- Funcționarea în cadrul municipiului a două subunități ISU „Crișana”: Detașamentul 1 Pompieri Oradea și Detașamentul 2 Pompieri Oradea;
- Existența unei unități SMURD și a unei echipe de salvatori de la înec pentru situațiile de urgență;
- Creșterea ușoară a numărului de tramvaie care deserveșc transportul public din municipiul Oradea în ultimii ani.

Oportunități	Amenințări
Educație - Posibilitatea accesării fondurilor structurale sau fondurilor guvernamentale în vederea dezvoltării unităților de învățământ; - Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituțiile educaționale din Oradea și alte unități din țară și străinătate; - Posibilitatea preluării și adaptării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la activitățile didactice; - Înființarea unor programe de tip „After school”;	Educație - Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiți din sistem; - Creșterea ratei abandonului școlar pe fondul insuficiențelor materiale și financiare cauzate de criza economică; - Modificările repetate ale legislației în vigoare pot duce la scăderea performanțelor școlare; - Incapacitatea susținerii co-finanțării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaționale. Cultură - Scăderea interesului populației pentru cultură pe

Cultură

- Creșterea promovării evenimentelor și patrimoniului cultural;
- Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru infrastructura și activitățile culturale;
- Adaptarea fondului de carte din biblioteci la noua tehnologie (creșterea numărului de documente pe suport electronic);

Sănătate

- Existența fondurilor europene pentru reabilitarea structurilor sanitare și dotarea corespunzătoare;
- Implementarea unor campanii de educare a populației cu privire la domeniul sănătății;

Asistență socială

- Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile publice de profil și ONG-uri;
- Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene;
- Posibilitatea preluării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la metodologia de abordare a problematicii specifice;
- Dezvoltarea voluntariatului și a spiritului civic la nivel național;
- Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate;
- Înființarea unui Incubator de Întreprinderi Sociale, unde grupurile vulnerabile pot desfășura activități generatoare de venituri;
- Înființarea de cluburi ale pensionarilor unde persoanele vârstnice să poată desfășura activități de socializare;

Salubritate

- Implementarea de campanii de conștientizare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor;
- Existența fondurilor europene direcționate către proiecte în domeniul salubrității;
- Dezvoltarea de unități de valorificare energetică și materială a deșeurilor de la nivel zonal;

Alte servicii publice

- Achiziționarea de mijloace de transport public slab poluante;
- Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice care înregistrează rate ale infracționalității ridicate.

fondul dificultăților financiare întâmpinate în ultimii ani;

- Lipsa interesului tinerilor pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor populare;
- Degradarea avansată a obiectivelor culturale pe baza lipsei de investiții în acestea;
- Practicarea turismului nedurabil, aspect ce poate duce la degradarea patrimoniului cultural;
- Fonduri europene limitate (fiind insuficiente la nivelul necesităților);

Sănătate

- Migrarea cadrelor medicale în străinătate ca urmare a nivelului salarial scăzut;
- Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației;
- Posibilitățile limitate ale autorităților publice locale de susținere financiară a investițiilor;

Asistență socială

- Creșterea numărului de persoane asistate social ca urmare a crizei economice mondiale;
- Plecarea personalului specializat din sistem ca urmare a salarizării nemotivante;
- Lipsa finanțării organizațiilor non-guvernamentale poate duce la dispariția acestora;
- Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile;
- Capacitatea redusă a instituțiilor publice de a cofinanța proiecte sociale;

Salubritate

- Creșterea cantității de deșeuri generate la nivel municipal pe cap de locuitor;
- Incapacitatea financiară a agenților economici de a implementa rețele proprii de valorificare energetică și materială a deșeurilor (co-procesare, reciclare, reutilizare);

Alte servicii publice

- Creșterea ratei infracționalității pe fondul dificultăților financiare întâmpinate de populație;
- Creșterea poluării mediului pe fondul învechirii parcului auto deținut de serviciile de transport public;
- Reducerea personalului care deservește serviciul de urgență (subunitățile ISU) și serviciul de siguranță și ordine publică (Poliția Municipiului Oradea) din cauza restructurărilor din administrația publică.

1.2.6. Dezvoltare economică

Demografia unităților locale active

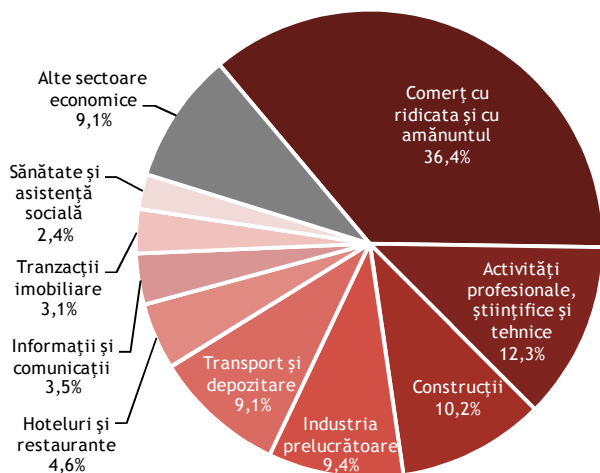
Numărul unităților locale active

În județul Bihor, în anul 2009, figurau 18.620 unități locale active, reprezentând 24,0% din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord Vest, fiind al doilea județ din regiune, după județul Cluj (27.530 u.l.a.; 35,4%). Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 89,3% sunt microîntreprinderi (0-9 salariați), 8,8% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,6% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 0,3% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

În municipiul Oradea, în anul 2009, au fost active 11.439 de unități locale, reprezentând 89,1% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 61,4% din totalitatea unităților locale active la nivelul județului Bihor.

Raportat la populația de la 1 iulie 2009, densitatea întreprinderilor este de 51,2 întreprinderi/1.000 locuitori la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și de 55,8 întreprinderi/1.000 locuitori în municipiul Oradea, valoare superioară celei înregistrate la nivelul Regiunii Nord Vest (28,6‰) și la nivel național (25,9 întreprinderi la 1.000 locuitori).

Distribuția unităților locale active din municipiul Oradea, pe sectoare economice, în anul 2009

În anul 2009, sectorul serviciilor cuprinde 38,8% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (36,4%), industrie (11,2%), construcții (10,6%) și agricultură (3,0% din totalul unităților locale active la sfârșitul anului 2009).

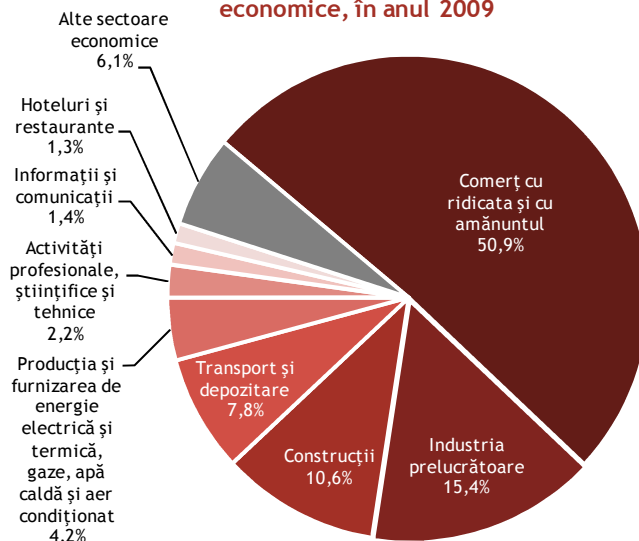
Municipiul Oradea are o structură asemănătoare Zonei Metropolitane Oradea în ceea ce privește distribuția unităților locale active. Așadar, predomină unitățile locale active din sectorul serviciilor (42,4%), urmate de sectorul de comerț (36,4%), construcții (10,2%), industrie (10,0%) și agricultură (1,1%).

Cifra de afaceri a unităților locale active

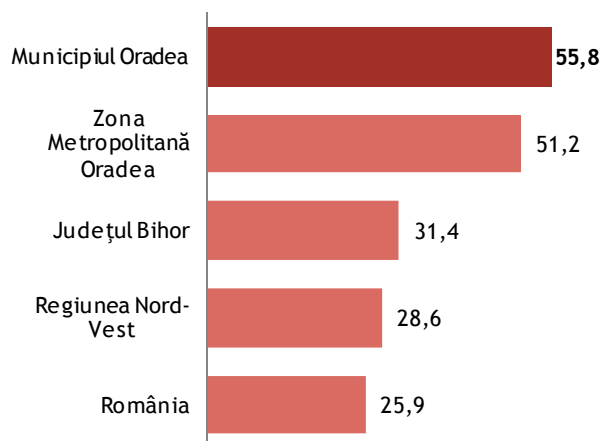
Cifra de afaceri realizată în 2009 de către unitățile locale active din județul Bihor a totalizat 20.418,9 milioane RON, reprezentând 23,4% din totalul regional. Pe clase de mărime, la nivelul anului 2009, întreprinderile mici contribuiau cu 28,1% la formarea cifrei de afaceri județene, urmate îndeaproape de microîntreprinderi cu 27,2%, întreprinderile mijlocii cu 23,1% și întreprinderile mari cu 21,6%.

În anul 2009, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 76,2% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active din municipiul Oradea, pe sectoare economice, în anul 2009

Densitatea unităților locale active la 1.000 de locuitori, în anul 2009

În același an, unitățile locale active din municipiul Oradea au realizat 13.485,1 milioane RON, adică 86,7% din cifra de afaceri realizată la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 66,5% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active din județul Bihor.

Atât la nivelul Zonei Metropolitane Oradea cât și la nivel județean, regional și național, unitățile locale active din comerț realizează cea mai ridicată cifră de afaceri, acestea fiind urmate de unitățile locale active din industrie. În municipiul Oradea activitatea comercială este mai intensă, unitățile locale active din comerț realizând 50,9% din cifra de afaceri totală la nivel de municipiu. Industria este cel de-al doilea sector economic, după cifra de afaceri obținută (20,4%), urmată de sectorul de servicii cu 16,7% din cifra de afaceri și sectorul de construcții cu 10,6% din cifra de afaceri a unităților locale din municipiu. Unitățile locale active din sectorul agricultură au realizat doar 1,3% din cifra de afaceri totală, în anul 2009.

Important pentru definirea structurii economice a municipiului Oradea, dar și a Zonei Metropolitane Oradea, este faptul că 44,2% din cifra de afaceri din comerț la nivel de județ este realizată de unitățile locale active din municipiul Oradea. De asemenea, în anul 2009, cele 1.071 unități locale active în industria prelucrătoare din Oradea au realizat 13,3% din cifra de afaceri din domeniu la nivel de județ.

Activitățile economice care au realizat cea mai însemnată cifră de afaceri la nivelul unităților locale active din Oradea sunt Comerțul (6.870,6 mil. lei RON), Industria prelucrătoare (2.072,4 mil. lei RON), Construcțiile (1.429,0 mil. lei RON), Transportul și depozitarea (1.051,2 mil. lei RON) și Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (562,9 mil. lei RON).

Forța de muncă

Resursele de muncă

Resursele de muncă din județul Bihor, în 2009, erau de 364,5 mii persoane, înregistrând o creștere continuă în ultimii ani. Astfel, față de anul anterior resursele de muncă de la nivelul județului au crescut cu 1,5% (+5,3 mi persoane), iar față de anul 2005 s-a înregistrat o creștere cu 2,7% (+9,5 mii persoane).

Populația ocupată civilă, la nivelul anului 2009, era de 269,1 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o creștere în perioada 2005-2007, după care, începând cu 2008 înregistrează reduceri. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2009 înregistra o reducere cu 2,4% față de anul 2008 și cu 3,2% față de anul 2007, evoluții similare cu cele de la nivel regional și național.

Rata de ocupare a resurselor de muncă pentru județul Bihor este de 73,8%, semnificativ mai ridicată față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (66,1%) și față de nivelul național (60,6%). Totuși, în comparație cu anul 2008, se înregistrează o reducere a ratei de ocupare, involuție similară cu cele de la nivel regional și național.

De altfel, pe întreaga perioadă analizată rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celei de la nivel regional și național.

Din totalul populației ocupate civile de la nivel județean, 31,8% era ocupată în agricultură, 25,3% în servicii și 24,7% în industrie. Comerțul și construcțiile contribuiau cu 12,9%, respectiv cu 5,2% din totalul populației ocupate civile.

Față de situația de la nivel național, în județul Bihor se înregistra o concentrare mai ridicată în sectorul industriei și agriculturii (+3,6 și 3,2 puncte procentuale) și mai redusă în ceea ce privește serviciile și construcții (-4,0 și -2,2 puncte procentuale).

Salariați

Numărul mediu al salariaților din municipiul Oradea a fost de 93.857 persoane în anul 2009, cu 4,5% mai puțin decât în anul anterior. Față de situația existentă în anul 2005, numărul mediu al salariaților a crescut cu peste 10.000 persoane (+14,5%). Această creștere procentuală este superioară evoluției numărului mediu al salariaților de la nivel județean, dar și de la nivel regional și național.

Numărul mediu al salariaților din municipiul Oradea reprezintă 89,8% din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea și 59% din salariații din județul Bihor.

Câștigul salarial mediu net lunar

În anul 2009, câștigul salarial mediu net lunar în județul Bihor a fost de 1.025,0 lei, ușor mai scăzut decât cel înregistrat la nivelul Regiunii Nord Vest (88,3% din valoarea acestuia). Raportat la salariul mediu net de la nivel național, cel înregistrat la nivelul județului Bihor reprezenta aproximativ 75,3%.

Ca evoluție, se înregistrează o tendință de accentuare a decalajelor dintre salariul mediu net lunar la nivelul județului Bihor și cel de la nivel regional și, mai ales, național.

Numărul șomerilor

La nivelul anului 2010, rata șomajului în județul Bihor a fost de 5,8%, inferioară celei de la nivel regional (5,9%) și național (6,9%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse decât cele de la nivel regional și, în special, național.

La sfârșitul anului 2010, în municipiul Oradea erau înregistrați 3.288 șomeri, reprezentând 75,5% din șomerii înregistrați în Zona Metropolitană Oradea și 19,7% din șomerii existenți la nivel județean. Conform ultimelor date statistice, în luna iunie 2011 în bazele de date ale Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor erau înregistrați 1.545 șomeri, cu 58,2% mai puțini decât în aceeași perioadă a anului precedent.

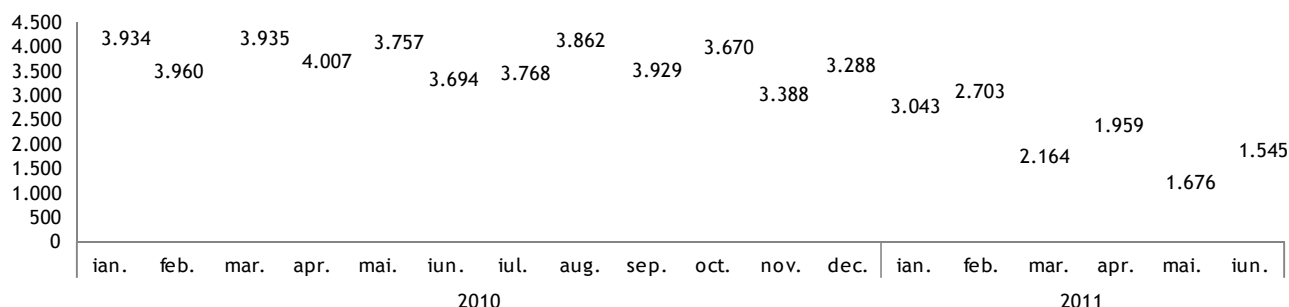
Din totalul șomerilor din municipiul Oradea, 40,8% sunt de sex masculin și 59,2% sunt de sex feminin. Astfel, scăderea numărului de șomeri a fost mai accentuată în rândul celor de sex masculin (-65,2% în iunie 2011, față de iunie 2010), decât în rândul șomerilor de sex feminin (-51,5% în iunie 2011, față de iunie 2010).

Agricultură

Calitatea solurilor

Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer.

Evoluția numărului de șomeri înregistrați din municipiul Oradea, în perioada ianuarie 2010 - iunie 2011

Acestea împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

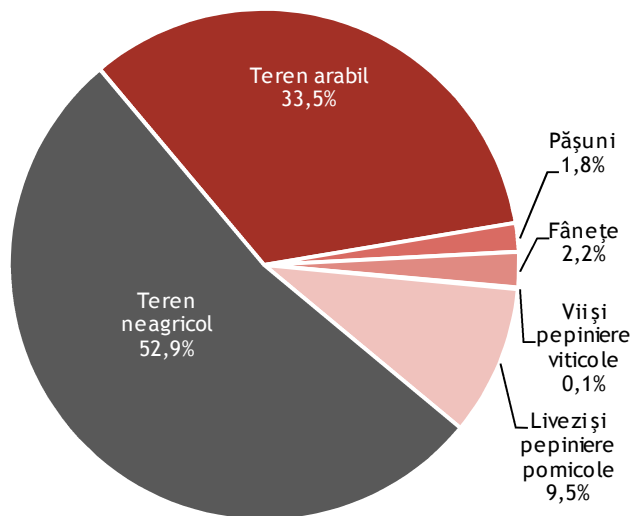
Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmând în ordine descrescând de brune eumezobazice, soluri aluviale, brune argiloiluviale, cernoziomuri, etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 ha, solurile brun roșcate 320 ha și brun roșcate luvice 279 ha.

Solurile din zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole

O parte importantă din terenurile municipiului Oradea, 47,1%, sunt utilizate în agricultură în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor de câmp, cartofilor, florii soarelui și ovăzului.

Distribuția fondului funciar din municipiul Oradea, pe categorii de folosință, în anul 2009

Suprafața agricolă s-a diminuat cu 389 ha în anul 2009 față de anul 2008, din cauza reducerii suprafeței arabile cu 264 ha, a suprafeței cu livezi și pepiniere pomicole cu 78 ha și a suprafeței cu fânețe cu 49 ha.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, având o productivitate medie la hectar a principalelor culturi ridicată comparativ cu nivelul regional și național. De asemenea, Zona Metropolitană Oradea poate fi caracterizată de același potențial agricol.

În luna iunie 2011 erau înscrise 9 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale la nivelul județului Bihor, din care 8 în Zona Metropolitană Oradea și 3 grupuri în municipiul Oradea (2 - cereale, 1 - plante oleaginoase).

Pomicultură

Se remarcă faptul că în municipiul Oradea se află 70,2% din livezile și pepinierele pomicole de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 27,9% din livezile și pepinierele pomicole de la nivelul județului Bihor.

În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, caise și zarzăre și nuci.

Industrie și construcții

Industrie

Situarea favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă și calificată în ramuri diverse sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: industria extractivă și prelucrarea țițeiului, industria pielăriei și încălțămintei, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut, în anul 2008, o contribuție de 27,7% (3.391,7 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anii anteriori, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean aproape s-a dublat (de la 1.550,5 mil. lei în 2003 până

la 3.391,7 mil. lei în 2008). Însă, ponderea sectorului a fluctuat în această perioadă de la 29,7% în 2003, până la 31,0% în anul 2007 și 27,7% în anul 2008. Cu toate acestea, industria este cel mai important sector al economiei județene, urmat de comerț (13,3% din VAB Bihor în 2008), transport, depozitare și comunicații (12,8%), agricultură, vânătoare și silvicultură (10,7%) și construcții (10,3%).

În anul 2009, în județul Bihor au fost înregistrate 2.091 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 6.177,9 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 63,2% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 61,9% din cifra de afaceri județeană la nivelul sectorului industrial.

În municipiul Oradea au fost înregistrate 1.141 unități locale în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 2.756,6 mil. lei. Rezultatul financiar din anul 2009 al unităților locale a reprezentat 72,2% din cifra de afaceri a unităților locale active în industrie la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 44,6% din cifra de afaceri a unităților locale active din acest sector de la nivelul județului Bihor.

În municipiul Oradea ramurile industriale reprezentative sunt, după valoarea cifrei de afaceri obținute: Industria alimentară, Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie,

harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor, Fabricarea altor produse din minerale nemetale, Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, Fabricarea de mobilă, și Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor.

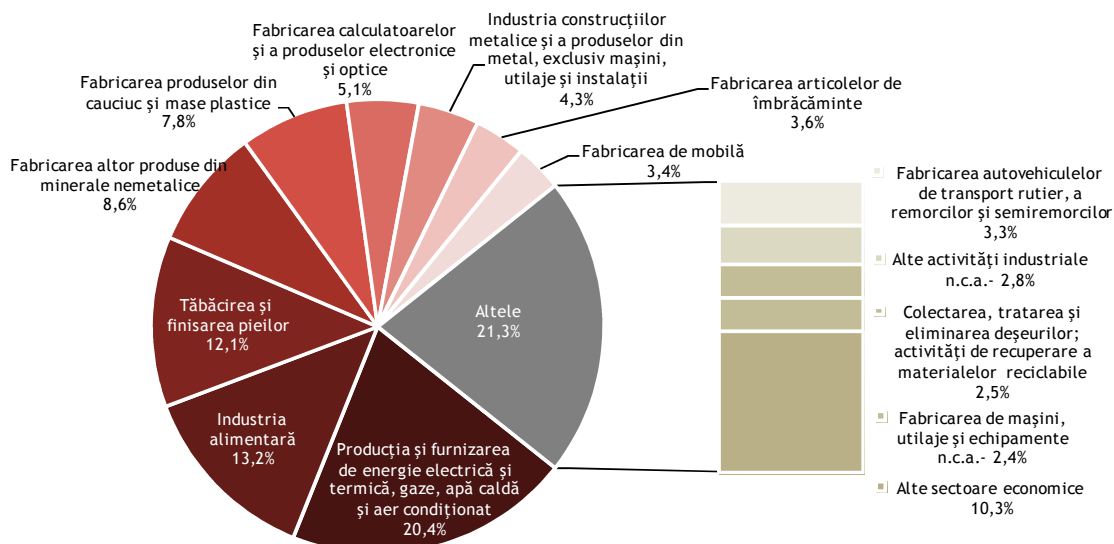
Construcții

Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor, în anul 2008 având o contribuție de 10,3% în valoarea adăugată brută. În perioada 2003-2008, valoarea adăugată brută a sectorului de construcții a crescut de 5,7 ori, iar aportul acestuia în VAB total a ajuns de la 4,2% în anul 2003 până la 10,3% în anul 2008.

În anul 2009, în județ, au fost înregistrate 1.977 unități locale active care au realizat o cifră de afaceri de 1.910,5 milioane lei RON. Zona Metropolitană Oradea concentrează 67,9% din unitățile locale active din județ, acestea realizând 79,8% din cifra de afaceri.

Oradea se remarcă în rândul unităților teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Oradea prin cifra de afaceri obținută și al numărului de unități locale

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active din industrie, pe grupe CAEN

active în sectorul construcțiilor. Așadar, în sectorul construcțiilor, în anul 2009, erau 1.162 unități locale active ce au realizat 1.429,04 milioane lei, reprezentând 86,5%, respectiv 93,7% din totalul înregistrat la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o decădere, atât la nivel național cât și județean, în perioada 2008-2010. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local. Cu toate că la nivelul Zonei Metropolitane Oradea numărul total de autorizații de construcții a scăzut drastic în 2010 față de anul anterior (-52,6%), ponderea în cadrul județului s-a păstrat. Așadar, în perioada 2008-2010, numărul de autorizații eliberate în Zona Metropolitană Oradea a reprezentat 74,1%, din numărul total de autorizații de la nivel județean.

Comerț și servicii

Comerț

Așa cum a fost prezentat mai sus, sectorul comerțului este cel de-al doilea sector economic din cadrul județului, având o contribuție de 13,3% (1.626,6 lei) în Valoarea adăugată brută județeană, din anul 2008.

În sectorul de comerț au fost înregistrate 6.774 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 8.560,6 milioane lei, la nivel județean în anul 2009. În Zona Metropolitană Oradea funcționau 68,4% din unitățile locale active din județ, realizând 84,3% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

În municipiul Oradea, au fost înregistrate 4.635 unități locale active care au realizat o cifră de afaceri de 6.870,61 mil. lei, cea mai însemnată parte din Zona Metropolitană.

Zona Metropolitană se află, prin intermediul municipiului Oradea, pe harta retailului modern din România. Așadar, în Oradea s-au deschis supermarketuri pentru comercializarea bunurilor de larg consum: Metro (1), Real (2), Selgros (1), Profi (1), Billa (1), Carrefour (3), Novaeuro (4), Kaufland (1),

Penny (3), Unicarm (5), Trei G (7), miniMax (1), Iza Incom (2), ABC (10).

Pe piața locală de retail a produselor de bricolaj și a materialelor de construcții sunt prezente magazine precum: Practiker, Mobexpert, Obi, Jysk, Bricostore, Baumax, Dedeman, Ambient și Arabesque.

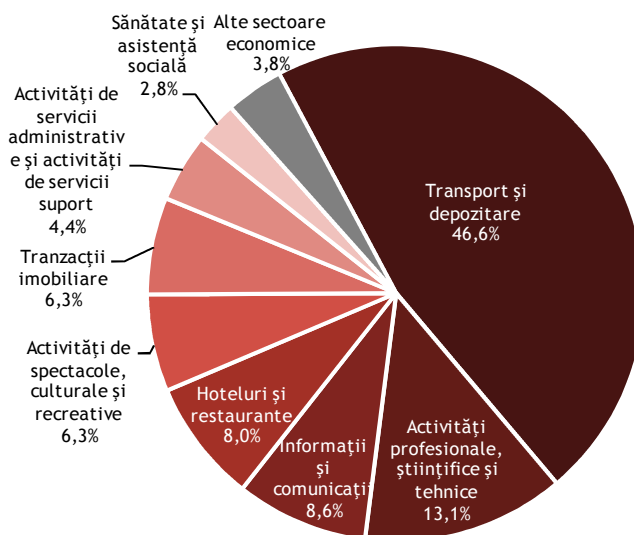
Servicii

La nivelul județului Bihor, serviciile cu cel mai ridicat aport în valoarea adăugată brută sunt reprezentate de transport, depozitare și comunicații (12,8% din VAB - 2008) și tranzacții imobiliare și alte servicii (10,2% din VAB).

În anul 2009, numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 7.218 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 3.176,3 milioane lei. Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Zona Metropolitană Oradea reprezintă 74,0% din totalul din județ, iar cifra de afaceri a acestora deține o pondere de 83,8%.

Cele 4.850 unități locale active din sectorul serviciilor din municipiul Oradea (90,8% din totalul Zonei Metropolitane Oradea) au realizat o cifră de afaceri de

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active din sectorul serviciilor, pe secțiuni CAEN

2.254,3 milioane lei în anul 2009 (84,7% din totalul Zonei Metropolitane Oradea).

Principalele servicii, după cifra de afaceri obținută în 2009, la nivelul municipiului Oradea sunt cele de transport și depozitare (46,6%), activitățile profesionale, științifice și tehnice (13,1%), informații și comunicații (8,6%), hoteluri și restaurante (8,0%), activități de spectacole, culturale și recreative (6,3%) și tranzacții imobiliare (6,3%).

Turism

Structuri de primire turistică

În județul Bihor, în anul 2010, erau înregistrate 110 structuri de primire turistică, reprezentând 16,7% din totalul din Regiunea Nord Vest. Din acest punct de vedere, județul Bihor ocupă locul al treilea, după județul Cluj (33,7%) și Maramureș (29,0%), la nivel regional.

Din totalul de structuri de primire turistică din județul Bihor, 59,1% structuri sunt concentrate în Zona Metropolitană Oradea, ceea ce înseamnă în cifre absolute 65 de unități, la finalul anului 2010. Față de anul precedent, numărul acestor structuri s-a ridicat cu 20,4%, iar față de anul 2005 numărul de structuri de primire turistică s-a majorat cu 47,7%, rata medie anuală de creștere în perioada 2005-2010 fiind de 4,7%.

Municipiul Oradea este a doua localitate din punct de vedere turistic de la nivelul Zonei Metropolitane, dispunând, în anul 2010, de 22 structuri de primire

turistică. La nivelul municipiului, numărul de structuri de primire turistică este în continuă creștere în perioada 2005-2010, numărul acestora dublându-se în această perioadă. Anul 2010 marchează o creștere a numărului de hoteluri cu 4 unități și scăderea numărului de pensiuni turistice cu o unitate, față de anul 2009.

Conform INS, majoritatea structurilor de primire turistică cu o capacitate mai mare de 5 locuri din Oradea sunt de tip hotel (17 unități), reprezentând 54,8% din totalul hotelurilor din Zona Metropolitană Oradea. Alte tipuri de unități de cazare turistică din Oradea sunt pensiunile turistice (2 unități), hostelurile (1 unitate), hotelurile apartament (1 unitate) și vilele turistice (1 unitate cu o capacitate mai mare de 5 locuri).

Lista publicată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului privind unitățile clasificate cu funcțiuni de cazare (ianuarie 2012) cuprinde 35 de unități din municipiul Oradea, din care 3 hosteluri, 20 de hoteluri, 8 pensiuni, 1 vilă, 1 apartament și 2 camere cu regim hotelier. Capacitatea totală de cazare a acestor unități este de 1.913 locuri, din care 79% în hoteluri.

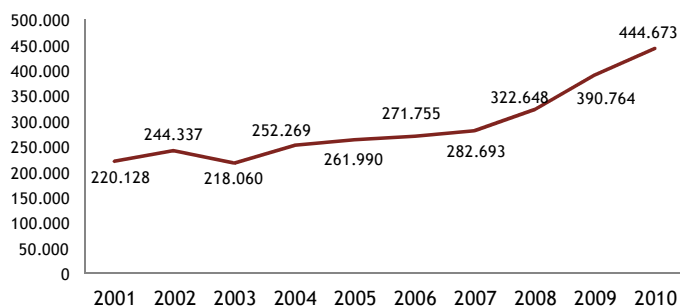
Notă: diferențele dintre datele INS și cele ale MDRT se datorează metodologiilor diferite de culegere a datelor (în cazul INS, sunt considerate doar unitățile cu peste 5 locuri).

Capacitatea de cazare existentă

În județul Bihor, structurile de primire turistică au o capacitate de cazare existentă de 9.152 locuri, adică 35,07% din totalul capacității de cazare existentă în Nord Vest, fiind primul județ din regiune. Județul Bihor este urmat pe poziția secundă și terță de județul Cluj (26,7%) și Maramureș (16,7%).

Din totalul capacității de cazare turistică existente de la nivelul județului, 74,7% se află în structurile de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea. Deși numărul de structuri de primire turistică s-a ridicat cu 47,7% (458 locuri), în perioada 2005-2010, capacitatea de cazare turistică existentă s-a diminuat cu 6,3%, în aceeași perioadă. Între anii 2005-2010, capacitatea de cazare turistică existentă s-a diminuat cu un ritm mediu anual de -1,1%.

Evoluția capacității de cazare în funcțiune din municipiul Oradea, în perioada 2001-2010

În municipiul Oradea, în anul 2010, capacitatea de primire turistică existentă reprezintă 18,4% din totalul de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și cuantifică 1.254 locuri. Astfel, în funcție de capacitatea de cazare turistică existentă Oradea este a doua localitate din ZMO (5.329 locuri), fiind precedată doar de comuna Sînmartin. Față de anul precedent, capacitatea de cazare existentă s-a extins cu 18,2%.

În perioada 2005-2010, capacitatea de cazare existentă din structurile de primire turistică din municipiul Oradea s-a extins cu 71,5%, rata medie anuală de creștere fiind de +8,4%.

Aproximativ 88,0% din capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul Zonei Metropolitane este disponibilă în hoteluri și 6,2% în pensiunile agroturistice. Capacitatea de primire turistică de la nivelul hostelurilor reprezintă 2,5%, în moteluri sunt 1,5% locuri, în vilele turistice sunt 0,7% locuri, în pensiunile turistice sunt 0,6% locuri, iar în hotelurile de apartament se regăsesc 0,5% locuri.

La nivelul municipiului Oradea, 88,0% din locurile existente sunt în hoteluri, 4,5% în hosteluri, 3,0% în pensiuni turistice, 2,9% în hoteluri apartament și 1,6% în vile turistice, în anul 2010.

În anul 2010 se remarcă o creștere de 18,1% a numărului de locuri existente în hoteluri și o diminuare de 24,0% a numărului de locuri existente la nivelul pensiunilor turistice din municipiu, față de situația din anul precedent.

În Zona Metropolitană Oradea, în anul 2010, numărul mediu de locuri de cazare existente per hotel este de 193 locuri, pentru un hostel revin 86 locuri, pentru un hotel apartament revin 36 de locuri, pentru un motel revin 35 locuri, într-o vilă turistică revin 16,7 locuri, într-o pensiune turistică revin 19,0 locuri, iar într-o pensiune agroturistică revin 18,3 locuri.

În același timp, în structurile de primire turistică din municipiul Oradea revin, în medie, 64,9 locuri existente per hotel, 57 locuri per hostel, 36 locuri în hotelurile apartament, 20 locuri în vilele turistice și 19 locuri în pensiunile turistice.

Capacitatea de cazare în funcțiune

În Regiunea Nord Vest, în anul 2010, au fost în funcțiune 8.105.382 locuri de cazare, din care 29,1% în județul Bihor. Acesta este al doilea județ din regiune după capacitatea de cazare turistică în funcțiune, după județul Cluj (31,9%).

Așadar, din cele 2.354.654 locuri - zile de la nivelul județului Bihor, 86,5% reprezintă capacitatea de cazare în funcțiune din Zona Metropolitană Oradea. Față de anul precedent, în anul 2010 capacitatea de cazare în funcțiune (locuri - zile) a crescut cu 2,1%, iar față de anul 2005 capacitatea de cazare turistică în funcțiune s-a redus cu 10,2%. În perioada 2005-2010, capacitatea de cazare în funcțiune a scăzut cu un ritm mediu anual de 4,0%.

În municipiul Oradea se concentrează 21,8% din capacitatea de cazare în funcțiune din structurile de primire turistică din Zona Metropolitană. Oradea este a doua localitate din ZMO în funcție de acest indicator, fiind precedată de comuna Sînmartin care concentrează 73,7% din locurile de cazare în funcțiune din zonă.

Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică

În anul 2010, Regiunea Nord Vest a captat 702.838 turiști, din care 27,6% turiști au vizitat județul Bihor, clasat pe locul al doilea după județul Cluj (34,5%). Din totalitatea numărului de turiști din județul Bihor, 84,6% au fost turiști români și 15,4% turiști străini, conform datelor pentru anul 2010.

În Zona Metropolitană Oradea, au fost înregistrați 177.254 turiști, ceea ce înseamnă 91,3% din totalul turiștilor din județul Bihor, în anul 2010. Față de anul anterior, numărul turiștilor din Zona Metropolitană a scăzut cu 4,1%, iar față de anul 2005 a scăzut cu 8,7%. În perioada 2005-2010, numărul turiștilor s-a diminuat cu o rată medie anuală de 1,1%.

În anul 2010, în municipiul Oradea s-au înregistrat 71.388 sosiri turistice (40,3% din totalul turiștilor în ZMO), în timp ce în comuna Sînmartin au ajuns 94.813 turiști (53,5% din total turiștilor în ZMO). Față de anul precedent (2009), în municipiul Oradea au fost înregistrați cu 11,7% mai mulți turiști, iar comparativ

cu anul 2005, numărul turiștilor sosiți în municipiu s-a majorat cu 25,2%.

Cel mai ridicat număr de sosiri din Zona Metropolitană Oradea s-a înregistrat în cadrul hotelurilor (147.269 turiști - 83,1% din total). La nivelul municipiului Oradea numărul turiștilor care au preferat hotelul este de 59.822 persoane, reprezentând 83,8% din totalul turiștilor sosiți. În hosteluri s-au cazat 10,2% dintre turiști, în pensiunile turistice s-au cazat 3,5% dintre turiști, în vilele turistice 1,9%, iar în hotelurile apartament s-au cazat 0,9% dintre turiști.

Sezonalitate

În lunile iulie - august se înregistrează în județul Bihor cel mai ridicat număr de turiști, reprezentând aproximativ 25% din totalul turiștilor din întregul an. Astfel, se conturează sezonul turistic al județului, în perioada iulie-august, când sosesc în medie 27.991 turiști (conform datelor din perioada 2007-2010).

În schimb, în lunile ianuarie-februarie se înregistrează cele mai scăzute valori ale numărului de turiști în județul Bihor, sosind un număr mediu de 10.802 turiști.

În sezonul cald (iulie-august) sosesc în județ cu 17.189 turiști mai mult, adică de 2,6 ori mai mulți turiști decât în sezonul rece (ianuarie-februarie).

Înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică

În anul 2010, turiștii sosiți în Regiunea Nord Vest au realizat 1.884.543 înnoptări, din care 46,9% în structurile de cazare din județul Bihor, județul clasându-se pe primul loc în cadrul regiunii.

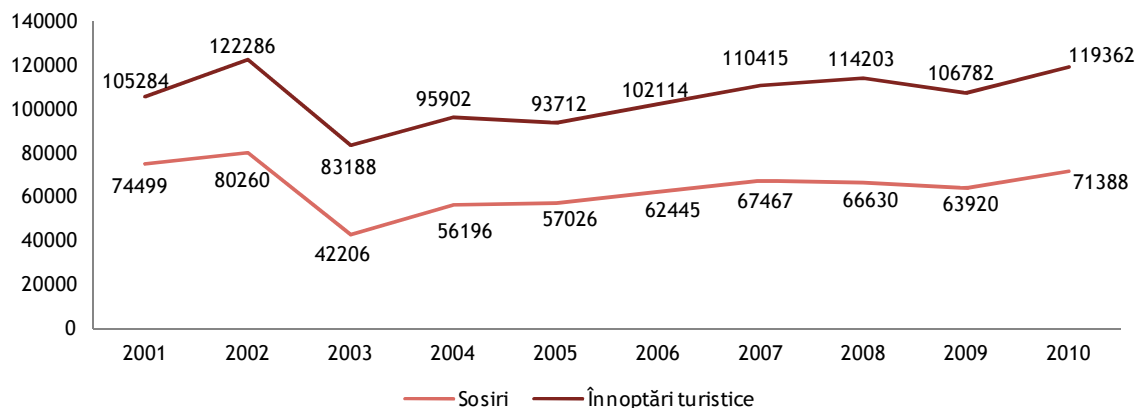
În Zona Metropolitană Oradea s-au realizat 830.230 înnoptări, reprezentând 93,8% din totalul de la nivel de județ, în anul 2010. Anul 2010 marchează anul cu cele mai puține înnoptări din perioada 2005-2009. Așadar, în 2010, față de anul precedent, numărul înnoptărilor s-a diminuat cu 10,8%, iar față de anul 2005, numărul acestora a scăzut cu 20,9%.

În municipiul Oradea s-au înregistrat 119.362 înnoptări, în anul 2010, ceea ce reprezintă 14,4% din totalul înnoptărilor în cadrul structurilor de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea. După numărul de înnoptări, municipiul Oradea se clasează al doilea la nivel zonal, după comuna Sînmartin unde se realizează cele mai multe înnoptări (698.244 nopți - 84,1% din totalitatea înnoptărilor din 2010 de la nivelul Zonei Metropolitane).

În anul 2010, numărul de înnoptări în municipiul Oradea este cu 11,8% mai ridicat față de anul 2009 și cu 27,4% mai mare față de anul 2005.

Pe tipuri de structuri de primire turistică, 93,9% din înnoptările de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, din anul 2010, se înregistrează în hoteluri. Alte structuri de primire turistică preferate de turiști pentru a înnopta sunt pensiunile agroturistice (3,0%),

Evoluția sosirilor și înnoptărilor turistice în structurile de cazare din municipiul Oradea, în perioada 2001-2010

hostelurile (1,5%), vilele turistice (0,5%), pensiunile turistice (0,4%), motelurile (0,4%) și hotelurile apartament (0,2%).

În municipiul Oradea, 87,7% din înnoptări s-au înregistrat în hoteluri, 6,1% în hosteluri, 2,8% în pensiunile turistice, 1,8% în vilele turistice și 1,6% în hotelurile apartament.

Față de anul precedent, în anul 2010, ca urmare a creșterii numărului de locuri disponibile în hotelurile apartament, numărul de înnoptări în acest tip de structură a crescut de 5,8 ori. În același timp, s-a ridicat numărul de înnoptări în hoteluri (+12,1%), hosteluri (+5,3%). Pe de altă parte s-a diminuat numărul de înnoptări din vilele turistice (-15,0%) și pensiunile turistice (-8,6%).

Durata medie de ședere

La nivelul Regiunii Nord Vest, în anul 2010, durata medie de ședere a unui turist a fost de 2,7 zile, în timp ce la nivelul județului Bihor durata medie de ședere a fost de 4,6 zile, cu aproximativ 2 zile peste valoarea medie de la nivel regional.

În anul 2010, valoarea duratei medii de ședere a turiștilor în structurile de primire turistică din zona Metropolitană Oradea este de 4,7 zile, ușor peste valoarea de la nivel județean (4,6 zile). Față de anii

anteriori se remarcă o continuă scădere a duratei medii de ședere, de la 5,4 zile în anul 2005 până la 4,7 zile în anul 2010.

În municipiul Oradea durata medie de ședere este de 1,7 zile, cu 3 zile sub durata medie de ședere de la nivelul Zonei Metropolitane. În perioada 2005-2010, durata medie de ședere din municipiu nu a fluctuat semnificativ, ea încadrându-se în intervalul 1,6 - 1,7 zile.

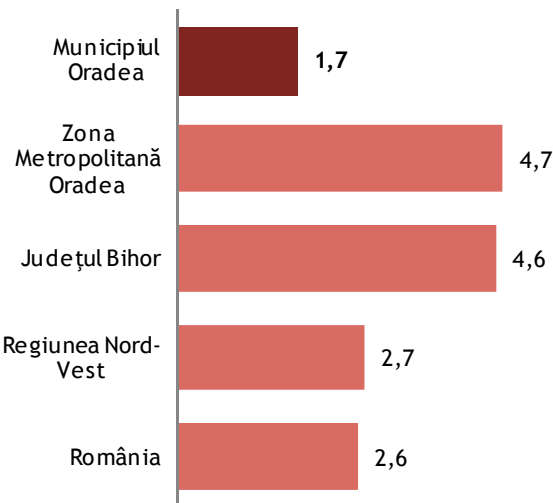
Pe tipuri de structuri de primire turistică, la nivelul Zonei Metropolitane, durata medie de ședere cea mai ridicată se înregistrează la nivelul hotelurilor (5,3 zile), hotelurilor apartament (4,2 zile) și pensiunilor agroturistice (2,2 zile).

În municipiul Oradea, cea mai ridicată durată medie de ședere este de 4,2 zile, în cadrul hotelurilor apartament. În hoteluri, durata medie de ședere este de 1,7 zile, în vilele turistice de 1,6 zile, în pensiunile turistice de 1,4 zile, iar în hosteluri durata medie de ședere este de 1 zi.

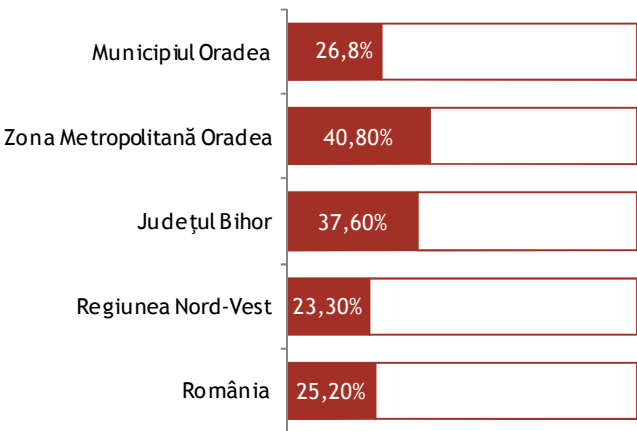
Indicele de utilizare netă a capacității de cazare

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune arată procentul în care capacitatea de cazare în funcțiune a fost utilizată într-

Durata medie de cazare în structurile de primire turistică, în anul 2010 (număr zile)

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune, în anul 2010

o perioadă turistică. Așadar, în anul 2010, în Regiunea Nord Vest indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a fost de 23,3%, iar în județul Bihor 37,6%.

La nivelul Zonei Metropolitane Oradea, indicele de utilizare netă a capacității de cazare este de 40,8%, depășind nivelul județean. Din perioada 2005-2010, ultimul an înregistrează cel mai scăzut indice al utilizării capacității de cazare în funcțiune.

În anul 2010, în municipiul Oradea, indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune a fost de doar 26,8%, sub nivelul mediu din Zona Metropolitană Oradea (fiind și cea mai scăzută valoare a indicelui din perioada 2005-2010). Tendința descendentă a indicelui de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a debutat în anul 2008, când acesta avea o valoare de 35,4%, cu 3,7 puncte procentuale sub valoare din anul precedent.

Hotelurile au avut, în anul 2010, cel mai ridicat indice de utilizare a capacității de cazare (44,4%) de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea. În același timp, în municipiu, în hosteluri (35,1%) și vilele turistice (29,3%) se remarcă cel mai ridicat indice de utilizare a capacității de cazare în funcțiune. În hoteluri acest indicator a fost de 26,9%, în pensiunile turistice de 24,7% și în hotelurile apartament de 12,9%.

Pe parcursul anului, în lunile iulie - august se înregistrează cel mai ridicat indice de utilizare a capacității de cazare la nivel județean, marcând sezonul turistic cald.

Tendențele economice, la nivel mondial și național, și-au pus amprenta asupra sectorului turistic al județului Bihor, observându-se în anul 2010 o diminuare clară a indicelui de utilizare a capacității de cazare în plin sezon turistic.

Resurse turistice

Principalul centru turistic al Zonei Metropolitane este reprezentat de municipiul Oradea. Aflată azi la granița vestică a României, Oradea a stat din totdeauna la răscrucea unor drumuri comerciale importante ce legau occidentul și orientul. Înfrățirea ei de astăzi stă sub semnul multiplelor influențe înregistrate de istorie, nu

doar în plan arhitectural - cel mai evident în prezent - ci și structural, economic, social și nu în ultimul rând, cultural. Deși orașul este atestat documentar din anul 1113, arealul a fost locuit încă din Paleolitic. În Evul Mediu a devenit un cadru citadin care a făcut posibilă conviețuirea mai multor etnii și manifestarea specificului fiecăreia, în același spațiu. De-a lungul timpului s-au conturat astfel mai multe personalități ale orașului.

Un tur al orașului oferă șansa turiștilor de a admira clădiri deosebite, cu arhitectura specifică: Complexul baroc format din **Palatul Episcopal**, **Basilica Romano-Catolică** - cu numeroase fresce realizate de J.N. Schöph și Francesco Storno - și **Șirul Canonicilor**, ansamblu construit în a doua parte a secolului al XVIII-lea, fostul **Palat al Finanțelor** (1890, stil eclectic, actualmente adăpostește Policlinica), **Mănăstirea Capucinilor** (1837, construită în stil neoclasic), **Teatrul** (1899-1900), **Palatele:** Astoria (1902-1906), Rimanoczi (1903), Vulturul Negru (1907-1909), Moskovits Miksa (1905), Ulmann (1913), Apollo (1913-1914), Palatul de Justiție (1898), Sinagoga neologă (1890), Palatul Primăriei (1902-1903), Palatul Episcopiei Greco-Catolice (1903-1904), Biserica romano-catolică Olosig (1876,1903-1905); Biserica romano-catolica Sf. Ladislau (1723-1742); Catedrala ortodoxa „Adormirea Maicii Domnului”.

Merită admirate vitraliile din pasajul „**Vulturul Negru**”, simbol al orașului executat în atelierele de sticlărie Neuman la 1909, precum și mecanismul indicând fazele Lunii, realizat în anul 1793 de Georg Rueppe, funcțional și astăzi. De asemenea, merită ascultate concertele de Crăciun, susținute la orga donată de Maria Tereza la 1780, de la Basilica Romano-Catolică.

Cetatea fortificată, situată în zona centrală a orașului, este un punct de atracție important, fiind cea mai mare și mai bine păstrată cetate pentagonală din Europa de Sud Est, reconstruită în stil italian în secolul al XVI-lea.

Palatul Baroc din Oradea. Palatul Episcopiei Romano-Catolice din Oradea, cunoscut și ca Palatul Baroc din Oradea, este unul din cele mai valoroase edificii construite în stil baroc pe teritoriul României. La fel ca și Bazilica Sf. Maria și Șirul Canonicilor, palatul a fost ridicat în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Cele

trei obiective formează împreună cel mai important complex baroc din România, precum și unul din cele mai reprezentative ale Europei sud-estice. Planul inițial al clădirii prevedea palatul ca sediu al Episcopiei romano-catolice de Oradea, dar în timpul perioadei 1945-1989, clădirea a fost folosită mai întâi ca azil pentru revoluționarii comuniști greci refugiați în România. În ianuarie 1971 se deschide aici Muzeul Țării Crișurilor din Oradea. În prezent, Palatul aparține Episcopiei romano-catolice.

Bazilica Romano-Catolică din Oradea. Bazilica Romano-Catolică din Oradea, cu hramul Sfânta Maria, este cel mai mare edificiu baroc de pe teritoriul României și între cele mai frumoase bazilici din Europa. Bazilica a fost construită între 1752-1780. Orga datează din anul 1780, este opera lui Fridolin Festl, și a fost dăruită catedralei de împărăteasa Maria Terezia a Austriei. Bazilica adăpostește herma cu moaștele Sfântului Ladislau. Catedrala Romano-Catolică din Oradea a fost construită în secolul al XVII-lea. În prezent este monument istoric.

Șirul Canonicilor. Șirul canonicilor este un monument de arhitectură barocă în Oradea. Este compus din 57 de arcade care constituie un coridor lung de peste 250 de metri unind 10 clădiri. A fost construit în perioada 1750-1875, după proiectul arhitectului F.A. Hillebrandt. Până în 1780 au fost ridicate primele 7 din cele 10 clădiri, alte două clădiri au fost terminate în 1863, iar cea de-a zecea a fost finalizată în 1875, la mai mult de 100 de ani de la inițierea construcției primei clădiri. În faza inițială în cadrul complexului de clădiri fusese inclus și un seminar teologic romano-catolic, care însă nu a mai fost construit aici.

Palatul Finanțelor. Inițial Palatul Finanțelor Publice, clădirea a fost construită în stil eclectic, probabil în 1895 de Rimanoczy Kalman junior. A devenit Policlinică după cel de-al doilea război mondial

Teatrul de Stat. Printre cele mai importante instituții de cultură din Oradea este Teatrul de Stat. Clădirea Teatrului de Stat este una dintre cele mai însemnate edificii de patrimoniu din Oradea. Proiectul a fost întocmit de renumita firmă de arhitecți Fellner și Helmer din Viena, iar realizarea lui, care a durat doar 15 luni, din 10 iulie 1899 până în 15 octombrie 1900, s-a derulat sub asistența arhitecților orădeni Rimanóczy Kálmán, Guttmann József și Rendes Vilmos.

În 9 și 10 octombrie 1927 se inaugurează prima stagiune românească la teatrul denumit atunci Regina Maria, cu reprezentațiile Teatrului Național din Cluj, al cărui director era poetul și dramaturgul Victor Eftimiu. În 29 ianuarie 1928 se constituie Asociația „Vestul Românesc” cu scopul predilect de a întemeia un teatru stabil și un cotidian românesc. Sub direcția Comitetului Central al Asociației pe 18 septembrie 1928 ia ființă Teatrul Asociației Vestul Românesc, primul teatru românesc stabil din Oradea.

Filarmonica de Stat. Viață muzicală orădeană a devenit intensă începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, când un tânăr muzician, Johann Michael Haydn (1737-1806), fratele mai mic al lui Joseph Haydn, a fost numit organist și dirijor în curtea episcopului Patachich Ádám între anii 1760-1762. El a fost urmat între 1764-1769 de Karl Ditters von Dittersdorf (1739-1799). Cei doi muzicieni sunt considerați ca fondatori ai vieții muzicale orădene. La 5 ianuarie 1888 are loc primul „concert filarmonic” din Oradea, sub conducerea dirijorului Schnitzl J., orchestra interpreta Uvertura la opera Tancred de Rossini, Serenada nr. 3 de Wolkman, Variațiuni pentru corn de Ekhard și Simfonia nr. 40 în sol minor de Mozart. În 1890 se constituie Asociația Prietenilor Muzicii din Oradea Mare, printre scopurile ei fiind înscrise educația în domeniul muzicii culte, organizarea de concerte și spectacole și înființarea unei școli de muzică. Sub patronajul acestei instituții se inaugurează pe lângă Teatru, o secție de operă. În 1949 Societatea Filarmonică devine instituție de stat, desfășurând o bogată activitate muzicală în țară și peste hotare.

Mănăstirea Capucinilor. Ansamblul Mănăstirii Capucinilor este format din Biserica romano-catolică "Vizita Sf. Fecioare Maria la Sf. Elisabeta" (fosta biserica a mănăstirii capucinilor) și claustrul, datate din perioada 1734 - 1742 și refăcute în 1836-1838.

Hotelul (fostul Palat Sztarill) Astoria din Oradea. Proiectul clădirii aparține arhitectului Sztarill Ferencz și datează din 1902. Construcția se desfășoară pe două străzi, are trei nivele, cele două etaje superioare ieșind din planul fațadei. Fațadele sunt puternic ritmate prin tratarea uniformă a golurilor, existența axului de simetrie fiind aproape imperceptibilă.

Pe peretele Cafelei Literare Emke o placă comemorativă înștiințează că era locul preferat al marelui poet maghiar Ady Endre, o personalitate proeminentă a grupării literare care a reușit să tipărească în anul 1908 antologia "A holnap" (Ziua de mâine).

Reședința Episcopiei Ortodoxe Române (fostul Palat Rimanoczy K. junior). Palatul Rimanoczy Junior este o clădire de patrimoniu din Oradea. Edificiul a fost construit în anul 1905, în stil eclectic, după proiectul lui Kálmán Rimanóczy jr. Clădirea este situată pe strada Roman Ciorogariu. Fațada are la etajul doi o loggie centrală, iar la colț sunt două balcoane.

Teatrul pentru Copii și Tineret Arcadia. Teatrul de Stat pentru Copii și Tineret Arcadia, (fostul Teatru de Păpuși) a luat ființă în anul 1950 la inițiativa unui grup format din entuziaști iubitori ai genului.

Clădirea în care funcționează teatrul datează din anul 1760 când aici era inaugurat cu mare pompă hanul „Arborele verde” în proprietatea Capitului Romano-catolic. În această clădire au locuit funcționarii Capitului, dar a funcționat și o temniță. În timpul marelui incendiu din 1836 s-a distrus și acest han, după care a fost reconstruit păstrând zidurile existente. În anul 1877 era o clădire cu două etaje acoperită cu țiglă având 87 camere de oaspeți, cafenea, berărie, cârciumă, o sală mare și una mai mică. După 20 de ani hanul a fost modernizat și transformat într-un hotel de categoria I-a cu 40 de camere, o sală de bal luxoasă, restaurant, cafenea. Nu se știe cu exactitate când a trecut din proprietatea Capitului în proprietatea municipiului, însă în 1908 Adorjan Emil și Kurländer Ede, arhitecții care au construit complexul Vulturul Negru au cumpărat clădirea hotelului Arborele Verde, tot în acel an transformând-o în forma actuală.

Hotelul a fost desființat, camerele de la etaj au fost transformate în locuințe și birouri, iar restaurantul în magazie, proiectantul și executantul fiind Sztarill Ferencz. Pentru a asigura o ieșire a pasajului Vulturul Negru și spre strada Vasile Alecsandri s-a demolat casa scării exterioare a fostului hotel și s-a construit o nouă scară în interiorul clădirii, actuala intrare la Teatrul Arcadia. Fosta sală mare a fost transformată în localul Cabaretului "Bonbonniere", astăzi sala de spectacole a instituției. La parter s-au amenajat o serie de magazine

și cinematograful „Urania”. Având în vedere vechimea, istoria arhitectura sa, care intersectează trei stiluri: baroc târziu, eclectic și secesion, este o clădire de patrimoniu, protejată de UNESCO.

Palatul Vulturul Negru. Palatul Vulturul Negru este un monument arhitectonic reprezentativ al municipiului Oradea. Palatul, aflat la intersecția str. Independenței Nr.1 cu Piața Unirii 2-4 și Vasile Alecsandri nr.8, a fost construit între 1907-1908 de arhitecții orădeni Marcell Komor și Dezső Jakob, în stil secesion. Antreprenorul lucrării a fost Ferenc Sztarill. Pe locul acestei clădiri s-a aflat palatul Arborele Verde, care dispunea de o sală ce găzduia manifestările culturale și politice.

Clădirea este multifuncțională, cuprinzând, la vremea inaugurării, cazino, hotel, birouri, restaurant, grupate în trei corpuri asimetrice. În prezent, în clădire funcționează un hotel, un cinematograful, o banca, și mai multe cluburi, cafenele și restaurante, fiind un loc important de întâlnire pentru scena socială a Oradei.

Vitrăliul cu vulturul negru, devenit o emblemă a ansamblului, a fost executat în 1909, în atelierul orădean Neumann K.

Palatul Moskovits Miksa. Edificiul al cărui proiect din 1905 îi aparține arhitectului Rimanoczy Kalman jr. este unul dintre cele mai frumoase exemple ale stilului secesion.

Palatul Ullmann din Oradea. Clădire construită în stilul secesion-ului vienez, se presupune a fi fost proiectată de arh. Löbl Ferenc și terminată în anul 1913. Clădirea e formată din subsol, un parter înalt, mezanin și trei etaje care se dezvoltă în jurul unei curți interioare. Ultimul etaj este mansardat, acoperit fiind de un acoperiș foarte înalt. În planul fațadei se remarcă simetria față de axul central, frumoasa proporționare a traveelor, atât pe orizontal cât și pe vertical. Decorația, reprezentativă pentru secesion-ul vienez se reduce la medalioane de stuc, butoni de cărămidă, feronerie, vitralii și basorelieful de ceramică, executat în atelierul Zsolnay, cu smalt metalifer de culoarea bronzului reprezentând "Menora" păzită de doi lei.

Palatul Apollo din Oradea. În secolul al XIX-lea, exista, pe amplasamentul actualului Palat Apollo, un han cu numele Apollo. În 1910 Consiliul Orășenesc a dorit să valorifice terenul (prin vânzarea terenului sau

construirea unui imobil pe care municipalitatea să-l închirieze) și a hotărât ca pe acel amplasament să fie ridicat un nou imobil. În primăvara anului 1911 Rimanóczy Kálmán junior a prezentat proiectul care a fost acceptat și apreciat de Consiliul Juridic Municipal. Rimanóczy Kálmán junior a câștigat licitația, având ce mai bună ofertă, dar a murit în 12 iulie 1912. Văduva arhitectului a cerut Consiliului Municipal să-l însărcineze pe inginerul-arhitect **Krausze Tivadar** pentru a coordona lucrările la noua clădire, deoarece acesta a fost colaboratorul arhitectului. Palatul a fost o comandă a Consiliului Municipal Oradea și era singurul imobil de raport ridicat la inițiativa acestuia, toate celelalte imobile de raport construite la începutul secolului al XX-lea fiind proprietăți private. Pentru a realiza venituri, municipalitatea a oferit spre închiriere spațiile din imobil. În condițiile izbucnirii războiului a fost dificil de găsit chiriași pentru toate spațiile, pentru cafeneaua de la parter, pentru trei dintre apartamentele de lux și atelierele de la etajul al treilea.

Palatul Justiției. Amplasat în fosta Piața Szechenyi, Palatul Frimont, construcție sub forma de L, a fost cumpărat în 22 ianuarie 1868 de comitatul Bihor contra sumei de 50.000 Ft., de la ultima descendenta a familiei contelui.

Proiectul Palatului, în stil eclectic, aparține ing. Kiss István și a fost executat de către Guttman József și Rendes Vilmos, fiind inaugurat la 13 august 1898, data de la care va adăposti tribunalul, până în 1951. Pe parcursul timpului, imobilul a avut ca destinații: Tribunalul Comitatului, Sediul Regionalei Partidului Comunist „Crișana”, Sediului Comitetului Județean de Partid Bihor, Prefectura Județului Bihor, iar din anul 1998 imobilul a trecut din administrarea Prefecturii Județului Bihor în administrarea Ministerului Justiției.

În prezent, în clădirea situată în municipiul Oradea, str. Parcul Traian nr.12, funcționează: Curtea de Apel Oradea, Tribunalul Bihor, Judecătoria Oradea și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea.

Sinagoga Neologă. Sinagoga Neologă Sion din Oradea este un lăcaș de cult evreiesc din municipiul Oradea, localizat pe Str. Independenței nr. 22. Ea a fost construită în perioada 1877-1878 în stil neomaur.

Sinagoga Neologă din Oradea a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Bihor din anul 2004.

Palatul Primăriei Oradea. Palatul primăriei în Oradea este o clădire amplasată în partea de nord-vest a Pieței Centrale (Unirii). A fost înălțată între anii 1902-1903 după planurile arhitectului Kálmán Rimanóczy. Palatul se află pe fostul amplasament al episcopiei catolice din secolul XVIII. Un element deosebit îl constituie asimetria în plan al construcției, clădirea îmbinând stilul eclectic și renașcentist.

Clădirea este prevăzută în partea dinspre Crișul Repede cu un turn cu ceas înalt de 50 m. În anul 1944 acoperișul original a ars în luptele pentru cucerirea orașului de către trupele romano-sovietice.

Palatul Episcopiei Greco-Catolice din Oradea. Palatul Episcopiei Greco-Catolice este un monument de arhitectură din Oradea, ridicat pe locul vechiului palat al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea Mare. Lucrările de construcție au avut loc între anii 1903-1905. Clădirea a fost edificată în stil eclectic, după proiectul arhitectului Kálmán Rimanóczy. Edificiul a fost inaugurat de episcopul Demetriu Radu pe 11 iunie 1905.

Biserica Romano-Catolică Olosig. Pe acest loc călugării franciscani au construit în perioada 1732-1743 o biserică și o mănăstire. Biserica a fost transformată în anul 1876 de Knapp Ferenc, care i-a adăugat turnul. În perioada 1903-1905 a fost reconstruită nava bisericii și s-au construit și două turnuri secundare în stil eclectic după proiectul arhitectului Rimanóczy Kálmán junior. Din vechea biserică a rămas doar cripta și șase altare laterale iar clădirea mănăstirii vechi face parte din spitalul militar.

Biserica Sf. Ladislau. Biserica Sfântul Ladislau din Oradea este unul din cele mai vechi edificii ecleziastice ale orașului. În biserică se găsește cel mai vechi altar din Oradea care se află în uz din 1730 până în prezent. Lucrările de construcție a bisericii, care o vreme a îndeplinit funcția de catedrală episcopală, au început în jurul anului 1720 și au fost finalizate în 1741. Tabloul de deasupra altarului principal îl reprezintă pe Sf. Ladislau întinzând cheile orașului episcopului de Oradea. Frescele de pe boltă, pictate în anul 1908 de Gyula Turz, prezintă diferite scene din viața regelui Ladislau: cum face să izvorască apă din stâncă, cum

supraveghează construcția primei catedrale din Oradea etc.

Biserica cu Lună. Biserica cu Lună, cunoscută și sub denumirea Catedrala Adormirea Maicii Domnului, este o biserică creștin-ortodoxă aflată în Oradea, construită între anii 1784-1790. A fost denumită astfel datorită unui mecanism unic în Europa, aflat pe turla bisericii, care are menirea de a pune în mișcare o sferă cu diametrul de 3 m, de forma lunii, vopsită jumătate în negru, jumătate în auriu. Această sferă se deplasează după mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului și arată, prin rotirea sa, toate fazele Lunii.

Cetatea Oradea. Cetatea Oradea reprezintă un monument arhitectonic din România, una dintre puținele cetăți utilizate și în prezent. Un amănunt interesant este faptul că turcii au rebotezat bastioanele cetății: Çingene tabyası (bastionul Țiganilor = actualul bastion Ciunt), Koperdan tabyası (bastionul Auriu), Yuram tabyası (bastionul Crăișor), Kukuk tabyası (bastionul Bethlen) și Aga tabyası (bastionul Roșu). De asemenea, corpurile componente ale cetății, Biserica Romano-Catolică, brutăria, grajdurile, poarta de vest, Statul Major al garnizoanei au o puternică încărcătură istorică. În prezent, Cetatea se află în proces de restaurare pentru ca obiectivul să fie reintrodus în circuitul turistic național, regional și internațional.

Grădina Zoologică Oradea. Grădina Zoologică din Oradea datează din anul 1960, an în care au fost aduse aici primele animale, dar pentru publicul larg a fost deschisă abia în 1962. Se întinde pe o suprafață de 3,2 hectare. În prezent, Grădina Zoologică se află în proces de modernizare și reamenajare.

Evenimente turistice

Municipiul Oradea găzduiește evenimente de importanță locală, regională, națională, dar și internațională.

Dintre manifestările cu caracter național sau internațional, majoritatea sunt cu tematică cultural-artistică, fiind organizate în principal în municipiul Oradea: Festum Varadinum (mai), Festivalul Internațional de Dans Sportiv (noiembrie), Târgul Internațional al bunurilor de consum (septembrie), etc. Festivalul "Toamna Orădeană", organizat în preajma

aniversarii Municipiului Oradea, este un polarizator important de festivaluri și evenimente fiind un festival cu caracter cultural-sportiv și social și se întinde pe durata a aproximativ 3 săptămâni. Festivalul cuprinde spectacole de teatru, expoziții, manifestări culturale și concerte în aer liber.

Așadar, Oradea găzduiește pe întreaga perioadă a anului o diversitate de evenimente:

Târguri tematice: Târgul imobiliar, Târgul Palincarilor, Târgul de antichități, Târg de animale și păsări, Târgul auto, Târgul de Cariere, Târgul Tradițional de Paști, Târgul Reducerilor Lunare - Turism, calatorii, distractie și relaxare / Travel, party & relax; Târgul regional de frumusețe, fitness, wellness, spa, îngrijire corporală, sănătate; Expomariage Oradea, Târg de mobilă și decorațiuni interioare.

Festivaluri: Oktoberfest Ramada Oradea, Festivalul Vinului, Festivalul Copiilor, Festivalul de Teatru scurt, Flori frumoase de pe Cris (festival național folcloric), etc..

Manifestări culturale (expoziții de artă, piese de teatru, concerte), **științifice** (conferințe, seminarii) și **sportive** (concursuri, campionate, turnee) și de **divertisment** (circ, stand-un comedy). Majoritatea evenimentelor științifice sunt organizate de sau în parteneriat cu Universitatea din Oradea, de organizațiile neguvernamentale din Oradea.

Forme de turism practicabile

Beneficiind de un bogat patrimoniu turistic, în municipiul Oradea se pretează practicarea mai multor forme de turism:

Turism de afaceri și evenimente. Așezarea geografică a municipiului Oradea, faptul că în acest areal sunt concentrate 89,1% unități locale active din totalul la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 61,4% unități locale active din totalul la nivelul județului și principalele instituții județene, creează un potențial ridicat pentru practicarea turismului de afaceri și de evenimente. În Oradea erau în funcțiune 22 de structuri de primire turistică, la finalul anului 2010, din care 17 hoteluri, 1 hostel și 1 hotel apartament. Mare parte din

aceste structuri de primire turistică oferă facilități pentru desfășurarea de conferințe, seminarii, evenimente, congrese, simpozioane, etc.

De asemenea, în zonă se desfășoară, pe perioada întregului an, evenimente de natură economică, științifică, sportivă și culturală.

Turism de tranzit. De la/spre Vama Borș, pe direcția drumurilor europene E60 (Borș - Oradea - Oșorhei) și E79 (Oradea - Sînmartin), se practică turism de tranzit, întrucât acest punct de trecere face legătura cu Ungaria, având corespondent pe teritoriul R. Ungară, Punctul Artand.

Prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea se realizează curse naționale spre/dinspre Otopeni. Aeroportul Internațional Oradea este deschis oficial traficului internațional de persoane și mărfuri, punct poliție de frontieră, vamă, poliție sanitar-veterinară.

Acest tip de turism este unul dinamic ce necesită servicii specifice rapide: service-uri, servicii rent-a-car, puncte de informare pe traseu, structuri de cazare și alimentație publică.

Turism cultural. Oradea dispune de un patrimoniu cultural bogat: Cetatea Oradea, centrul istoric Oradea, precum și alte numeroase atracții turistice de natură istorică, arhitecturală, de interes național și internațional. Acestea stau mărturie culturii și istoriei locului.

Muzeul Țării Crișurilor, împreună cu Teatrul de Stat Oradea, Teatrul de Păpuși Arcadia, Filarmonica de Stat Oradea și alte instituții culturale, în colaborare cu administrațiile locale, organizațiile neguvernamentale organizează evenimente culturale semnificative la nivel local, județean și național: expoziții de artă, spectacole, concerte de muzică simfonică, etc.

Evenimente specifice acestei zone bogate în obiceiuri și tradiții sunt organizate pentru păstrarea și în același timp pentru promovarea acestora: Festivalul vinului și al pălincii (Muzeul Țării Crișurilor Oradea), Festivalul cântecului, dansului și portului popular bihorean (Muzeul Țării Crișurilor Oradea), Festivalul de muzică sacră și al obiceiurilor de Crăciun și Anul Nou (Oradea),

Târgul meșterilor populari din România (Muzeul Țării Crișurilor sau Cetatea Oradea).

Turism religios. Oradea este un important centru religios, constituindu-se într-un important obiectiv pentru turismul de această factură. Considerat "oraș al bisericilor", Oradea a fost dintotdeauna un spațiu în care religiile și confesiunile s-au dezvoltat armonios fără conflicte. Astfel, în Oradea există cea mai mare comunitate de buddhiști din România, iar religiile tradiționale, protestante și neoprotestante își au și ele un rol important, atât ca și reprezentativitate cât și ca lăcașuri de cult. În Oradea există câteva biserici catolice din secolul XVII, precum și o Bazilica în stil baroc, alături de complexul baroc.

Lăcașurile de cult dedicate religiei ortodoxe, greco-catolice, iudaice, neoprotestante stau dovadă etapelor prin care au trecut localnicii din punct de vedere al credinței, al dezvoltării economice și al stilurilor arhitecturale.

Structuri de sprijin al afacerilor

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate: asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare; informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora; întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile; promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională; găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri; informații referitoare la firmele din județ; eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, a certificatelor de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale; eliberarea de recomandări și certificate de bonitate; consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică; asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale; organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri, în țară și în străinătate; programe de pregătire

profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii; acces la biblioteca instituției; arbitraj comercial; înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată de lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității.

Etapele ce trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest Biroul Județean Bihor

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii.

Agenția susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante.

Agenția urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Agenția pentru ocuparea forței de muncă oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc

de muncă următoarele servicii: măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor este o organizație non-guvernamentală, apolitică, non profit, înființată în anul 1991, cu statut și personalitate juridică proprie. Scopul Federației este sprijinirea inițiativei particulare și reprezentarea intereselor oamenilor de afaceri din județul Bihor.

Federația Patronilor Bihor este cea mai mare organizație patronală județeană din țară, având peste 250 de membrii activi.

Principalul rol asumat de Federația Patronilor Bihor este de a veni în întâmpinarea problemelor generale și punctuale ale firmelor bihorene și de a ajuta la soluționarea lor. Acționăm în direcții pe care le-am considerat prioritare pentru mediul economic în general și pentru interesele membrilor.

În vederea sprijinirii dezvoltării sectorului de afaceri, Federația Patronilor Bihor colaborează cu organizații similare din țară și din străinătate, precum și cu un număr însemnat de organizații și instituții finanțatoare.

Incubatorul de afaceri euroregional Oradea

Incubatorul de afaceri euroregional Oradea este un proiect inițiat de Consiliul Județean Bihor, și realizat cu finanțare de la Uniunea Europeană. Obiectivul specific al proiectului este promovarea și sprijinirea cooperării pe linie economică între tinerii întreprinzători din județele Bihor și Hajdu Bihar (Ungaria).

Incubatorul de afaceri are rolul de a oferi servicii specializate unor anumite categorii de întreprinzători, acționând ca un factor complementar față de organizațiile existente de sprijinire a dezvoltării întreprinzători mici și mijlocii private.

Oferă o gamă complexă de servicii profesionale de asistență, instruire și consultanță destinate potențialilor întreprinzători cât și întreprinderilor mici și mijlocii din Euroregiune - și nu numai - incubatorul de afaceri asigură lansarea și dezvoltarea unor activități economice transfrontaliere care contribuie la creșterea coerenței între structurile autorităților locale cât și cele ale sectorului privat.

Centrul de Afaceri RomCom Oradea

Proiectul prin care se va realiza Centrul de Afaceri ROMCOM - structură de sprijinire a afacerilor mici și mijlocii și a inițiativelor antreprenoriale din județul Bihor are o valoare de 6.622.455,02 lei și prevede construcția unui imobil (2S+P+5E) ce va avea în componență spații pentru conferințe și birouri. Serviciile oferite de Centrul de afaceri vor include consultanță de afaceri, finanțare, training, consultanță fiscală și legală, contabilitate, proiectare și arhitectură. Proiectul se implementează în Municipiul Oradea, Str. Gh. Doja, nr. 49/A, Județul Bihor pe o durată de 24 luni.

Parcul Industrial EuroBusiness Oradea

Parcul Industrial reprezintă o zonă delimitată, în care se desfășoară activități economice, cercetare, producție industrială și servicii cu scopul dezvoltării și valorificării resurselor naturale și umane ale zonei.

Eurobusiness Parc Oradea este cel mai nou parc industrial din nord-vestul României, situat la ieșirea din Oradea pe drumul E60 spre Ungaria, la 4 km de graniță. Parcul, cu o suprafață de 121 ha, este situat în zona industrială a orașului, va avea rețea proprie de drumuri industriale și va fi conectat la infrastructura publică de utilități: energie electrică, energie termică, canalizare, apă curentă, gaze naturale și transport public până la amplasamentul parcului.

Terenul este intravilan, construibil cu specific industrial și este integral proprietatea Municipiului

Oradea. Parcul industrial este în administrarea „SC Eurobusiness Parc Oradea SRL”, societate deținută 100% de Municipiul Oradea. Societatea deține titlul de parc industrial conform Ordinului MIRA nr.685 din 15 decembrie 2008. Oferta de teren în parc: conform Regulamentului Parcului Industrial

Facilități fiscale oferite în parc:

- scutire impozit clădiri, teren
- scutire taxe pentru scoaterea terenului din circuitul agricol.

Parcul Industrial Borș

Prin realizarea Parcului Industrial Borș s-a urmărit dezvoltarea economică a zonei limitrofe și atragerea de investitori romani și străini. Proiectul se încadrează în planul de dezvoltare regională și în planul național de dezvoltare, în concordanță cu obiectivele programului PHARE de coeziune economică și socială al UE. Parcul industrial este administrat de Consiliul Local Borș.

Așezarea Parcului Industrial Borș este foarte favorabilă investitorilor prin amplasamentul sau. Parcul Industrial, în afara activităților industriale și industriei alimentare tradiționale, poate prelua și tehnologii moderne. Pregătirea profesională a forței de muncă, serviciile, dezvoltarea transporturilor, cu programe bine corelate, toate deservesc interesele viitorilor investitori ai parcului industrial.

Parcul Industrial Borș asigură condiții favorabile pentru dezvoltarea inițiativelor investitorilor care doresc să beneficieze de avantajele ce decurg din situarea sa pe drumul european și la granița de vest a țării.

Parcul Industrial Borș este situat pe teritoriul comunei, pe o suprafață de 25 ha, la circa 2 km de punctul vamal Borș, cel mai important punct de trecere al frontierei romano-ungare. De asemenea, datorită trecerii în imediată apropiere a căii ferate Cluj-Napoca - Oradea - Biharkereszt - Budapesta, transportul pe calea ferată este ușor accesibil. Se află la o distanță de 16 km de Oradea.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Poziționarea Municipiului Oradea în apropiere de mai multe capitale europene; - Accesul facil al investitorilor atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea; - Numărul ridicat de unități locale active de la nivel local, deținând o pondere de 89,1% din totalul unităților din ZMO; - Densitatea ridicată a unităților locale active, în comparație cu situația de la nivel județean, regional și național; - Diversitatea economică ridicată a municipiului; - Ponderea destul de ridicată a unităților economice cu participare străină la capital; - Trendul descendent al numărului de șomeri înregistrați în perioada iunie 2010 - iunie 2011; - Existența grupurilor de producători de produse agricole vegetale și animale; - Dezvoltarea industrială a municipiului (în special a industriei ușoare); existența Parcului industrial Eurobusiness Oradea; - Trendul ascendent al numărului de unități de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică în ultimii ani; - Creșterea capacității de cazare existente în ultimii ani; - Creșterea numărului de sosiri și înnoptări turistice în Zona Metropolitană Oradea în anul 2010, față de anul precedent; - Practicarea mai multor forme de turism la nivel local: turism de afaceri și evenimente, turism de tranzit, turism cultural, turism religios; - Funcționare mai multor structuri de sprijin a afacerilor pe teritoriul localității.	- Poziționarea Municipiului Oradea la o distanță considerabilă de marile orașe din țară; - Aeroportul Internațional Oradea realizează curse regulate doar spre municipiul București; - Scăderea numărului mediu al salariaților în anul 2009, față de anul anterior cu 4,5 procente; - Reducerea suprafeței terenurilor agricole în ultimii ani; - Regresul înregistrat de majoritatea sectoarele economice ca urmare a crizei economice mondiale; spre exemplu, numărul de autorizații de construcție s-a redus la jumătate în anul 2010, față de anul precedent; - Durata medie de ședere a turiștilor și indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune se situează peste media de la nivel județean și zonal.
Oportunități	Amenințări
- Potențial de dezvoltare a turismului balnear datorită apelor geotermale și a strandurilor existente la nivel local; - Fondurile europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial; - Potențialul de dezvoltare logistică a orașului, ca urmare a poziționării în vecinătatea graniței României cu Ungaria; - Amplasarea la graniță poate facilita dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenți economici și instituții publice din Ungaria; - Modernizarea și extinderea Aeroportului Internațional Oradea și includerea în ofertă a unor noi destinații; - Sporirea dezvoltării economice ca urmare a finalizării marilor proiecte de infrastructură din zonă: autostradă, drumuri expres, etc.	- Nivel ridicat de fiscalitate și birocrație excesivă; - Lipsa lichidităților poate conduce la falimentarea unităților locale active de tip microîntreprinderi și chiar a celor medii; - Blocarea creditării din cauza crizei economice și a blocajelor financiare; - Creșterea concurenței din cauza liberalizării piețelor comerciale odată cu obținerea titlului de stat al Uniunii Europene în anul 2007; - Lipsa informării populației cu privire la procedura de înființare a unei afaceri; - Creșterea ratei inflației și creșterea ratei șomajului vor conduce implicit la scăderea puterii de cumpărare a produselor și serviciilor în rândul populației; - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și

- Forța de muncă ieftină și calificată poate conduce la înființarea de noi antreprize; - Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; - Cooperarea mediului privat cu autoritățile publice locale, cu instituțiile de învățământ superior și centrele de cercetare și dezvoltare; - Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM; - Politica Uniunii Europene privind activitățile din domeniul cercetării - inovării în cadrul microîntreprinderilor.	- co-finanțarea proiectelor europene; - Instabilitate legislativă; - Migrația forței de muncă calificată în afara județului și în afara granițelor țării.

1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare

Calitatea aerului

Zonele critice sub aspectul poluării atmosferice sunt situate în apropierea unor artere rutiere intens circulate, intersecții majore, halde de deșeuri industriale, depozite deșeuri menajere necontrolate, ferme de animale, industria chimică și petrochimică, dar acestea din urmă și-au redus substanțial activitățile de producție.

Monitorizarea calității aerului în județul Bihor se realizează prin rețeaua de monitorizare formată din:

- stațiile automate de monitorizare a calității aerului;
- puncte de prelevare pulberi sedimentale;
- puncte de prelevare precipitații.

În anul 2010, rețeaua automată de monitorizare a calității aerului din municipiul Oradea, a preluat și prelucrat datele furnizate de la cele 4 stații de monitorizare:

1. Stația BH1 (stație urbană-FU) - amplasată în curtea interioară APM Bihor, B-dul Dacia nr.25/A, ce monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ (pulberi), BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo;
2. Stația BH2 (stație industrială-SI) - amplasată în curtea Școlii Generale din Episcopia Bihor, Str. Matei Corvin nr.106/A, cu următorii parametri monitorizați: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ (pulberi), parametrii meteo;
3. Stația BH3 (stație de trafic-ST) - amplasată în cartierul Nufărul, lângă McDonalds-drive in, ce monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ (pulberi), BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo.
4. Stația BH4 (stație industrială-SI) - amplasată în localitatea Țețchea, stație care monitorizează online următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, PM₁₀ (pulberi în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni).

Calitatea aerului în zonă este, în general, bună, nefiind surse de poluare ale aerului majore în apropiere, iar valorile indicatorilor specifici încadrându-se în limite

normale. În anul 2010 nu au fost înregistrate depășiri ale valorilor limită.

Pe parcursul anului 2010 s-au înregistrat 40 depășiri ale valorilor limită zilnice pentru poluantul pulberi în suspensie fracțiunea PM₁₀ din care 17 depășiri la stația BH2 (industrială) cauzate de emisiile provenite din încălzirea rezidențială și emisiile provenite de la instalația mare de ardere aflată în zonă. De asemenea, s-au înregistrat 23 depășiri la stația BH4 (industrială) cauzate de emisiile provenite din încălzirea rezidențială și emisiile provenite de la instalația de fabricare a cimentului.

Pentru monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile s-au ales 3 zone din județ în funcție de activitățile din zonele respective:

- zona I - Tărian, Biharia, Sălard, Episcopia Bihor;
- zona II - A.P.M. Bihor, Stația Meteo, Băile 1 Mai;
- zona III - Telechiu, Chistag, Peștera, Aleșd, Aștileu, Subpiatră, Țețchea.

Determinările de pulberi sedimentabile în flux lent indică o creștere a concentrațiilor medii în zona II - (A.P.M. Bihor, Stația Meteo, Băile 1 Mai), unde valoarea medie anuală este 4,426 g/mp*ună, în scădere față de 4,700 g/mp*ună în anul 2009.

Nu s-au înregistrat depășiri ale limitelor maxime admise valorile încadrându-se în limitele impuse de STAS 12574/87, concentrația maximă admisă fiind 17 g/mp*ună.

După ultima inventariere din anul 2010, în județul Bihor sunt 26 instalații care intră sub incidența Directivei privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC). Printre instalațiile IPPC care funcționează la nivelul municipiului Oradea sunt:

- S.C. Sinteza S.A. Oradea - Fabricare produse organofosforice și fabricare produse farmaceutice;
- SC Electrocentrale SA - Producție energetică, instalație IMA;
- SC Nutrientul SA - Ferma păsări;
- SC Zaharul Oradea SA - Fabricare zahăr;
- SC UAMT SA - Producție accesorii pentru autovehicule;
- SC Alsaf Prod SRL - Fabricare sulfat de aluminiu;
- SC Cesal SRL - Fabricare sulfat de aluminiu;

- S.C. Eco Bihor SRL - Depozitare deșeuri nepericuloase.

În cursul anului 2010 au fost realizate investiții în scopul re tehnologizării și introducerii de tehnologii curate în cadrul proceselor tehnologice industriale. Valoarea investițiilor realizate de operatorii I.P.P.C., cuprinse în planurile de acțiune pentru anul 2009 este de 171,933 mii euro. Valoarea investițiilor realizate de agenții economici din județul Bihor pentru anul 2010 este de 2.432,324 mii euro.

Calitatea apelor

Crișul Repede străbate teritoriul administrativ al municipiului Oradea pe direcția est-vest. Acesta izvorăște de la altitudinea de 710 m, în apropiere de localitatea Izvorul Crișului, dintr-o zonă deluroasă de pe marginea nordică a depresiunii Huedinului. Malul drept al Crișului Repede este îndiguit în aval de Oradea pe o lungime de 23,6 km. După ce trece de localitatea Oradea aflându-se în zona de câmpie, cursul lui este lent.

Crișul Repede a fost monitorizat în 5 secțiuni. După grupele de indicatori regim de oxigen, salinitate și poluanți toxici specifici se încadrează în clasa I-a pe toată lungimea de 117 km (limita jud. - Cheresig, fr.), iar după grupa alți indicatori chimici relevanți se încadrează în clasa a I-a de calitate. După grupa nutrienți se încadrează în clasa I-a de calitate pe tronsonul de 92 km (limita jud. - cfl. P. Peta) și în clasa a II-a de calitate pe tronsonul de 25 km (cfl. P. Peta - Cheresig, fr.).

Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea administrează apele aflate pe teritoriul bazinului hidrografic "Crișuri" din domeniul public și infrastructura Sistemului de Gospodărire a Apelor formată din lacuri de acumulare, diguri de apărare împotriva inundațiilor, canale, derivații interbazinale, prize de apă și alte lucrări specifice, precum și infrastructura sistemelor de veghe hidrologică, hidrogeologică și de monitorizare a calității resurselor de apă aflate în patrimoniul său, în scopul cunoașterii și a gestionării resurselor de apă de suprafață și subterane.

Evaluarea potențialului ecologic și a stării chimice a râului Crișul Repede în 2010 (în secțiunile de monitorizare Oradea, Tărian și Cheresig), a avut următoarele rezultate:

- Evaluare elemente biologice: bună;
- Evaluare elemente fizico-chimice generale: bună;
- Poluanți specifici: bună;
- Potențial ecologic: bun;
- Stare chimică: bună.

În cursul anului 2010, la nivelul județului Bihor, s-au prelevat un număr total de 130 probe de apă, din 66 foraje și 11 izvoare. Frecvența de recoltare a probelor a fost de 1- 2 recoltări/an.

Evaluarea stării chimice a fost stabilită după indicatorii din Ordinul 137/2009. În 21 foraje au fost înregistrate valori medii depășite față de valoarea prag și a rezultat stare chimică slabă după următorii indicatori: NO₃, NO₂, NH₄, PO₄, SO₄, Pb și As.

În vederea respectării Legii nr.458/2002 privind calitatea apei potabile (modificată și completată de Legea nr. 311 /2004), în anul 2010, Direcția de Sănătate Publică Bihor a supravegheat calitatea apei furnizată de 94 producători/distribuitori de apă potabilă.

În acest scop au fost prelevate 1267 probe de apă recoltate din sisteme publice sau private de aprovizionare, astfel: 990 probe din sisteme centrale de alimentare cu apă, 79 din arteziene și fântâni publice, 1 din fântână individuală și 197 pentru investigarea indicatorilor de radioactivitate. Controlul de laborator al calității apei potabile furnizate de sistemele centrale de aprovizionare a constat în efectuarea a 15.172 analize (11.286 fizico-chimice și 3.886 microbiologice). Analiza datelor indică faptul că, în anul 2010, 8,5% din analizele fizico-chimice și 9,4% din analizele microbiologice au fost necorespunzătoare. Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Oradea este asigurat de SC Compania de Apă Oradea SA.

Pentru monitorizarea calității apei potabile furnizate la nivelul municipiului Oradea, S.C. Compania de Apă Oradea deține un laborator central care efectuează analize fizico - chimice și microbiologice, zilnic pentru toți indicatorii prevăzuți în legislația în vigoare.

În cadrul Laboratorului de Apă Potabilă situat pe strada Petru Rareș nr. 1/B se monitorizează calitatea apei de dren captate și tratate de la SP1, SP3, SP2, SP4, apa potabilă din zonele de aprovizionare și de la rezervoarele de apă. Laboratorul de Apă Potabilă a fost amenajat în cursul anului 2004 în actualul sediu, fiind echipat cu aparatură prin programul M.U.D.P.-II în anul 1999 și din surse proprii în anul 2004.

Pentru urmărirea calității apei uzate descărcate în canalizarea municipală există, în stația de epurare, un laborator care monitorizează calitatea apelor provenite de la agenții economici și urmărește evoluția parametrilor pe fluxul tehnologic din stația de epurare până la evacuarea în emisar.

În anul 2009, Laboratorul de Apă Potabilă a fost acreditat RENAR și, conform politicii și obiectivelor sistemului de management al calității definite în Manualul Calității, s-a stabilit, implementat și menținut un sistem de management al calității conform standardului în vigoare SR EN ISO 17025/2005 privind cerințele generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări.

Pentru efectuarea monitorizării de control în conformitate cu Hotărârea nr. 974/2004, Laboratorul de Apă Potabilă este înscris în Registrul laboratoarelor capabile să efectueze monitorizare de control pentru apa potabilă la ministerul Sănătății. Pe lângă monitorizarea de control pe care laboratorul o efectuează pentru Compania de Apă, el este abilitat să efectueze monitorizare de control în egală măsură cu laboratorul Direcției de Sănătate Publică Bihor și pentru terțe persoane respectiv distribuitori de apă primării din județ contra cost.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă împreună cu ceilalți factori de mediu - mediul de viață pentru plante animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție.

Zona Oradea - Zona Metropolitană Oradea este situată la întretăierea axelor de comunicație Nord Sud (Arad - Satu Mare) și Vest Est (Ungaria - Cluj - Deva). Are un profil agro-industrial. Folosințele agricole ale acestei zone sunt, în principal, terenurile arabile și pășunile.

Activitățile industriale sunt prezente în platformele municipiului. Zona posedă un potențial balnear datorită apelor geotermale din Băile Felix, Băile 1 Mai și Oradea.

Oradea se numără printre localitățile județului Bihor pe teritoriul cărora s-au identificat soluri acidifiolate.

Zonele critice sub aspectul deteriorării solurilor sunt constituite de către suprafețe afectate de exploatarea de resurse minerale, solurile afectate de reziduri zootehnice, suprafețe afectate de către activitățile din sectorul industrial.

În județul Bihor există depozite de zgură și cenușă, unul aparținând de SC. Electrocentrale SA (amplasat la o distanță de 2 km de localitatea Santăul Mic și la 12 km de platforma industrială Vest Oradea) și unul aparținând de SC Termoelectrica (suprafață de 45 ha). În cele 2 compartimente cu o suprafață totală de 141 ha (SC Electrocentrale) sunt admise depozitarea următoarelor subclase de deșeuri: zgură și cenușă colectate sub focarele cazanelor, praful recuperate de la electrofiltre și nămolurile provenite de la limpezirea apei brute.

Depozitul de zgură și cenușă este de tip "iazuri pe teren plat" se întinde pe o suprafață de 141 ha cu o capacitate proiectată de depozitare de 19.416.000 mc și o capacitate ocupată de 14.771.000 mc.

Conform inventarului național la nivelul anului 2010 în județul Bihor au fost identificate 88 situri potențial poluate/contaminate (contaminate istoric), rezultate în urma activităților economice (industria extractivă a petrolului, prelucrarea minereurilor, depozite de deșeuri industriale și municipale) din care 67 se află în proprietatea OMV Petrom, din care pe teritoriul administrativ al municipiului Oradea:

Site Cod Sit	Numele Sitului
RO6APMBH00002	SC CEMTRADE SA - Platformă industrială
RO6APMBH00003	SC SINTEZA SA, Oradea
RO6APMBH00088	SC. Sinteza SA. Depozit de deșeuri
RO6APMBH00084	SC.Cemtrade SA, Halde de slam CI,II, III
RO6APMBH00085	SC.Cemtrade SA Halda de șlam C0

Sursa: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, Raport privind Starea Mediului în Județul Bihor pentru Anul 2010

Pentru situl contaminat SC Cemtrade S.A Oradea (depozit de deșeuri industrial periculos și nepericulos) au fost emise pentru titulari acte de reglementare care cuprind măsurile de închidere și ecologizare: Acord de mediu nr. 12 NV 6/27.08.2009 Închiderea și ecologizarea depozitului de slam Co și Acord de mediu nr 13NV 6 /27.08.2009 Închiderea și ecologizarea depozitului de șlam CI-II-III.

Acest tip de halde prezintă potențial de poluare transfrontalieră în perioadele secetoase ale anului când există posibilitatea antrenării particulelor de șrosu alcalin prin intermediul vântului în direcția statului vecin Republica Ungară.

Protecția naturii și biodiversitatea

Principalele presiuni antropice ce se exercită asupra biodiversității sunt:

- schimbarea modului de folosință al terenurilor;
- defrișările;
- agricultura intensivă;
- turismul necontrolat;
- supraexploatarea unor specii de plante și animale;
- incendiile sau alte accidente ecologice;

fragmentarea habitatelor;

- poluarea;
- exploatarea resurselor;
- amplasarea de construcții în zone protejate.

În județul Bihor au fost desemnate 30 de Situri Natura 2000: Număr SCI: 24; Număr SPA: 6; Numărul de SCI-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 17; Numărul de SPA-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 3.

Pe teritoriul administrativ municipiului Oradea, conform Ordinului nr. 1.964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află/se suprapun ariile protejate:

- ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea - <1% din teritoriul administrativ al municipiului Oradea;
- ROSCI0098 Lacul Pețea - <1% din teritoriul administrativ al municipiului Oradea;
- ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede - <1% din teritoriul administrativ al municipiului Oradea;
- ROSCI0267 Valea Roșie - <1% din teritoriul administrativ al municipiului Oradea.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Calitatea bună a apelor Crișului Repede; - Existența ariilor protejate Natura 2000: ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea; ROSCI0098 Lacul Peșea; ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede; ROSCI0267 Valea Roșie.	- Poluarea aerului din cauza circulației rutiere intense, în ceea ce privește tranzitul de mărfuri și de persoane în lipsa unor rute ocolitoare; - Înregistrarea, în 2010, de depășiri ale valorilor limită zilnice pentru poluantul pulberi în suspensie la Stațiile BH2 și Bh4; - Halde de deșeuri industriale cu efecte nocive asupra poluării solului și atmosferei; - Situri potențial poluate/contaminate rezultate în urma activităților economice (5 la nivelul municipiului Oradea); - Depozitele de zgură și cenușă ale SC. Electrocentrale SA și SC Termoelectrica; - Evaluarea calității apelor din foraje a indicat unele depășiri semnificative ale indicatorilor monitorizați; - Pe teritoriul municipiului Oradea, conform cercetărilor efectuate de OSPA au fost identificate soluri acidifiante.
Oportunități	Amenințări
- Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE; - Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”; - Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; - Existență Master Planului pentru proiectul “Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Oradea, în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice” - Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; - Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; - Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; - Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului.	- Întârzieri în implementarea proiectelor pe fondul lipsei fondurilor, în condițiile crizei economice și financiare; - Creșterea poluării din cauza intensificării circulației rutiere în condițiile în care nu se implementează măsurile care prevăd reducerea și fluidizarea traficului; - Reducerea suportabilității de plată a populației pentru serviciile de salubritate, alimentare cu apă și canalizare; - Incapacitatea susținerii cofinanțării proiectelor în acest domeniu; - Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management ale ariilor naturale protejate datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

1.3. ANALIZA PEST

PESTEL este acronimul englezesc de la Political, Economic, Social, Technical, Environment și Legislative. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de acești factori. Acești factori nu acționează independent sau paralel ci ei se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile asupra dezvoltării unei comunități.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care afectează/ poate afecta dezvoltarea comunității se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează/reprezintă interesele comunei. La nivelul județului Bihor, președintele Consiliului Județean este reprezentat al PNL iar componența politică a Consiliului Județean este următoarea: 10 consilieri PNL, 9 consilieri PDL, 9 consilieri UDMR și 6 consilieri reprezentanți ai partidului PSD.

Un alt factor politic care poate influența dezvoltarea județului Bihor dar și a municipiului Oradea este reprezentat de criza politică care caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acestea cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedei europene și americane și nu numai. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și obiectivelor guvernamentale, etc.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere posibilul efect pe care îl vor avea alegerile locale și parlamentare care se vor desfășura în 2012 precum și rezultatele care vor fi obținute la aceste alegeri la nivel național, județean și local. Rezultatele acestor alegeri precum și efectele asupra dezvoltării județene și locale sunt însă dificil de anticipat și cuantificat.

Programul de guvernare 2009-2012 este un alt factor politic major care trebuie luat în considerare. Actualul program de guvernare prevede o serie de 25 obiective

fundamentale asumate, care, odată îndeplinite vor avea multiple efecte asupra județului Bihor și nu numai. Între acestea, amintim: revizuirea Constituției în vederea modernizării statului, a perfecționării mecanismului de funcționare a puterilor în stat și punerea în aplicare a rezultatelor Referendumului național din 22 noiembrie 2009; revizuirea sistemului de pensii pentru asigurarea sustenabilității financiare a acestuia; sprijinirea prin măsuri concrete a agriculturii în vederea dezvoltării industriei alimentare, modernizarea satului și reabilitarea sistemului național de irigații; continuarea reformei în domeniul educației potrivit Pactului Național pentru Educație; reforma în domeniul sănătății, continuarea procesului de reformă în domeniul justiției.

Reforma administrației publice propusă de Guvernul României este un alt factor politic ce poate avea implicații asupra județului Bihor și asupra comunei. Programul de guvernare 2009-2012 vizează și restructurarea aparatului administrației publice pe principii de eficiență și performanță și descentralizarea inclusiv financiară, a administrației publice prin delimitarea clară a competențelor pe principii europene în scopul creșterii puterii de decizie, cu respectarea principiului subsidiarității și introducerea standardelor de cost.

Descentralizarea serviciilor publice presupune nu numai transferul de autoritate și responsabilități de la nivelul administrației publice centrale la cel al administrației publice locale, ci și transferul surselor de finanțare aferente în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor respective.

Nu în ultimul rând reforma salarizării bugetare are implicații foarte importante. Scăderea aparatului administrației publice locale, dar și a salariilor bugetarilor cu 25% are implicații multiple: scăderea puterii de cumpărare, creșterea numărului de șomeri, sporirea migrației forței de muncă, etc.

În plus, posibilitatea schimbării organizării administrative a României, respectiv regionalizarea, poate conduce la o creștere a importanței pe care o vor avea Zonele Metropolitane, cu efecte benefice asupra municipiului Oradea.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului și municipiului Oradea: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale, etc.

Factorul economic

Aderarea României la Uniunea Europeană este punctul din care la nivel național a fost înregistrată o creștere economică ce poate fi caracterizată ca fiind spectaculoasă. Creșterea economică a României a fost înregistrată din cel de-al doilea trimestru al anului 2007. Statistica europeană a poziționat creșterea economică din România pe primul trimestru din anul 2008 pe locul al doilea în UE, după Slovacia (creșterea produsului intern brut din primul trimestru al anului 2008 fiind de 8,2%).

Creșterea economică a României din perioada post-aderare la UE a fost o creștere economică bazată preponderent pe consum și nu pe producție, ceea ce, în coordonate economice, înseamnă un impact major și cu o durată prelungită a crizei mondiale la nivel național comparativ cu alte țări. Efectele crizei economice mondiale sunt: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri, scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor, etc. Astfel, putem afirma că un prim factor economic care influențează dezvoltarea județului Bihor și implicit și al comunei Borș este contextul macroeconomic general, caracterizat, și în prezent, de previziuni pesimiste privind creșterea economică.

Un alt factor economic important este reprezentat de nivelul fiscalității din România, existând două categorii de obligații fiscale pe care întreprinderile trebuie să le respecte: obligațiile fiscale față de bugetul de stat și obligațiile fiscale față de bugetul local. Principalele obligații fiscale față de bugetul de stat - impozitul pe profit (impozitul forfetar), impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele (accize armonizate, accize nearmonizate) - au o influență semnificativă asupra dezvoltării socio-economice a județului Bihor. Este de așteptat ca o creștere a fiscalității să ducă la o diminuare a numărului întreprinderilor active din județ,

la o scădere a cifrei de afaceri a acestora și, în același timp, la o creștere a ratei șomajului.

Nivelul salarizării este un alt factor economic important. Din acest punct de vedere, se observă o ușoară creștere a salariului mediu în ultimul an, dar odată cu creșterea ratei inflației se remarcă și o scădere a puterii de cumpărare a populației.

Per ansamblu, politica monetară a României reprezintă un factor major de influență asupra dezvoltării, prin acțiunile pe care autoritățile le realizează pentru a interveni pe piață: stabilirea cantității de masă monetară aflată în circulație, stabilirea unui prag maxim a inflației, stabilirea nivelului ratei dobânzii, etc.

De asemenea, în programul de guvernare pentru perioada 2009-2012 unul dintre obiectivele fundamentale face referire la sprijinirea mediului de afaceri și elaborarea unui set de politici noi pentru sprijinirea IMM-urilor. Acest obiectiv poate avea o influență majoră asupra mediului economic.

De asemenea, situația macro-economică generală afectează veniturile bugetului de stat și, în acest fel, sumele care vor fi alocate bugetelor locale și pentru finanțarea unor programele naționale de dezvoltare.

Actuala criză din Zona Euro și riscul pe care acesta îl are asupra stabilității sistemelor bancare din statele membre ale UE poate avea ca efect declanșarea unei noi crize economice chiar mai gravă ca cea din 2008-2009.

Aceste turbulențe de pe piețele internaționale vor influența și România iar creșterea economică estimată pentru anii 2012-2013 va fi influențată negativ.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali care influențează dezvoltarea județului Bihor și a municipiului Oradea este evoluția demografică.

Perioada de după 1989 a fost marcată de un puternic trend descendent, acutizat și de lipsa unei politici demografice concrete. La nivel național există o serie

de măsuri de stimulare a natalității, însă acestea sunt contrabalansate de dificultățile economice întâmpinate de tineri.

Un alt factor social cu efecte majore asupra evoluției demografice este reprezentat de fenomenul migrației externe. În prezent se prognozează că odată cu creșterea numărului de șomeri, cu diminuările salariale din mediul bugetar și cu reducerile de personal, numărul specialiștilor care vor pleca în străinătate va crește semnificativ. Aceasta va fi o problemă majoră și pentru județul Bihor întrucât este posibil să se resimtă o lipsă a forței de muncă specializate. Efectele migrației de ordin social sunt: creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea abandonului școlar, creșterea delinvenței juvenile, creșterea ratei divorțialității, etc.

De asemenea, trebuie avută în vedere și atitudinea populației vis-à-vis de valorile/elementele culturale, dar și interesul autorităților publice centrale (care se transferă și la nivel local) pentru dezvoltare infrastructurii culturale și modernizarea patrimoniului cultural. Totodată, multiculturalismul caracteristic municipiului Oradea și natura relațiilor dintre diversele etnii existente la nivel local pot fi influențate inclusiv de factorii politici de la nivel național.

Nu în ultimul rând un factor social care afectează dezvoltarea județului Bihor este politica din domeniul asistenței sociale.

Factorul tehnologic

Finanțarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informației și comunicării, accesul la rețelele electronice de comunicare rapide, sunt factori ce influențează în mod fundamental dezvoltarea județului Bihor și a municipiului Oradea.

În România, fondurile alocate domeniului cercetării-dezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale. Lipsa de investiții în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în știință și tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanțarea publică a

cercetării-dezvoltării de la nivel național. Bineînțeles, este importantă și distribuția teritorială a institutelor și firmelor cu activitate principală de cercetare - dezvoltare - inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov.

Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. La nivel național, potrivit Institutului Național de Statistică, ponderea gospodăriilor care au acces la un computer acasă se cifrează la 42,2%, cu 20,6% mai mult decât în anul precedent. Ponderea gospodăriilor care au acces la internet este de 35,1%. Angrenarea sectorului TIC și dezvoltarea societății informaționale din România reprezintă, așadar, un alt factor de influență. Este important însă și prețul tehnologiilor și măsura în care populația, instituțiile publice și mediul economic pot achiziționa noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovațiilor tehnologice implică costuri ridicate de achiziție și de familiarizare a populației și/sau forței de muncă.

Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce privește dotarea gospodăriilor PC-uri și a ponderii celor care au acces la internet.

Protecția mediului

Catastrofele naturale pot afecta obiectivele și clădirile de patrimoniu, dar și întregul fond locativ de la nivel județean. Catastrofele naturale - cutremurele, alunecările de teren, inundațiile - ridică probleme și în ceea ce privește siguranța populației, dar și în ceea ce privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură, etc.

Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme ce trebuie respectate și de țara noastră. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere care trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Între cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam, etc.).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra municipiului Oradea este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările ce pot apărea. Spre exemplu, un element cu un posibil impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice este adoptarea legii parteneriatelor de tip public-privat. Acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și mai mult decât atât, poate crește numărul investitorilor și, implicit, consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010 ce vizează îndeplinirea recomandărilor Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creării de locuri de muncă și de a menține preocupările pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată. Una dintre cele mai importante acte legislative care vizează dezvoltarea economică este Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor are un impact major asupra sistemului de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor.

Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale(industria agroalimentară) este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

CAPITOLUL II

CAPITOLUL II - Strategia de dezvoltare

Strategia de dezvoltare locală a municipiului **ORADEA**

VIZIUNE 2020

MUNICIPIUL ORADEA VA CUNOAȘTE O DEZVOLTARE SEMNIFICATIVĂ A ECONOMIEI LOCALE PRIN ATRAGEREA CAPITALULUI STRĂIN, PRIN STIMULAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC, PRIN ALINIAREA ÎNTREPRINDERILOR LA STANDARDELE EUROPENE ȘI PRIN VALORIFICAREA POZIȚIONĂRII GEOGRAFICE AVANTAJOASE. ORADEA VA OFERI LOCUITORILOR SĂI CONDIȚII DE VIAȚĂ FAVORABILE, MEDIU ÎNCONJURĂTOR NEPOLUAT, SERVICII PUBLICE DE CALITATE ȘI LOCURI DE MUNCĂ BINE REMUNERATE. ORADEA VA FI INCLUSĂ ÎN CIRCUITUL TURISTIC EUROPEAN PRIN CONSOLIDAREA STATUTULUI DE DESTINAȚIE TURISTICĂ CU PUTERNICE VALENȚE ISTORICO-CULTURALE ȘI NATURALE.

MISIUNE 2020

MISIUNEA PRIMĂRIEI ORADEA ESTE DE A STIMULA CREȘTEREA PROSPERITĂȚII MUNICIPIULUI ȘI A BUNĂSTĂRII CETĂȚENILOR, PRIN VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR EXISTENTE (CAPITAL UMAN, POZIȚIONARE GEOGRAFICĂ AVANTAJOASĂ, RESURSE NATURALE ȘI ANTROPICE DIVERSIFICATE), RESPECTÂND TREI PRINCIPII IMPORTANTE CE CONDUC LA DEZVOLTAREA DURABILĂ A AREALULUI: SOLIDARITATEA ÎNTRE GENERAȚII, PARTICIPAREA PUBLICĂ LA PROIECTELE COMUNITARE ȘI PREZERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR.

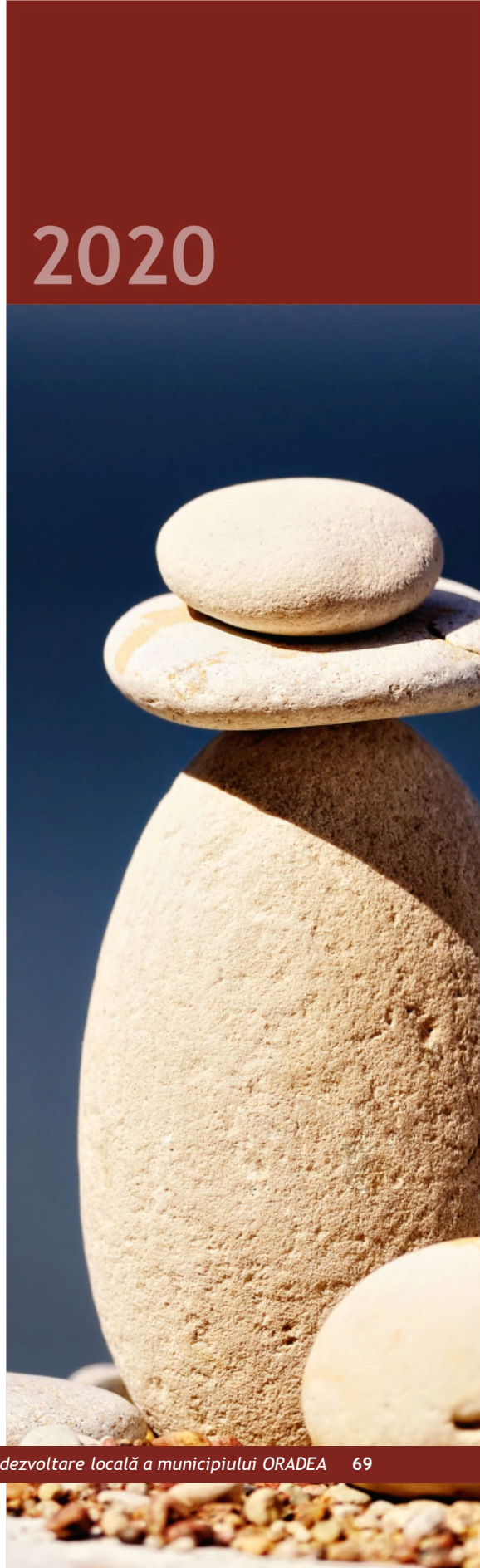
OBIECTIV GENERAL 2020

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ ARMONIOASĂ A MUNICIPIULUI ORADEA ÎN SCOPUL ÎMBUNĂTĂȚIRII CALITĂȚII VIEȚII POPULAȚIEI.

2020

OBIECTIVE STRATEGICE 2020

1. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE A MUNICIPIULUI ORADEA
2. CREȘTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE A MUNICIPIULUI ORADEA
3. ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONDIȚIILOR GENERALE DE LOCUIRE ÎN MUNICIPIUL ORADEA
4. ATRAGEREA ȘI SUSȚINEREA INVESTIȚIILOR ÎN ECONOMIA ORĂDEANĂ
5. VALORIFICAREA SUSTENABILĂ A PATRIMONIULUI NATURAL ȘI CULTURAL
6. ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU
7. ÎMBUNĂȚĂȚIREA COEZIUNII SOCIALE ȘI CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A POPULAȚIEI ÎN LUAREA DECIZIILOR
8. DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE COOPERARE CU MUNICIPII DIN ȚARĂ ȘI DIN STRĂINĂTATE

POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE

SECTOR 1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Politica 1.1.

Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local

Programul 1.1.1.

Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor

Măsur:

- *Construirea, amenajarea și dotarea unui centru de conferințe și expoziții;*

Programul 1.1.2.

Atragerea investițiilor / investitorilor străini

Măsur:

- *Inventarierea imobilelor din municipiul Oradea disponibile pentru investiții;*
- *Stabilirea unui set de facilități pentru investiții noi, în condițiile legislative în vigoare;*
- *Promovarea oportunităților de investiții; **

Programul 1.1.3.

Susținerea activității de Cercetare - Dezvoltare & Inovare

Măsur:

- *Susținerea și promovarea parteneriatelor între universități, institute de cercetare și mediul economic;*
- *Sprijinirea activităților CDI cu caracter aplicativ, care au ca beneficiari companii municipiul Oradea;*
- *Susținerea participării companiilor inovative la târguri naționale și internaționale de profil;*
- *Susținerea și promovarea unor concursuri de soluții inovative cu aplicabilitate în serviciile publice;*
- *Campanii de conștientizare a mediului de afaceri cu privire la beneficiile inovării (cultura inovativa);*
- *Dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare & inovare;*

Programul 1.1.4.**Susținerea utilizării tehnologiei informației****Măsur:**

- *Promovarea mijloacelor moderne TIC pentru eficientizarea activităților economice;*

Programul 1.1.5.**Campanii de informare / promovare a culturii antreprenoriale****Măsur:**

- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul tinerilor; **
- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul șomerilor; **

Politica 1.2.**Dezvoltare industrială****Programul 1.2.1.****Dezvoltarea / Extinderea infrastructurii industriale****Măsur:**

- *Dezvoltarea Parcului Industrial Eurobusiness Oradea;*

Programul 1.2.2.**Promovarea utilizării de tehnologii mai puțin poluante****Măsur:**

- *Campanii de promovare în rândul agenților economici a utilizării de tehnologii mai puțin poluante;*

Politica 1.3.**Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă****Programul 1.3.1.****Corelarea cererii cu oferta de forță de muncă****Măsur:**

- *Evaluarea cererii pe piața forței de muncă pe termen mediu și lung;*
- *Facilitarea comunicării între mediul de afaceri și instituțiile de învățământ privind necesarul de specialiști;*
- *Stagii de practică (elevi și studenți) în cadrul companiilor din municipiu;*

Programul 1.3.2.

Creșterea accesibilității la servicii de formare și consiliere profesională

Măsur:

- *Extinderea rețelei de consiliere și formare profesională;*
- *Platformă e-learning corelată cu evoluția cererii pieței locurilor de muncă;*

SECTOR 2. INFRASTRUCTURĂ

Politica 2.1.

Dezvoltarea infrastructurii de transport

Programul 2.1.1.

Dezvoltarea infrastructurii de transport aerian

Măsur:

- *Modernizarea Aeroportului Internațional Oradea;*

Programul 2.1.2.

Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere

Măsur:

- *Decongestionarea traficului în Regiunea Nord - Vest prin finalizarea Centurii Municipiului Oradea;*
- *Realizarea ringului metropolitan*
- *Construirea drumului expres Oradea - Debrecen;*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei stradale din municipiul Oradea;*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizări pluviale.*

Politica 2.2.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Programul 2.2.1.

Dezvoltarea infrastructurii de furnizare a energiei termice

Măsur:

- *Dezvoltarea rețelei de producere a energiei pe bază de apă geotermală și gaze naturale, respectiv introducerea sistemului dual de distribuție primară la nivelul tuturor punctelor termice din municipiul Oradea;*

Programul 2.2.2.**Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile****Măsuri:**

- *Extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție);*
- *Reabilitarea rețelelor învechite de furnizare a apei potabile.*

Programul 2.2.3.**Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare****Măsuri:**

- *Extinderea rețelei de canalizare din municipiul Oradea;*
- *Reabilitarea rețelelor învechite de canalizare;*

Programul 2.2.4.**Valorificarea potențialului energetic al resurselor de apă termală****Măsuri:**

- *Studiu de evaluare a resurselor geotermale existente;*
- *Utilizarea resurselor de apă termală pentru furnizarea de energie termică;*
- *Reinjecția permanentă a apei termale;*

SECTOR 3. SERVICII PUBLICE**Politica 3.1.****Dezvoltarea serviciului de transport public****Programul 3.1.1.****Amenajarea și modernizarea stațiilor de transport public****Măsuri:**

- *Reabilitarea și modernizarea stațiilor de transport public actuale;*
- *Realizarea stațiilor exterioare prin relocarea funcțiunilor vechii Autogări interioare*

Programul 3.1.2.**Reducerea efectelor transportului public asupra mediului****Măsuri:**

- *Achiziționarea de mijloace de transport ecologice;*
- *Scoaterea din uz a mijloacelor de transport puternic poluante.*

Politica 3.2.

Îmbunătățirea amenajării urbanistice la nivel zonal

Programul 3.2.1.

Reactualizarea planului urbanistic general (PUG) și a regulamentului local de urbanism (RLU)

Măsur:

- *Reactualizarea Planului Urbanistic General;*

Programul 3.2.2.

Dezvoltarea și modernizarea parcurilor și spațiilor de joacă pentru copii

Măsur:

- *Modernizarea dotărilor tuturor spațiilor verzi și parcurilor de joacă pentru copii;*
- *Crearea de spații verzi pentru recreere pe aliniamentele căilor de circulație rutieră destinate a asigura accesul la noile cartiere rezidențiale stabilite prin PAT;*

Programul 3.2.3.

Amenajarea de zone de agrement și piste pentru bicicliști

Măsur:

- *Reabilitarea zonelor de agrement existente;*
- *Crearea de noi zone de agrement;*
- *Dezvoltarea rețelei de piste pentru bicicliști;*

Programul 3.2.4.

Reabilitarea și amenajarea piețelor publice

Măsur:

- *Reabilitarea clădirilor publice importante de la nivelul municipiului Oradea;*
- *Reabilitarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare din piețele publice;*
- *Amenajarea corespunzătoare a piețelor publice.*

Programul 3.2.5.

Modernizarea locurilor publice de parcare existente și amenajarea de noi spații de parcare

Măsur:

- *Modernizarea spațiilor publice de parcare de la nivel local;*
- *Amenajarea de noi spații de parcare în municipiul Oradea;*

Politica 3.3.

Creșterea siguranței cetățenilor

Programul 3.3.1.

Monitorizarea video a spațiilor publice cu infracționalitate ridicată

Măsur:

- Realizarea unui studiu privind identificarea spațiilor publice cu infracționalitate ridicată;
- Implementarea de sisteme de monitorizare video a spațiilor publice cu infracționalitate ridicată.

Programul 3.3.2.

Creșterea siguranței rutiere

Măsur:

- Realizarea unui sistem integrat de management al traficului pe căile de circulație din municipiul Oradea;
- Modernizarea spațiilor de refugiu;
- Modernizarea sistemului de indicatoare rutiere și de orientare;
- Modernizarea sistemelor de siguranță a traficului (marcaje, parapetei de protecție etc.);

Programul 3.3.3.

Modernizarea și extinderea iluminatului stradal

Măsur:

- Extinderea infrastructurii de iluminare stradală la nivel zonal;
- Înlocuirea stâlpilor și lămpilor învechite cu lămpi ecologice;
- Achiziționarea de sisteme de iluminare stradală prin surse alternative de energie;

SECTOR 4. TURISM

Politica 4.1.

Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic

Programul 4.1.1.

Promovarea turistică a Municipiului Oradea

Măsur:

- Centrul pentru informații turistice Oradea și extinderea și încadrarea în rețeaua națională și cea internațională;
- Desfășurarea de campanii de promovare turistică;
- Participarea la târguri turistice naționale și internaționale;

Programul 4.1.2.

Dezvoltarea turismului de evenimente

Măsuri:

- *Dezvoltarea infrastructurii necesare în vederea organizării de evenimente;*
- *Organizarea periodică de evenimente cu impact turistic: festivaluri, târguri, simpozioane, etc.;*

Programul 4.1.3.

Includerea Municipiului Oradea în circuite turistice naționale și internaționale

Măsuri:

- *Includerea municipiului Oradea într-un circuit turistic la nivelul zonei;*
- *Includerea municipiului Oradea în circuitele de la nivel internațional;*

Politica 4.2.

Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local

Programul 4.2.1.

Îmbunătățirea infrastructurii de acces spre obiectivele turistice

Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea căilor de acces spre obiectivele turistice;*
- *Amenajarea de locuri de parcare în apropierea obiectivelor turistice;*
- *Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice;*

Programul 4.2.2.

Reabilitarea/modernizarea/amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice de patrimoniu

Măsuri:

- *Renovarea, dezvoltarea și amenajarea obiectivelor culturale cu potențial turistic;*
- *Remodelarea centrului istoric al orașului Oradea și refacerea patrimoniului arhitectural degradat.*

Programul 4.2.3.

Îmbunătățirea infrastructurii de semnalizare turistică

Măsuri:

- *Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice;*
- *Amenajarea obiectivelor turistice cu hărți, panouri informative, etc.;*

Politica 4.3.

Crearea de noi atracții turistice

Programul 4.3.1.

Dezvoltarea infrastructurii de agrement

Măsur:

- *Amenajarea unor baze turistice sportive de gen Aventura (ex: hipism, vânătoare, pescuit, sporturi extreme).*

Programul 4.3.2.

Valorificarea potențialului balnear al municipiului

Măsur:

- *Înființarea unui centru de terapie anti-aging;*
- *Înființarea unui centru de recuperare a capacității de muncă/recuperării sportive;*
- *Înființarea unui centru termal wellness.*

SECTOR 5. DEZVOLTARE SOCIALĂ

Politica 5.1.

Dezvoltarea patrimoniului imobiliar social

Programul 5.1.1.

Reabilitarea și extinderea infrastructurii sociale de la nivel local

Măsur:

- *Reabilitarea locuințelor sociale;*
- *Reabilitarea și modernizarea centrelor medico-sociale;*
- *Reabilitare și modernizare centrelor de îngrijire copii;*
- *Amenajarea de centre sociale multifuncționale pentru vârstnici;*
- *Amenajarea de centre sociale multifuncționale pentru persoane cu dizabilități;*

Politica 5.2.

Dezvoltarea economiei sociale

Programul 5.2.1.

Înființarea de întreprinderi sociale / incubator de afaceri

Măsurî:

- *Înființarea unor întreprinderi sociale, organizate ca unități protejate;*
- *Promovarea responsabilității sociale corporatiste;*

Programul 5.2.2.

Instruirea persoanelor provenind din grupuri vulnerabile în domeniul afacerilor

Măsurî:

- *Campanii de instruire a persoanelor din grupuri vulnerabile în domeniul afacerilor;*

Politica 5.3.

Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului

Programul 5.3.1.

Promovarea voluntariatului în domeniul social

Măsurî:

- *Campanii de promovare a voluntariatului în domeniul social;*
- *Acțiuni de susținere pentru atragerea și instruirea voluntarilor în domeniul social;*
- *Crearea unei baze de date on-line a ONG-urilor și a voluntarilor din domeniul social; **

Programul 5.3.2.

Susținerea mobilizării comunitare

Măsurî:

- *Campanii de mobilizare comunitară;*

Politica 5.4.

Sprijinirea îmbunătății performanțelor școlare a populației defavorizate

Programul 5.4.1.

Sprijinirea activităților de tip „Școală după școală”

Măsurî:

- *Amenajarea și dotarea unor centre de tip „After School”;*
- *Promovarea serviciilor furnizare de centrele de tip „After School” în rândul grupurilor țintă;*

Programul 5.4.2.

Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Măsuri:

- *Campanii de informare și promovare a importanței educației;*
- *Măsuri de susținere a accesului la educație a elevilor provenind din grupuri vulnerabile;*
- *Continuarea integrării elevilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă;*

SECTOR 6. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Politica 6.1.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional

Programul 6.1.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii de învățământ

Măsuri:

- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare preuniversitare;*
- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare universitare;*

Programul 6.1.2.

Îmbunătățirea dotărilor din structurile de învățământ

Măsuri:

- *Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ;*
- *Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ;*

Politica 6.2.

Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții

Programul 6.2.1.

Înființarea unui centru vocațional pentru învățământ alternativ

Măsuri:

- *Construirea unui centru (campus educațional) și formarea grupurilor profesionale necesare.*

Politica 6.3.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive

Programul 6.3.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură

Măsuri:

- *Reabilitarea clădirilor în care funcționează muzeele din municipiul Oradea;*

- *Reabilitarea clădirilor în care funcționează instituțiile de spectacole;*
- *Reabilitarea clădirilor caselor de cultură;*
- *Reabilitarea și modernizarea clădirilor bibliotecilor publice;*

Programul 6.3.2.

Îmbunătățirea dotărilor din cadrul instituțiilor de cultură

Măsurî:

- *Achiziționarea de echipamente și mobilier în cadrul instituțiilor de cultură;*

Programul 6.3.3.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii sportive de la nivel local

Măsurî:

- *Modernizarea unor obiective sportive ale municipiului Oradea;*
- *Construirea de noi săli de sport;*

Programul 6.3.4.

Îmbunătățirea dotărilor și echipamentelor necesare desfășurării activităților sportive

Măsurî:

- *Achiziționarea de echipamente și mobilier specific pentru desfășurarea de activități sportive;*

Politica 6.4.

Valorificarea superioară a resurselor culturale existente

Programul 6.4.1.

Organizarea periodică de evenimente culturale de amploare

Măsurî:

- *Organizarea de festivaluri și evenimente cultural-artistice și istorice periodice;*

SECTOR 7. SĂNĂTATE

Politica 7.1.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical

Programul 7.1.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii sanitare

Măsuri:

- Modernizarea infrastructurii ambulatoriilor din unitățile medicale locale;
- Modernizarea infrastructurii secțiilor de urgență ale unităților medicale locale;

Programul 7.1.2.

Îmbunătățirea dotărilor din unitățile sanitare de la nivel local

Măsuri:

- Îmbunătățirea dotărilor ambulatoriilor din unitățile medicale locale;
- Îmbunătățirea dotărilor secțiilor de urgență ale unităților medicale locale;

Politica 7.2.

Dezvoltarea asistenței medicale primare

Programul 7.2.1.

Dezvoltarea serviciilor medicale de geriatrie

Măsuri:

- Înființarea unor secții/compartimente de geriatrie în cadrul spitalelor;
- Înființarea unor unități private specializate (PPP);
- Înființarea și funcționalizarea centrului de terapii antiîmbătbătânire din Ștrandul Iosia;

Politica 7.3.

Dezvoltarea activităților de prevenție

Programul 7.3.1.

Programe multianuale de educație și informare privind sănătatea

Măsuri:

- Program de informare și educare adresat tinerilor; *
- Program de informare și educare adresat proaspeților părinți; *
- Program de informare și educare adresat persoanelor internate în unități spitalicești; *
- Program de informare și educare adresat populației adulte; *
- Program de informare și educare adresat vârstnicilor; *
- Program de informare și educare cu privire la prevenția și tratamentul bolilor frecvente; *

Politica 7.4.

Dezvoltarea resurselor umane din sistemul de sănătate

Programul 7.4.1.

Specializarea continuă și perfecționarea personalului medical

Măsur:

- *Organizarea de cursuri de specializare pentru medici;*
- *Atestarea periodică a personalului serviciului de ambulanță;*
- *Organizarea de cursuri complementare pentru personalul medical al spitalelor;*

SECTOR 8. MEDIU

Politica 8.1.

Îmbunătățirea managementului deșeurilor

Programul 8.1.1.

Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor

Măsur:

- *Introducerea sistemului integrat de acțiuni și activități pentru managementul deșeurilor;*
- *Organizarea de campanii de informare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor;*

Programul 8.1.2.

Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor

Măsur:

- *Promovarea în rândul agenților economici a valorificării energetice și materiale a propriilor deșeuri;*

Politica 8.2.

Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu

Programul 8.2.1.

Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul energetic

Măsur:

- *Utilizarea de surse de energie nepoluante, regenerabile în instituțiile publice;*
- *Utilizarea de surse de energie regenerabilă în vederea realizării iluminatului public;*

Programul 8.2.2.

Intervenții pentru reabilitarea terenurilor degradate și pentru protecția zonelor expuse riscurilor

Măsur:

- *Reabilitarea și remodelarea aliniamentului malurilor râului Crișul Repede;*
- *Realizarea de construcții de apărare în zonele expuse riscului de alunecări de teren și inundații*

SECTOR 9. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Politica 9.1.

Îmbunătățirea calității serviciilor publice

Programul 9.1.1.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală

Măsur:

- *Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală;*
- *Dotarea administrațiilor publice locale cu mobilier și echipamente moderne;*
- *Dotarea administrațiilor publice locale cu mijloace IT&C moderne;*

Programul 9.1.2.

Dezvoltarea resurselor umane

Măsur:

- *Platformă e-learning pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale; **
- *Cursuri de specializare pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale; **

Politica 9.2.

Creșterea gradului de transparență al administrației publice locale

Programul 9.2.1.

Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală

Măsur:

- *Promovarea parteneriatelor public privat;*
- *Organizarea periodică de consultări publice cu reprezentanții mediului de afaceri;*

Programul 9.2.2.

Îmbunătățirea colaborării între populație și administrația publică locală

Măsur:

- *Organizarea periodică de consultări publice cu populația;*

* Proiecte propuse a fi implementate la nivelul Zonei Metropolitane Oradea

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

PROIECT 1. REABILITARE, MODERNIZARE ȘI EXTINDERE CENTRU MEDICO-SOCIAL DE PE STR. SIMION BĂRNUȚIU, NR.31

Scopul proiectului	Dezvoltarea infrastructurii sociale pentru intervenție în situația persoanelor cu risc social crescut
Problema identificată	Acest proiect vizează reabilitarea și modernizarea imobilului de pe strada Simion Bărnuțiu, nr. 31, pentru centrul socio-medical multifuncțional și de recuperare a persoanelor cu dizabilități, în vederea oferirii de servicii sociale și medicale destinate persoanelor și familiilor aflate în aceste situații de risc socio-medical la parametrii recomandați de legislația în vigoare. În cadrul proiectului se va realiza renovarea clădirilor degradate și neutilizate și achiziționarea de dotări funcționale specifice pentru noua infrastructură de tip social.
Buget estimat	3,5 mil. RON
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere
Posibili parteneri	Fundația Creștină de Asistență Socială CASA Fundația Hospice Emanuel
Stadiul implementării	În curs de finanțare
Perioada de implementare	2012-2013

PROIECT 2. REABILITARE, MODERNIZARE ȘI EXTINDERE CENTRU MEDICO-SOCIAL DE PE STR. SIMION BĂRNUȚIU, NR.31

Scopul proiectului	Dezvoltarea infrastructurii sociale pentru intervenție în situația persoanelor cu risc social crescut
Problema identificată	Acest proiect constă în reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru servicii sociale, și anume îmbunătățirea infrastructurii pentru servicii sociale de tip Centru de Îngrijire și Educație Timpurie, în vederea creșterii

PROIECT 2. REABILITARE, MODERNIZARE ȘI EXTINDERE CENTRU MEDICO-SOCIAL DE PE STR. SIMION BĂRNUȚIU, NR.31

	accesului copiilor la serviciile sociale de calitate.
	În cadrul proiectului se va realiza renovarea clădirilor degradate și/sau neutilizate și pregătirea lor pentru activități funcționale de tip social.
Buget estimat	3,1 mil. RON
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere
Posibili parteneri	Administrația Social - Comunitară Oradea
Stadiul implementării	Pre-contractare
Perioada de implementare	2012-2013

PROIECT 3. REABILITARE, MODERNIZARE ȘI EXTINDERE CENTRU PENTRU ÎNGRIJIRE PERSOANE VÂRSTNICE "VASILE COMAN" DE PE STR. IULIU MANIU, NR.22

Scopul proiectului	Dezvoltarea infrastructurii sociale pentru intervenție în situația persoanelor cu risc social crescut
Problema identificată	Acest proiect vizează modernizarea, extinderea și reabilitarea imobilului din str. Iuliu Maniu nr. 22 pentru asigurarea condițiilor necesare funcționării în condiții optime a Centrului de îngrijire persoane vârstnice "Vasile Coman". În cadrul proiectului se va realiza renovarea clădirilor degradate și/sau neutilizate și achiziționarea de dotări funcționale specifice pentru infrastructura de tip social.
Buget estimat	3,6 mil. RON
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere
Posibili parteneri	Asociația Filantropia Oradea
Stadiul implementării	În curs de finanțare
Perioada de	2012-2013

PROIECT 3. REABILITARE, MODERNIZARE ȘI EXTINDERE CENTRU PENTRU ÎNGRIJIRE PERSOANE VÂRSTNICE "VASILE COMAN" DE PE STR. IULIU MANIU, NR.22

implementare

PROIECT 4. MODERNIZAREA PASAJELOR DE TRECERE SUPRATERANE, SUBTERANE, A STRĂZILOR ȘI REALIZAREA UNOR PODURI DE LEGĂTURĂ PENTRU FLUIDIZAREA TRAFICULUI RUTIER ȘI ASIGURAREA MOBILITĂȚII LOCUITORILOR DIN MUNICIPIUL ORADEA

Scopul proiectului	Modernizarea infrastructurii rutiere pentru creșterea accesibilității populației și asigurarea unui grad de mobilitate adecvat nevoilor acestora
Problema identificată	Lungimea străzilor orășenești din municipiul Oradea era de 396 km la sfârșitul anului 2010, reprezentând aproximativ 50,4% din total lungime străzi orășenești din județul Bihor. O lungime considerabilă din drumurile publice de la nivel local necesită modernizări. Pe lângă reabilitarea drumurilor este nevoie de modernizarea pasajelor de trecere supratere și subterane și realizarea unor poduri de legătură pentru fluidizarea traficului rutier și asigurarea mobilității locuitorilor din municipiul Oradea. Acțiunile prioritare din cadrul acestui proiect sunt: - Amenajare intersecție prin pasaj denivelat între drumul de centură al municipiului Oradea și drumul național DN76 - relația Deva. - Amenajare intersecție pasaj denivelat între drumul de centură al municipiului Oradea și drumul național DN79 - relația Arad. - Reabilitare, modernizare și pietonalizare strada Vasile Alecsandri, inclusiv prin refacerea rețelei de iluminat public și dotare cu mobilier urban. - Reabilitare, modernizare, refacere borduri și a sistemului de iluminat public pentru podul de legătură din Piața Unirii. - Reabilitare și modernizare, inclusiv prin refacerea rețelei de iluminat public și a rețelei de canalizare pentru intrarea în municipiul Oradea, pe relația DN76 - Deva, și alte elemente de infrastructură. - Reabilitare și modernizare, inclusiv refacere rețeaua de iluminat public, rețeaua de canalizare și alte elemente de infrastructură pentru intrarea în municipiul Oradea pe relația DN79 - relația Arad.

PROIECT 4. MODERNIZAREA PASAJELOR DE TRECERE SUPRATERANE, SUBTERANE, A STRĂZILOR ȘI REALIZAREA UNOR PODURI DE LEGĂTURĂ PENTRU FLUIDIZAREA TRAFICULUI RUTIER ȘI ASIGURAREA MOBILITĂȚII LOCUITORILOR DIN MUNICIPIUL ORADEA

Buget estimat	25 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 2 - Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Stadiul implementării	În curs de finanțare
Perioada de implementare	2012-2015

PROIECT 5. EXTINDEREA ȘI REABILITAREA INFRASTRUCTURII TEHNICO-EDILITARE

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor municipiului Oradea și facilitarea desfășurării activităților economice prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare
Problema identificată	Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din municipiul Oradea era, la sfârșitul anului 2010, de 641,5 km, reprezentând aproximativ 25,7% din total lungime rețea existentă la nivelul județului Bihor. Totodată, lungimea rețelei de canalizare era, la finalul anului 2010, de 747,3 km. Este nevoie, însă, de extinderea rețelei de apă și canalizare, prezentul proiect propunându-și: - extinderea rețelei de apă cu 108,27 km; - extinderea rețelei de canal menajer cu 140,704 km; - extinderea rețelei de canal pluvial cu 99,582 km; - execuție 5.500 bransamente; - execuție 7.800 racorduri noi.
Buget estimat	46,5 mil. euro
Posibile surse de	Ministerul Mediului

PROIECT 5. EXTINDEREA ȘI REABILITAREA INFRASTRUCTURII TEHNICO-EDILITARE

finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013 sau echivalent Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Stadiul implementării	În implementare
Perioada de implementare	2009-2013

PROIECT 6. TRANSFORMAREA PIEȚEI ROGERIUS ÎN CENTRU DE AFACERI PENTRU MICII PRODUCĂTORI

Scopul proiectului	Creșterea numărului micilor producători de la nivel local
Problema identificată	Una din principalele probleme existente la nivel local din punct de vedere economic este numărul redus al micilor producători. Potrivit Primăriei Municipiului Oradea, în județul Bihor sunt înregistrați numai 35 de producători, comparativ cu 235 producători în județul Satu Mare, 125 producători în județul Alba Iulia sau 488 producători în județul Argeș. Acest proiect constă în transformarea Pieței Rogerius într-un centru de afaceri modern, destinat comerțului de produse agro-alimentare. În prezent, în Piața Rogerius își desfășoară activitatea peste 590 de agenți economici și aproape 300 de producători individuali. La parter urmează să se amenajeze spațiile comerciale, mesele pentru desfacerea produselor agro-alimentare și un bazar pentru produse-nealimentare. La etaj vor fi amenajate spații cu restaurante și terase.
Buget estimat	6 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România Bugetul local

PROIECT 6. TRANSFORMAREA PIEȚEI ROGERIUS ÎN CENTRU DE AFACERI PENTRU MICII PRODUCĂTORI

Posibili parteneri	Camera de Comerț Hajdu Bihar
Stadiul implementării	În curs de depunere a proiectului spre finanțare
Perioada de implementare	2012-2013

PROIECT 7. CREAREA UNEI INFRASTRUCTURI DE AFACERI ÎN MUNICIPIUL ORADEA ȘI ASIGURAREA CU UTILITĂȚI PUBLICE A PARCULUI INDUSTRIAL EUROBUSINESS ORADEA

Scopul proiectului	Sprijinirea dezvoltării economiei locale prin crearea unei infrastructuri de afaceri la standarde europene
Problema identificată	În municipiul Oradea, în anul 2009, au fost active 11.439 de unități locale, din care 9,4% desfășurau activități economice în sectorul industriei prelucrătoare. În rândul antreprenorilor din industrie se observă o nevoie stringentă pentru noi locații industriale, amenajate cu infrastructura de bază. Eurobusiness Parc Oradea este cel mai nou parc industrial din nord-vestul României, fiind situat la ieșirea din Oradea pe drumul E60 spre Ungaria, la 4 km de graniță. Parcul, cu o suprafață de 122 ha, necesită conectarea la rețelele de utilități: energie electrică, energie termică, canalizare, apă curentă, gaze naturale. Acest proiect propune dezvoltarea utilităților publice la nivelul Parcului Industrial Eurobusiness Oradea în două etape. Într-o primă fază se vor realiza 8 km de drumuri, 6 km de rețele de canalizare pluvială și 7 km de canalizare menajeră. De asemenea, halele din Parc vor fi conectate la rețeaua de termoficare. A doua etapă a proiectului presupune finalizarea investițiilor în rețelele de utilități, la care se adaugă prestarea de servicii de informare și publicitate și elaborarea unei strategii de marketing și a unei strategii de implementare a Parcului Industrial Eurobusiness Oradea.
Buget estimat	Etapa I - 79 mil. RON Etapa II - 20 mil. RON
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 4 - Sprijinirea mediului de afaceri regional și local

PROIECT 7. CREAREA UNEI INFRASTRUCTURI DE AFACERI ÎN MUNICIPIUL ORADEA ȘI ASIGURAREA CU UTILITĂȚI PUBLICE A PARCULUI INDUSTRIAL EUROBUSINESS ORADEA

	Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Stadiul implementării	Etapa I - În implementare Etapa II - Pre-contractare
Perioada de implementare	2011-2015

PROIECT 8. MODERNIZAREA, REABILITAREA ȘI DOTAREA ȘTRANDULUI MUNICIPAL PRIN REALIZAREA COMPLEXULUI WELLNESS TERMAL NYMPHAEA ȘI DECLARAREA ZONEI CA STAȚIUNE TURISTICĂ DE INTERES LOCAL

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a municipiului Oradea prin diversificarea și îmbunătățirea infrastructurii turistice
Problema identificată	Din punct de vedere turistic, municipiul Oradea se confruntă cu o serie de probleme care sunt legate în special de durata scăzută de ședere a turiștilor și valoarea redusă a indicelui de utilizare netă a capacității de cazare existente. Durata scăzută de ședere a turiștilor este cauzată și de slaba diversitate a posibilităților de petrecere a timpului liber, acest proiect propunându-și dezvoltarea infrastructurii de agrement. Acest proiect conține în: - Construirea a 3 noi clădiri - complex multifuncțional (suprafața construită desfășurată 3.650 mp, regim de înălțime S+P+2E), clădirea bazinelor acoperite (suprafața construită desfășurată 7.665,90 mp) și complexul comercial (suprafața construită desfășurată 1.129,10 mp, regim de înălțime P+T) - Construirea a 14 bazine de agrement și 12 aquatobogane;

PROIECT 8. MODERNIZAREA, REABILITAREA ȘI DOTAREA ȘTRANDULUI MUNICIPAL PRIN REALIZAREA COMPLEXULUI WELLNESS TERMAL NYMPHAEA ȘI DECLARAREA ZONEI CA STAȚIUNE TURISTICĂ DE INTERES LOCAL

	- Amenajarea de spații verzi, accese, alei, împrejurii; - Reabilitarea și realizarea rețelelor de utilități necesare; - Reabilitarea grupurilor sanitare existente și construirea altora noi, precum și adaptarea acestora persoanelor cu dizabilități locomotorii; - Amenajarea pontonului pentru heliocură; - Amenajarea unei parări cu 238 locuri de parcare pentru autoturisme și 2 locuri pentru autocare - Construirea de terenuri de sport și pavilioane acoperite.
Buget estimat	88,4 mil. RON
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 5 - Dezvoltarea și promovarea turismului Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri
Stadiul implementării	În implementare
Perioada de implementare	2011-2014

PROIECT 9. AMENAJAREA TURISTICĂ A RÂULUI CRIȘUL REPEDE

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a municipiului Oradea prin diversificarea și îmbunătățirea infrastructurii turistice
Problema identificată	Din punct de vedere turistic, municipiul Oradea se confruntă cu o serie de probleme care sunt legate în special de durata scăzută de ședere a turiștilor și valoarea redusă a indicelui de utilizare netă a capacității de cazare existente. Durata scăzută de ședere a turiștilor este cauzată și de slaba diversitate a posibilităților de petrecere a timpului liber, acest proiect propunându-și dezvoltarea infrastructurii de agrement.

PROIECT 9. AMENAJAREA TURISTICĂ A RÂULUI CRIȘUL REPEDE

	Acest proiect constă în amenajarea de agrement a râului Crișul Repede, investiție ce va avea impact atât asupra creării de locuri de muncă, cât și asupra ofertei de petrecere a timpului liber. Pe malurile râului Crișul Repede se vor amenaja alei de promenadă, cu bănci și scări de acces de la trotuar spre albie. Desigur, nu vor lipsi dotările de siguranță (stâlpi de iluminat cu sursa de energie solară, garduri de protecție către râu, hidranți), dar și de igienă (coșuri de gunoi, toaletele ecologice etc.). De asemenea, se va oferi posibilitatea navigație pe râu cu ambarcațiuni ușoare (ex.: hidrobiciclete).
Buget estimat	15 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013, Axa 5 - Dezvoltarea și promovarea turismului Bugetul local
Posibili parteneri	Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea Agenția pentru Protecția Mediului Bihor Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2015-2017

PROIECT 10. DESFĂȘURAREA FESTIVALULUI „FESTUM VARADINUM”

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a municipiului Oradea prin dezvoltarea turismului de evenimente
Problema identificată	Una dintre principalele forme de turism ce pot fi dezvoltate în municipiul Oradea este turismul cultural. Oradea dispune de un patrimoniu cultural bogat: Cetatea Oradea, centrul istoric Oradea, precum și alte numeroase atracții turistice de natură istorică, arhitecturală, de interes național și internațional. Una din modalitățile de punere în valoare a clădirilor de patrimoniu este organizarea unui Festival al Luminilor. Activitatea principală din cadrul acestui eveniment este proiectarea unor animații diverse pe clădirile de patrimoniu din municipiu.
Buget estimat	0,2 mil. euro

PROIECT 10. DESFĂȘURAREA FESTIVALULUI „FESTUM VARADINUM”

Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România Bugetul local Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2018-2019

PROIECT 11. REABILITAREA SISTEMULUI DE TERMIFICARE URBANĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI ORADEA PENTRU PERIOADA 2009-2028 ÎN SCOPUL CONFORMĂRII LA LEGISLAȚIA DE MEDIU ȘI CREȘTERII EFICIENȚEI ENERGETICE

Scopul proiectului	Creșterea eficienței energetice, tehnice și economice a sistemului de termoficare
Problema identificată	Energia termică distribuită la nivelul municipiului Oradea a înregistrat o scădere în perioada 2005-2010, ajungând la 794.761 gigacalorii în 2010 (aproximativ jumătate din cantitatea distribuită la nivelul anului 2005). Una din principalele cauze ale debranșării masive a populației de la sistemul de termoficare este prețul ridicat al gigacaloriei determinat și de pierderile din sistem. Mai mult decât atât, actualele echipamente energetice din dotarea CET sunt învechite și reprezintă o sursă permanentă de poluare a mediului. În urma implementării proiectului se va realiza o nouă centrală de producere a energiei termice, cu o putere instalată de 32 MWT, se vor achiziționa 3 cazane de apă fierbinte și se vor reabilita 12,7 km de magistrală de alimentare cu energie a orașului.
Buget estimat	77,8 mil. euro (fără TVA)
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Sectorial Mediu, Axa 3 - Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice prin restructurarea și reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea țintelor de eficiență energetică în localitățile cele mai poluate

PROIECT 11. REABILITAREA SISTEMULUI DE TERMIFICARE URBANĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI ORADEA PENTRU PERIOADA 2009-2028 ÎN SCOPUL CONFORMĂRII LA LEGISLAȚIA DE MEDIU ȘI CREȘTERII EFICIENȚEI ENERGETICE

	Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Stadiul implementării	În implementare
Perioada de implementare	2012-2015

PROIECT 12. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE CERCETARE - DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI REGENERABILE ȘI A APEI GEOTERMALE

Scopul proiectului	Valorificarea superioară a potențialului energiei regenerabile și a apei geotermale
Problema identificată	Conform <i>Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020</i>, municipiul Oradea, și întreaga Zonă Metropolitană Oradea, se situează într-o regiune cu potențial ridicat în dezvoltarea energiei geotermale. Cu toate acestea, până în prezent la nivel local nu a fost realizat niciun demers concret de valorificare a potențialului energiei geotermale. Înființarea unui centru de cercetare-dezvoltare în domeniul energiei regenerabile și a apei geotermale este impusă de necesitatea optimizării utilizării energiilor regenerabile în conformitate cu tendințele din cercetarea internațională și cu cerințele economiei românești și europene. Totodată, înființarea unui centru de cercetare a apei geotermale va duce la identificarea de noi tehnologii de valorificare a apei și transfer tehnologic al rezultatelor. Astfel, centrul vizează creșterea gradului de utilizare a rezultatelor cercetărilor la nivelul întreprinderilor economice de la nivel local.
Buget estimat	20 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România sau echivalent Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent

PROIECT 12. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE CERCETARE - DEZVOLTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI REGENERABILE ȘI A APEI GEOTERMALE

	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice sau echivalent Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor Consiliul Local Sînmartin Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2017-2020

PROIECT 13. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE CERCETARE - DEZVOLTARE - INOVARE ÎN INDUSTRIA AGROALIMENTARĂ

Scopul proiectului	Valorificarea superioară a potențialului agricol din zonă prin dezvoltarea infrastructurii de cercetare - dezvoltare - inovare
Problema identificată	Suprafața terenurilor agricole este de 5.448 ha, ceea ce reprezintă 47,2% din totalitatea suprafeței municipiului Oradea. Din totalitatea terenurilor agricole, 71,0% sunt terenuri arabile și 20,2% sunt terenuri ocupate cu livezi și pepiniere pomicole. Pe de altă parte, în sectorul agricol activează doar 1,1% din unitățile economice active în anul 2009. Acest proiect presupune înființarea unui centru de cercetare - dezvoltare - inovare în industria agroalimentară, scopul cercetării în acest domeniu fiind de a îmbunătăți calitatea alimentelor și alimentației, și de a asigura securitatea alimentară, precum și competitivitatea și profitabilitatea producătorilor pe întreg lanțul alimentar. Important este transferul tehnologic și utilizarea rezultatelor cercetării la nivelul întreprinderilor economice de la nivel local.
Buget estimat	15 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România sau echivalent Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent

PROIECT 13. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE CERCETARE - DEZVOLTARE - INOVARE ÎN INDUSTRIA AGROALIMENTARĂ

	Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice sau echivalent Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2017-2020

PROIECT 14. REABILITAREA CETĂȚII ORADEA

Scopul proiectului	Creșterea atractivității municipiului Oradea prin reabilitarea și introducerea în circuitul turistic național a Cetății Oradea.
Problema identificată	Cu deosebite valențe istorice și culturale, Cetatea Oradea are o istorie milenară legată de importante personalități și momente marcante ale istoriei regiunii. De-a lungul secolelor, cetatea a reprezentat un important obiectiv militar dar a fost și martor al dezvoltării culturale, artistice și meșteșugărești locale. În istoria recentă, cetatea a fost utilizată de asemenea ca obiectiv militar, iar o parte din spații au fost destinate unor depozite comerciale, fără a conferi interesul cuvenit importanței istorice sau arhitecturale a obiectivului. În lipsa lucrărilor de reabilitare sau de conservare, cetatea a intrat într-o stare de degradare avansată. Interesul municipalității orădene de a reînvia cetatea și de a-i oferi statutul adecvat în contextul modern al dezvoltării turistice, culturale și educaționale s-a concretizat în demararea recentă a unui amplu proces de reabilitare și valorificare a potențialului turistic și cultural. Lucrare complexă și costisitoare, reabilitarea cetății este proiectată în trei etape, dintre care două sunt deja demarate, cu finanțare europeană (Programul Operațional Regional). Cea de-a treia etapă, prevăzută pentru următoarea perioadă de programare (începând cu 2014), include reabilitarea zidurilor exterioare și a bastioanelor.
Buget estimat	45 mil. euro

PROIECT 14. REABILITAREA CETĂȚII ORADEA

Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent Bugetul local Parteneriat public-privat
Responsabil	Consiliul Local Oradea / Primăria Oradea
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Etapele I și II - în implementare Etapa III - Idee de proiect
Perioada de implementare	Etapele I și II - 2009/2010-2015 Etapa III - 2014-2018

PROIECT 15. CONSTRUCTIA UNUI POD PIETONAL CARE SA LEGE STRADA GRIGORESCU DE PASAJUL VULTURUL NEGRU

Scopul proiectului	Valorificarea superioară a potențialului agricol din zonă prin dezvoltarea infrastructurii de cercetare - dezvoltare - inovare
Problema identificată	În ultimii ani, în municipiul Oradea, multe dintre problemele generale de trafic au fost înlăturate, în special din prisma traficului rutier dar și a celui pietonal. Totuși, este încă necesară o atenție sporită acestui domeniu, în special la nivelul amenajării căilor pietonale și pentru biciclete. Prin construcția unui pod pietonal în zona centrală, între str. Grigorescu și Pasajul Vulturul Negru se urmărește fluidizarea circulației pietonale din centrul municipiului și creșterea accesibilității zonei pentru locuitori și pentru turiști.
Buget estimat	1,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent Bugetul local
Responsabil	Consiliul Local Oradea / Primăria Oradea
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor Mediul de afaceri

PROIECT 15. CONSTRUCTIA UNUI POD PIETONAL CARE SA LEGE STRADA GRIGORESCU DE PASAJUL VULTURUL NEGRU

Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2014-2016

PROIECT 16. REALIZAREA DE PARCAJE IN ARIA LIMITROFĂ CENTRULUI ISTORIC

Scopul proiectului	Degrevarea de parcaje a zonelor verzi sau a celor cu valențe urbanistice, istorice sau turistice și sporirea veniturilor proprii la bugetul local.
Problema identificată	Creșterea recentă a numărului de autovehicule personale are ca efect creșterea traficului și a cererii de locuri de parcare temporară sau permanentă. În zona centrală a municipiului Oradea și în aria limitrofă, necesarul de locuri de parcare este acoperit doar în proporție de circa 50%, efectele resimțindu-se asupra traficului și a utilizării improprii a spațiilor verzi și publice. În zonele rezidențiale, amenajarea corespunzătoare a locurilor de parcare contribuie în special la protejarea spațiilor verzi și a spațiilor publice utilizate din ce în ce mai mult pentru parcare autoturismelor. De asemenea, prin amenajarea locurilor de parcare se contribuie la o îmbunătățire generală a peisajului urban. Nu în ultimul rând, amenajarea de parcaje și închirierea acestora (localnicilor sau, după caz, turiștilor etc.) poate reprezenta o sursă suplimentară de venit pentru bugetul local.
Buget estimat	4 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent Bugetul local Parteneriat Public-Privat
Responsabil	Consiliul Local Oradea / Primăria Oradea
Posibili parteneri	Mediul de afaceri
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2014-2016

PROIECT 17. ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITĂȚII DE INTERVENȚIE ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ MEDICALĂ MAJORĂ A UNITĂȚILOR SPITALICEȘTI DIN MUNICIPIUL ORADEA

Scopul proiectului	Reducerea timpului de intervenție în cazul urgențelor medicale grave și, implicit, creșterea șanselor de viață a pacienților aflați în situații medicale critice.
Problema identificată	Cu toate că dezvoltarea tehnologiei medicale a parcurs în ultima perioadă e evoluție fără precedent, iar noile modalități de colaborare între cadrele medicale (ex: telemedicina) permit intervenții medicale de înaltă expertiză în timp real, există situații în care viața pacientului aflat în stare de urgență medicală depinde de timpul de intervenție într-o unitate spitalicească dotată corespunzător. Situații precum accidente rutiere grave sunt exemple din ce în ce mai numeroase în care intervenția unei aeroambulante înseamnă creșterea șanselor de supraviețuire a pacienților. Dezvoltarea de heliporturi pentru deservirea spitalelor de urgență și dotarea cu un mijloc de zbor propriu, dotat corespunzător cu echipamente medicale, va duce la îmbunătățirea serviciilor medicale de urgență prin reducerea timpului de intervenție, în special în cazurile de urgență majoră. Activitățile principale ale proiectului constau în: - Construirea a 2 heliporturi; - Obținerea avizelor pentru culoarul de zbor; - Achiziționarea unei aeroambulante; - Instruirea personalului care va deservi aeroambulanta;
Buget estimat	5,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România sau echivalent Programul Operațional Regional 2007-2013 sau echivalent Bugetul local
Responsabil	Consiliul Local Oradea / Primăria Oradea / Spitalul Clinic Județean de Urgență, Spitalul Clinic Municipal "Dr. Gavril Curteanu"
Posibili parteneri	Ministerul Sănătății; SMURD; Consiliul Județean Bihor
Stadiul implementării	Idee de proiect
Perioada de implementare	2014-2016

2.1.4. Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare

Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale direcțiilor de dezvoltare, obiectivelor, ȳntelor, planurilor de măsuri și acțiuni. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanență și va consta în verificarea implementării activităților și programelor realizate, corelarea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare și evaluare etc. Pe lângă evaluarea activității de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Activitatea de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare a Municipiului Oradea este similară celor din celelalte unități teritorial-administrative din Zona Metropolitană Oradea. La nivel metropolitan, activitatea de monitorizare și evaluare va sintetiza rezultatele locale, adăugând informații privind proiectele metropolitane.

Informațiile activității de monitorizare și evaluarea a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport, la o perioadă stabilită la nivel metropolitan (se recomandă ca această perioadă să nu fie mai mică de 1 an), în baza unui șablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activități realizate în perioada de raportare, rezultate obținute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparație cu perioada

inițială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc.). Ca unitate de monitorizare, Primăria Municipiului Oradea își va delega un raportor care va elabora raportul periodic. Rapoartele din teritoriu se centralizează și se publică la nivel metropolitan de către A.D.I. Zona Metropolitană Oradea.

O altă modalitate de raportare utilizată la nivel metropolitan este utilizarea secțiunii dedicate de pe Platforma de comunicare și management realizată în cadrul proiectului, care facilitează monitorizarea proiectelor desfășurate în Zona Metropolitană Oradea. Aplicația permite crearea coordonatelor de acces personalizate pentru fiecare unitate de raportare (raportor), pentru a putea publica date cât mai exacte cu privire la proiectele teritoriale. Platforma conține o opțiune de generare automată sub forma unei baze de date a raportului cu privire la situația proiectelor desfășurate la un moment dat.

La perioade mai mari de timp (3-5 ani) sau în cazul unor schimbări socio-economice sau administrative majore, se recomandă să se efectueze o revizuire a documentului strategic. Orientativ, se recomandă o reactualizare a portofoliului de proiecte în anul 2013 (în momentul în care există informații complete cu privire la finanțările structurale disponibile pentru următoarea perioadă de programare). O altă revizuire este recomandată la sfârșitul anului 2015-începutul anului 2016, când vor fi finalizate toate proiectele finanțate din fonduri europene din perioada actuală de programare și când, conform previziunilor actuale, programele de finanțare din perioada următoare de programare vor fi deja demarate.

SET DE INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. GRAD DE URBANIZARE	
indicatori	modalitate de calcul
1.1. <i>Intensitatea de locuire</i>	=Suprafața intravilană urbană / suprafața totală urbană * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1.2. <i>Densitatea urbană</i>	=Populația urbană / suprafața urbană intravilană; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
2. CONDIȚII DE LOCUIRE	
2. A. Mediu	
indicatori	modalitate de calcul
2.1. <i>Spații verzi pe cap de locuitor</i>	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / populație urbană; u.m.: m ² /locuitor; sursa: INS, DJS;
2.2. <i>Ponderea spațiilor verzi din suprafața urbană totală</i>	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / suprafața urbană totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2.3. <i>Transport urban nepoluant</i>	=Pasageri transportați cu vehicule nepoluante / total pasageri transportați * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2. B. Locuințe	
indicatori	modalitate de calcul
2.4. <i>Gradul de solicitare a teritoriului pentru locuire</i>	=Suprafața locuințelor / suprafața intravilană * 1000; u.m.: m ² / 1000 m ² ; sursa: INS, DJS;
2.5. <i>Densitatea locuințelor</i>	=Număr de locuințe / suprafața intravilană; u.m.: locuințe/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.6. <i>Disponibilitatea locuințelor</i>	=Suprafața locuibilă existentă / populație totală; u.m.: m ² locuințe / locuitor; sursa: INS, DJS;
2.7. <i>Suprafața medie a unei locuințe</i>	= Suprafața locuibilă existentă / locuințe existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
2.8. <i>Număr mediu de camere al unei locuințe</i>	= Camere pentru locuit existente / locuințe existente; u.m.: camere; sursa: INS, DJS;
2.9. <i>Suprafața medie a unei camere pentru locuit</i>	= Suprafața locuibilă existentă / camere pentru locuit existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;

3. INFRASTRUCTURĂ FIZICĂ	
3. A. Drumuri	
indicatori	modalitate de calcul
3.1. <i>Densitatea străzilor</i>	=Lungimea străzilor / suprafața totală; u.m.: km drum/km ² ; sursa: INS, DJS;
3.2. <i>Gradul de modernizare a străzilor</i>	=Lungimea străzilor modernizate / lungimea totală a străzilor * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3. B. Utilități	
indicatori	modalitate de calcul
3.3. <i>Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile</i>	=Lungimea rețelei de distribuție a apei / suprafața intravilană; u.m.: km rețea/km ² ; sursa: INS, DJS;
3.4. <i>Gradul de utilizare a capacității de producere a apei</i>	=Capacitatea totală de producere a apei / cantitatea de apă consumată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.5. <i>Gradul de conectare la rețeaua de canalizare</i>	=Gospodării conectate / Numărul total de gospodării; u.m.: % sursa: INS, DJS;
4. DEMOGRAFIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ	
4. A. Populație	
indicatori	modalitate de calcul
4.1. <i>Densitatea populației</i>	=Populația totală / suprafața totală; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
4.2. <i>Rata de dependență demografică</i>	=Numărul persoanelor în afara vârstei legale de muncă / Numărul persoanelor în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4.3. <i>Rata sporului natural</i>	=Soldul sporului natural / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4.4. <i>Rata de fertilitate</i>	=Numărul nou-născuților vii / populație feminină în vârstă fertilă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4.5. <i>Rata sporului migrator intern</i>	=Soldul schimbărilor de domiciliu / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

4. B. Forță de muncă	
indicatori	modalitate de calcul
4.6. Rata de ocupare a forței de muncă	=Populația ocupată / resurse de muncă; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
4.7. Rata de înlocuire a forței de muncă	=Numărul persoanelor sub vârsta legală de muncă (0-14 ani) / o treime din numărul persoanelor aflate în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5. NIVEL DE TRAI	
indicatori	modalitate de calcul
5.1. Durata medie a vieții	=numărul total de om-ani trăiți de întreaga populație / numărul de supraviețuitori în vârstă de 0 ani; u.m.: ani; sursa: INS, DJS, pe baza tabelelor de mortalitate;
5.2. Vârsta medie a soților - feminin	=suma căsătoriilor înregistrate pe fiecare vârstă ponderate cu vârstele pentru care s-au înregistrat căsătorii / suma totală a vârstelor anuale nupțiale; U.m.: ani; sursa: INS, DJS;
5.3. Rata mortalității infantile	=numărul deceselor infantile / numărul nașcuților vii * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.4. Gradul de dotare cu autoturisme	=numărul autoturismelor înmatriculate / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS, Poliția Rutieră;
5.5. Suprafața medie a unei locuințe terminate	= Suprafața locuibilă a unei locuințe terminate / număr de locuințe terminate; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
5.6. Consum casnic mediu lunar de apă	=Cantitatea de apă potabilă distribuită lunar populației existente / populație totală; u.m.: m ³ / locuitor; sursa: INS, DJS;
5.7. Gradul de acoperire cu abonamente TV	=numărul abonamentelor TV / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6. ECONOMIE	
6. A. Activitate economică generală	
indicatori	modalitate de calcul
6.1. Rezultatul financiar al mediului de afaceri	=Cifra de afaceri a unităților locale / populația totală; u.m.: lei / locuitor; sursa: INS, DJS;
6.2. Densitatea IMM	Numărul total al IMM / populație totală * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;

6.3. Ponderea sectorului privat în economia locală	=Număr de salariați din sectorul privat / Număr total de salariați * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.4. Ponderea populației ocupate în activități neagricole din totalul populației ocupate	=Populație ocupată în activități neagricole / Populație ocupată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.5. Ponderea consumului industrial de apă	Consum industrial de apă / consum total de apă * 100; U.m. %; sursa: INS, DJS;
6. B. Construcții	
indicatori	modalitate de calcul
6.6. Locuințe noi	=Suprafața locuințelor pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
6.7. Clădiri noi, altele decât locuințe	=Suprafața clădirilor, altele decât locuințe, pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
6. C. Turism	
indicatori	modalitate de calcul
6.8. Mărima medie a unei unități de cazare turistică	=Capacitatea de cazare existentă / unități de cazare existente; u.m.: locuri; sursa: INS, DJS;
6.9. Densitatea locurilor de cazare existente	=Capacitatea de cazare existentă / suprafața intravilană; u.m.: locuri/km ² ; sursa: INS, DJS;
6.10. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare	=Capacitatea de cazare în funcțiune / înnoptări turistice * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
7. SERVICII PUBLICE	
7. A. Sănătate	
indicatori	modalitate de calcul
7.1. Capacitatea spitalelor	=Paturi de spital disponibile / populația totală * 1000; u.m.: paturi de spital / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
7.2. Disponibilitatea personalului medical calificat	=Personal medico-sanitar calificat / populația totală * 1000; u.m.: personal calificat / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
7.3. Densitatea cabinetelor medicale de familie	=Cabinete medicale de familie / populația totală * 10.000; u.m.: cabinete medicale de familie / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
7.4. Densitatea farmaciilor	=Farmacii / populația totală * 10.000; u.m.: farmacii / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;

7. B. Educație	
indicatori	modalitate de calcul
7.5. Dotarea cu TIC a unităților de învățământ	=Numărul PC-urilor deținute de unitățile de învățământ / populația școlară * 1000; u.m.: PC-uri / 1.000 elevi; sursa: INS, DJS;
7.6. Capacitatea unităților de învățământ	= Populația școlară / săli de clasă și cabinete; u.m.: elevi / sală; sursa: INS, DJS, ISJ;
7.7. Gradul de solicitare a cadrelor didactice	=Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial / numărul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial u.m.: elevi / cadru didactic; sursa: INS, DJS, ISJ;
7. C. Cultură	
indicatori	modalitate de calcul
7.8. Indicele de cuprindere la lectură	=Numărul abonaților bibliotecilor publice / populația totală; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
7.9. Indicele de circulație a documentelor	=Volume eliberate / volume existente în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
7.10. Indicele de lectură a cititorilor	=Volume eliberate / cititori în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
7.11. Capacitatea cinematografelor	=Locuri disponibile în cinematografe / populația totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;
7.12. Capacitatea sălilor de spectacole	=Locuri disponibile în săli de spectacole / populația totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;
7. D. Transport public	
indicatori	modalitate de calcul
7.13. Dotarea cu vehicule de transport public urban	=Numărul autovehiculelor în inventar / populația totală * 10.000; u.m.: autovehicule / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;
7.14. Intensitatea utilizării parcului auto	=Pasageri transportați / 1000 / autovehicule de transport public în inventar; u.m.: mii persoane / mijloc de transport; sursa: INS, DJS;

Acest document este elaborat în cadrul proiectului „Strategii de dezvoltare locală în Zona Metropolitană Oradea”, cod SMIS 13072, implementat de către **Asociația Zona Metropolitană Oradea**, proiect cofinanțat din **Fondul Social European** prin Programul Operațional **Dezvoltarea Capacității Administrative**.

Editor: Asociația Zona Metropolitană Oradea
Piața Unirii nr. 1-3, cam. 134, cod 410100 Oradea, jud. Bihor
Tel/fax: 0259/408821
www.zmo.ro; zmo@oradea.ro

Data publicării: decembrie 2011

Drepturile de autor asupra acestei publicații sunt rezervate Asociației Zona Metropolitană Oradea. Publicația sau părți ale acesteia pot fi reproduse numai cu permisiunea acestuia.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

<http://www.fonduriadministratie.ro>

© **Zona Metropolitană Oradea**, decembrie 2011

www.zmo.ro